اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

سه شنبه • ۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴ • سال هفتم • شماره ۱۳۱۳ • ۸صفحه • قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

معدن پیشران اقتصاد کشور

سمیه خلوصی اظهار کرد: بخش معدن یکی از پیشران‌های اقتصادی کشور است به ویژه در حوزه فلز که مزیت‌های بسیار زیادی در کشورمان داریم. عملکرد ۱۰ ساله ما در حوزه افزایش تولید و ظرفیت فلزی تا حدودی قابل قبول است. ما در زنجیره فولاد بالای ۱۰۰ درصد رشد تولید و ظرفیت و در زنجیره آلومینیوم نزدیک به ۹۰ درصد رشد تولید داشتیم. در حوزه مس هم آمارها روی رشد ۵۰ درصدی به بالاست.

۲

اعلام جزییات تامین برق صنایع در اوج بار ۱۴۰۳

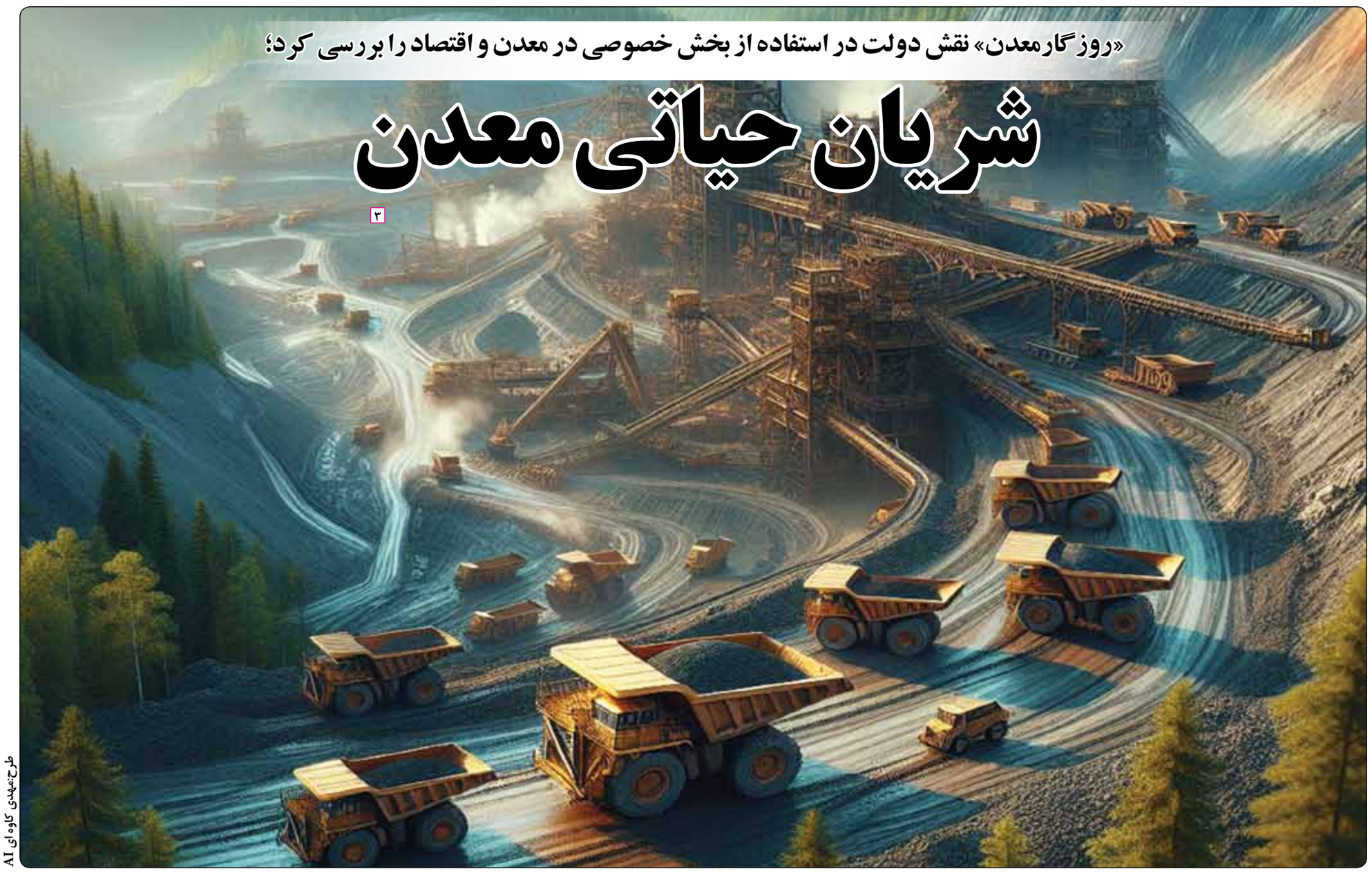
علی اکبر محرابیان، گفت: صنعت فولاد ایران از جمله صنایع بالنده و پیشران صنعت کشور است که برای استمرار روند تولیدات به انرژی برق کافی نیاز دارد و وزارت نیرو تلاش می‌کند در قالب برنامه‌های تعاملی که با انجمن فولاد اجرایی خواهد کرد، بالاترین میزان برق ممکن برای این صنعت را در فصل گرم پیش رو فراهم کند.

۷

«روزگارمعدن» نقش دولت در استفاده از بخش خصوصی در معدن و اقتصاد را بررسی کرد؛

شریان حیاتی معدن

۳

طرح:مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

لزوم تولید فولاد سبز ۲

اهمیت تحلیل مسائل صنعتی ۳

تعطیلی در کمین معادن ۴

توسعه تولید لازمه‌ای برای ایران ۶

لزوم توجه به ناترازی برق ۷

بازار روی موج بی‌اعتمادی ۸

تیترهای روز

تهدید داخلی و خارجی صادرات معدنی ۲

فولاد مبارکه؛ زمینه‌ساز توسعه و جهش تولید ۶

شهرداری وحیدیه

نوبت دوم

«آگهی مناقصه عمومی»

شهرداری وحیدیه در نظر دارد به استناد مجوز واصله از سوی شورای اسلامی شهر وحیدیه به شماره ۳۳/۷۷مورخ ۱۴۰۳/۰۲/۲۷ نسبت به اجرای پروژه ذیل:

۱- احداث سر درب گلزار شهدای شهر وحیدیه با برآورد اولیه ۵۳،۰۷۰،۳۲۲،۷۵۴ریال براساس فهرست بهاء ابنیه سال ۱۴۰۳ اقدام نماید. لذا از کلیه پیمانکاران واجدالشرایط دعوت می‌شود بعد از چاپ نوبت دوم آگهی جهت دریافت اسناد مناقصه به سامانه ستاد الکترونیکی دولت (ستاد)به آدرس www.setadiran.ir مراجعه نمایند.

۱- دستگاه مناقصه گذار: شهرداری وحیدیه

۲-سپرده شرکت در مناقصه ۵درصد مبلغ برآورد اولیه هر کدام از پروژه‌ها بصورت ضمانت نامه بانکی یا وجه نقد واریز به حساب جاری ۳۱۰۰۰۰۱۸۳۵۰۰۹بنام سپرده شهرداری وحیدیه نزد بانک ملی شعبه وحیدیه.

۳-محل دریافت اسناد مناقصه: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

۴-محل تسلیم اسناد مناقصه و پاکات پیشنهادات: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

۵-مهلت دریافت اسناد مناقصه و بارگذاری اسناد: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

۶-تشکیل کمیسیون عالی معاملات شهرداری وحیدیه و بازگشایی پاکت‌ها: سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد)

۷-به پیشنهادات مبهم، مخدوش و فاقد سپرده یا ضمانتنامه بانکی ترتیب اثر داده نخواهد شد.

۸-شهرداری در رد یا قبول هریک از پیشنهادات مختار است.

۹-سایر اطلاعات و جزئیات فنی مربوط به اسناد مناقصه در سامانه ستاد قید خواهد شد و هزینه آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول ۱۴۰۳/۰۳/۰۱ تاریخ انتشار نوبت دوم ۱۴۰۳/۰۳/۰۸

شهرداری وحیدیه

www.Gostaresh.news

آخرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایگاه خبری « گسترش نیوز» دنبال کنید

روزگار معدن
سه شنبه
• ۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

یادداشت

لزوم تولید فولاد سبز

حمید شجاعی
فعال صنعتی

فـولاد، از کاربردهای فراوانی در صنایـع مختلف برخوردار اسـت که از جمله می‌توان به صنعت خودروسازی اشاره کرد. ورق گالوانیزه، یکی از مهم‌ترین محصولات فولادی اسـت که در تولیـد انـواع خودروها به کار مـی‌رود. این محصول نقش بسزایی در ساخت یک خودرو به ویژه بدنه آن دارد و بر همین اساس باید با کیفیت عالی و بر اساس استانداردهای روز جهان تولید شود. شـرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری، تنها تولیدکننده ورق گالوانیزه مورد نیاز صنعت خودروسـازی در کشـور اسـت که با تکیه بر نیروی انسانی کارشناس و متعهد و همچنین به‌کارگیری تکنولوژی و ماشـین‌آلات جدید، این محصول را تولید و علاوه بر تامین نیاز خودروسـازان داخلی، بخشـی از تولیدات خود را با هدف ارزآوری برای کشور، روانه بازارهای صادراتی می‌کند. این شـرکت بـا هدف تامین ورق گالوانیزه مورد نیاز صنعت خودروسـازی در افق ۱۴۰۶، اقدام به احداث خط تولید ورق گالوانیزه شـماره ۲ به ظرفیت ۴۵۰ هزار تن با سـرمایه‌گذاری پنج همت کرده اسـت و علی‌رغم چالش‌هایی که در مسـیر رشـد تولید به ویژه در تامین ورق خـام مورد نیـاز خود با آن مواجه بـوده، تولید ۸۵۰ هزار تن ورق گالوانیزه تا چهار سال آینده را هدف‌گذاری کرده است.

طی سـالیان گذشـته، مـا هزینـه فراوانی را بابـت ایجاد سـرباره حوضچه مذاب متحمل می‌شـدیم. از این رو پس از مطالعـات اولیه، تهیه طرح و نقشـه مهندسـی پروژه کاهش سـرباره حوضچـه مذاب به کمتـر از ۱۰ درصد توسـط تیم کارشناسـی شـرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری و با اسـتفاده از ظرفیت‌های داخلی موجود جهت طراحی، ساخت و راه‌اندازی پروژه، خوشبختانه موفق به اجرای آن ظرف کمتر از یک ماه شـدیم. لازم به ذکر اسـت که با اجرای این طرح، صرفه‌جویی ریالی معـادل ۱۲۰ میلیارد ریال از محل کاهش هزینه‌های مصـرف روی و زاماک مورد نیاز مجموعه به مدت یک سال حاصل شده است. در سال جاری، موفق به راه‌اندازی سیستم حمل محصول مکانیزه در شرکت با همکاری شرکت بین‌المللی سیسـتم‌ها و اتوماسـیون ایریسا شـدیم. از جمله مزایای این سیسـتم می‌توان به تخصیص اتوماتیک حواله‌ها، اجرای مدل، تخصیص باربری، صدور حواله حمل، راکدکردن حواله‌های روز قبل، تسریع در نوبت‌دهی و عملیات بارگیری و دریافت نوبت‌دهی آنلاین توسط باربری با قابلت اتصال به حواله برای حمل بار در شـرکت اشاره کرد. علاوه‌براین، در ششمین گردهمایی جایزه ملی تعالی نگهـداری و مدیریت دارایی که شهریور ماه سـال جاری در پژوهشگاه نیرو برگزار شد، موفق به دریافت تقدیرنامه ۲ سـتاره شدیم. دریافت این گواهینامه، بسـتر ارتقای جایگاه شرکت در حوزه نگهداری و تاثیرگذاری در حوزه‌هـای تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی‌های کلان مجموعه را فراهم کرده و نقش بسـزایی در ایجاد فرصت‌های مناسـب برای بروز خلاقیت‌ها و فرهنگ‌سازی در راستای ارتقای درک و آگاهی سازمان ایفا می‌کند. رشد بی‌سابقه کیفیت محصولات تولیدی شـرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری به ۹۸/۱ درصد در خرداد ماه سـال جاری، موفقیت دیگری بود که به دنبال اجرای دقیق برنامه‌های مدون، بلندمدت و هوشمندانه تیم مدیریت و همچنین تلاش و همت سختکوشـان شرکت ورق خـودرو، به علاوه بهره‌منـدی از تکنولوژی‌های روز دنیا و جدیدترین اسـتانداردهای بین‌المللـی در تولید محصولات گالوانیزه حاصل شد.کسـب جایزه صادرکننده نمونه اسـتان بـرای سـال ۱۴۰۱ در آیین تجلیـل از صادرکنندگان نمونه اسـتان چهارمحال و بختیاری که روز چهارشنبه ۲۴ آبان ماه با حضور وزیر صمت و سـایر مقامات کشـوری و اسـتانی به همراه صنعتگران و معدن‌کاران در محل اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی چهارمحال و بختیاری برگزار شد، از دیگر موفقیت‌های مهمی است که در سال جاری به آن دست پیدا کردیم. صادرات و ارزآوری برای کشـور در شـرایط سخت و دشـوار تحریم، یکی از مهم‌ترین رویکردهای مجموعه است و در سال گذشـته، موفق به صادرات بیش از ۱۶ هزار تن ورق گالوانیزه شـدیم. اولویت نخست ما، تامین ۱۰۰ درصدی نیاز خودروسازان داخلی و در ادامه حضور در بازارهای بین‌المللی است و امیدواریم بتوانیم روند روبه‌رشد خود در حوزه تولید و صادرات را ادامه دهیم. شـاید مهم‌ترین موفقیت شرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری در سـال جـاری را بتوان آغاز عملیات احداث خط تولید ورق گالوانیزه شـماره ۲ به ظرفیت ۴۵۰ هزار تن و سـرمایه‌گذاری پنج همت دانسـت. این طرح زمینه اشـتغال‌زایی مسـتقیم برای ۸۰۰ نفر را فراهم می‌کند و پیش‌بینی ما این اسـت که در سـال ۱۴۰۶ به بهره‌برداری برسـد.تامین ورق خام، مهم‌ترین مانع پیش روی ما در مسیر تامیـن ورق گالوانیزه مورد نیاز صنعت خودروسـازی کشـور محسـوب می‌شـود و زنجیره تولید این محصول در مجموعه ورق خـودرو را تحـت تاثیر قرار داده اسـت. باتوجه به اینکه دولت شـرکت‌های خودروسـاز را موظف به افزایش ظرفیت تولیـد کرده اسـت، بنابراین باید زنجیره تولید شـرکت ورق خودرو چهارمحال و بختیاری تقویت شود تا بتوانیم نیاز کامل خودروسـازان داخلی را تامین کنیم. برهمین اساس، اقدام به واردات بخشـی از ورق خام مورد نیاز خود کرده‌ایم که در این راستا، با چالش تخصیص ارز مواجه شده‌ایم و امیدواریم با قول مساعدی که شخص وزیر صمت در آیین کلنگ‌زنی خط تولید ورق گالوانیزه شـماره ۲ مجموعه دادند، این معضل در آینده نزدیک رفع شـود. از طرفی، سـهمیه ورق خام خودروسازان، بیشتر از سهمیه شرکت ورق خودرو در سامانه بهین‌یاب است و امیدواریم با دسـتور مستقیم وزیر صمت، میزان سهمیه ما نیز در این سـامانه افزایش پیدا کنـد. تولید ورق گالوانیزه در شـرکت ورق خودرو، بتوانیم این حجم از نیاز خودروسـازان کشور را تامین کنیم.یکی از مهم‌ترین چشم‌اندازهای ما، تولید فولاد سـبز همگام با استراتژی‌های هلدینگ مادر یعنی گروه فولاد مبارکه اصفهان است. در همین راستا، حرکت به سمت کربن و ضایعات صفر را در دسـتور کار خود قرار داده‌ایم و تا بـه امروز، موفق به کاهش یک درصـدی ضایعات تولیدی در مجموعه ورق خودرو شده‌ایم؛ ضمن اینکه اقدامات لازم جهت بهینه‌سازی مصرف انرژی به ویژه گاز در خطوط تولید را انجام داده‌ایم و امیدواریم در آینده، به یکی از شـرکت‌های پیشـرو در تولید فولاد سـبز کشور تبدیل شـویم. احداث و راه‌اندازی کارخانه تولید شمش روی به منظور تامین روی مورد نیاز خط تولید ورق گالوانیزه، یکی دیگر از مهم‌ترین برنامه‌هایی اسـت که به دنبال اجرای آن در آینده نزدیک هسـتیم و امیدواریم با احداث این کارخانه و تامین پایدار شـمش روی، بتوانیم در مسیر تحقق رشد تولید گام برداریم.

معاون سازمان ایمیدرو مطرح کرد:

معدن پیشران اقتصاد کشور

معاون ایمیدرو گفت: طبق برنامه هفتم کشور، رشد ۱۳ درصدی برای توسعه معادن برآورد شـده که عدد بالایی بوده و تحقق این مهم نیازمند ۴۰ میلیارد دلار سـرمایه گذاری است.

سمیه خلوصی معاون برنامه ریزی سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) اظهار کرد: بخش معدن یکی از پیشـران‌های اقتصادی کشور است به ویژه در حوزه فلز که مزیت‌های بسیار زیادی در کشورمان داریم.

وی با اشاره به رتبه دهم ایران در تولید فولاد دنیا افزود: عملکرد ۱۰ ساله ما در حوزه افزایـش تولید و ظرفیت فلزی تا حدودی قابل قبول اسـت. ما در زنجیره فولاد بالای ۱۰۰ درصد رشـد تولید و ظرفیت و در زنجیره آلومینیوم نزدیک به ۹۰ درصد رشـد تولید داشتیم. در حوزه مس هم آمارها روی رشد ۵۰ درصدی به بالاست.

عضو هیات عامل ایمیدرو با بیان اینکه تقریباً از همه ذخایر معدنی کشورمان استفاده می‌کنیم، گفت: گسـتردگی معادن در کشـور به قدری زیاد اسـت که حتی با توسعه معادن کوچک نیز می‌توان اشتغالزایی گسترده‌ای را در سطح کشور ایجاد کرد و معادن بزرگ نیز می‌توانند پیشران اقتصادی باشند. طبق برآورد برنامه هفتم کشور، رشد ۱۳ درصدی برای این بخش هدفگذاری شده که عدد بالایی است و تحقق این مهم نیازمند ۴۰ میلیارد دلار سرمایه گذاری است.عضو هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، عارضه بخش معدن را چند وجهی دانست و افزود: این بخش در تکنسـین و فناوری‌های جدید به نیروی انسانی احتیاج دارد علاوه بر این تحول بخش معدن به شـدت نیازمند تأمین مالی پروژه هاست.وی با بیان اینکه سرمایه گذاری در حوزه معدن به بسـته مالی مشخص و بازه زمانی طولانی مدتی نیاز دارد، گفت: ما سه چهار سال قبل یک نقشه راه بخش معدن را با نمایندگان بخش خصوصی و شرکت‌های بزرگ تهیه کردیم و همه نمایندگان بخش خصوصی در تمام جلسات حضور داشتند و در نهایت این نقشه راه در مجلس شورای اسلامی به تصویب رسید.

خلوصی با بیان اینکه راهبرد توسـعه معدن یک راهبرد ملی اسـت، متذکر شـد: با وجود سرمایه گذاری بخش خصوصی در حوزه معدن اما به تولید نمی‌رسد و دلیل آن هم نبود زیرسـاخت هاست. بخش معدن به تنهایی نمی‌توان توسعه پیدا کند اما سایر بخش‌ها توسعه پیدا نکنند.

عضـو هیـات عامل ایمیـدرو در مصاحبـه با رادیو گفتگـو تصریح کرد: مـا با تمام محدودیت‌ها سـرمایه گذار بخش خصوصی را جذب کردیم و ظرفیت تولید در بخش معدنی را افزایش دادیم.

تهدید داخلی و خارجی صادرات معدنی

گروه خبر

کارشناسان حاضر در میزگرد تخصصی «چالش‌ها و فرصت‌هـای صنایع فلزات غیرآهنی در ایران» در دومین رویـداد جامع معدن و صنایع معدنی که به کوشش تیم رسـانه‌ای «دنیای‌اقتصاد» برگزار شد، به بررسی مشـکلات و فرصت‌های پیش‌روی حوزه معدن پرداختند. به باور کارشناسـان، ایران به‌رغم اینکـه رتبه پنجم ذخایر معدنی جهـان را به خود اختصاص داده است، جایگاه ویژه‌ای در میزان تولید و تجارت این بخش ندارد. بررسـی‌ها نشان می‌دهد کـه اتخاذ سیاسـت‌های کوتاه‌مـدت، تصدی‌گری دولتی و دخالت‌های غیرکارشناسـی سیاسـتگذار و تصویب قوانینی در راسـتای محدودیت صادرات از مشـکلات اصلی این بخش محسـوب می‌شود و در سال گذشـته صادرات بخش معدن تا ۶۰درصد کاهش داشته است.

مزیت نسـبی کشـور ما در حوزه معدن و صنایع معدنـی، علاوه بر وجود ذخیره معدنی غنی، ذخیره انرژی اسـت. به دلیل گرمایش کـره زمین و رو به بحران رفتـن مسـائل زیسـت‌محیطی در جهان، اتحادیه اروپا با وضع قانون مالیات کربن (carbon tax)، سـعی در کاهش استقبال از محصولاتی دارد که سوخت فسیلی زیادی مصرف می‌کنند. مالیات کربن مالیاتی است که بر انتشار کربن موردنیاز برای تولیـد کالاها و خدمات اخذ می‌شـود. مالیات‌های کربـن بـرای قابـل مشـاهده کـردن هزینه‌های اجتماعی «پنهان» انتشـار کربن اسـت. در نتیجه تقاضای کشـورهای عضو اتحادیه اروپا برای کالاها و خدماتی که تولید گازهای گلخانه‌ای بالایی دارند کاهش خواهد یافت.

دولت تصدی‌گری را کنار بگذارد

بهرام شکوری، رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنـی اتاق ایـران و رئیس انجمن مـس ایران، با اشـاره به ذخیره غنی معدنی کشـور گفت: به‌رغم کم بودن اکتشـافات جدید معادن، در کشور حدود ۵۵میلیـون تن فلز محتـوی داریم کـه این عدد، ۶درصد ذخیره جهانی است.

به گفته رئیس انجمن مس ایران، در حال حاضر در کشور حدود ۲۲میلیون تن فولاد تولید می‌شود و مطابق هدف‌گذاری انجام‌شـده، در سـال ۲۰۳۰، میزان تولید فولاد، به ۳۵میلیون تن خواهد رسـید و از دیگر سـو قیمت جهانی فولاد، در سـال‌جاری افزایش ۵هزار دلاری داشته است.

ایـن فعال بخـش خصوصی معتقد اسـت که در آینده بایـد تولید فولاد، با روش تولید سـبز انجام شـود؛ زیرا اگر ایـن اتفاق صورت نگیـرد، به دلیل محدودیت‌هـای تولید کربن (carbon tax) که از سـوی اتحادیه اروپا تعریف شـده است، کشورهای عضو این اتحادیه از خرید فولاد غیرسـبز خودداری خواهند کرد.

شـکوری افزود: در کشـور نقشـه راهـی تدوین نشده است و از دیگر سـو تصمیم‌های ناگهانی نیز با عقلانیت اتخاذ نمی‌شوند.

چالش جدی‌ای که امروزه در داخل کشور وجود دارد و کمتر به آن پرداخته می‌شود، میزان برداشت از ذخایر معدنی است. شکوری در این باره گفت: در سایر کشورهای جهان، ۲ تا ۳درصد از ذخایر معدنی در چرخه تولید قرار می‌گیرد، ولی در کشور ما تمام منابع مورد اسـتفاده قرار می‌گیرد و محدودیتی در این خصوص وضع نشده است.

رئیس کمیسـیون معادن و صنایـع معدنی اتاق ایران معتقد است دولت کشور را گران اداره می‌کند و این موضوع به بسـیاری از بخش‌ها آسـیب وارد می‌کند. به باور رئیس انجمن مس ایران، دولت باید تصدی‌گری را کنار بگـذارد و به تکالیف قانونی‌اش عمل کند.

همکاری فعالان صنفی بیشتر شود

فرشـید سـلطان‌زاده، مدیرعامل شرکت مشاوره اقتصادی آرمـان آرتوپات (مجری طرح جامع مس و طـرح جامع طلا) در میزگرد تخصصی «چالش‌ها و فرصت‌هـای صنایـع فلزات غیرآهنـی در ایران» گفت: پیش‌بینی‌ها نشـان می‌دهد در آینده به مس بیشـتری نیاز خواهیم داشت و بهره‌برداری از مس نیز فرآیند دشواری محسوب می‌شود.

بـه گفته این کارشـناس حوزه معدن، شـاخص تولید مس در جهان، کاتد نیسـت و کشـور ما باید به سمت تولید مس محتوی حرکت کند. به صورت متداول، در جهان از زمان اکتشـاف معدن تا تولید کنسانتره ۱۷سال زمان می‌برد.

او افزود: در ایران چالش آب در صنعت نیز وجود دارد کـه نباید از آن غافل شـد. طـرح جامع مس تدوین شـده است؛ اما سـوال اینجاست که چرا به آن عمل نمی‌شـود؟ در حال حاضر نهایت عملکرد سیاستگذار به سـاخت کارخانه محدود شده است؛ اما این کارخانه‌سـازی‌ها نیز بدون کارشناسی بوده و عملا بدون استفاده مانده است.

سلطان‌زاده در ادامه سخنانش چنین جمع‌بندی کرد که دخالت‌های کارشناسی‌نشده دولت در مسیر معدن و صنایع معدنی مانند سرعت‌گیری در مسیر توسـعه عمل می‌کنـد و برای بهبود این شـرایط، اصناف و فعالان می‌توانند همکاری بیشتری داشته باشـند و هدف‌گذاری‌های موردنیـاز بخش خود را پیش ببرند.

بـه گفتـه او، باید زیرسـاخت‌ها، تامیـن مالی و مدیریتی به‌درستی سنجیده و رفع شود تا به توسعه جهانی نزدیک شویم.

ایران، رتبه‌دار ذخایر معدنی جهان

امید فلاح، مدیر مجتمع سـرب و روی مهدی‌آباد در میزگرد تخصصی «چالش‌ها و فرصت‌های صنایع فلزات غیرآهنی در ایران» با اشاره به ارزش جهانی این مجتمع گفت: اکتشـافات موجـود در مجتمع مهدی‌آباد در سـال ۱۳۲۹ شناسایی و حفاری شد؛ این مجموعه با داشتن ۱۷۰میلیون تن روی، دومین ذخیره سـرب و روی جهان است که ۷۰میلیون تن روی سـولفیدی و ۱۰۰میلیـون تـن ذخیره روی اکسیدی دارد.

به بیان او برنامه دوسـاله‌ای برای احسـاس روی سـولفیدی تدوین شـده اسـت و اگر ایـن برنامه به‌درستی محقق شود، به هدف تولید ۴۰۰هزار تن کنسانتره سولفیدی در دو فاز خواهیم رسید.

مدیـر مجتمـع سـرب و روی مهدی‌آبـاد بیان کـرد: این مجتمع با داشـتن ۸۰میلیون تن باریت، بالاتریـن ذخیره باریت در جهـان را دارد. او افزود: اسـتخراج روی در جهان ۱۳میلیون تن است، ولی ایران به‌رغم ذخیره بالایی که دارد با تولید سـالانه ۴۰۰هزار تن روی، ۳درصد از تولید جهان را تامین می‌کند. در بخش تولید سرب نیز، حدود ۱.۵درصد از سرب جهان در کشور ما تولید می‌شود.

فلاح گفت: توزیع نامتقارن سرب و روی در کشور نیز حائز اهمیت اسـت و باید در استان‌هایی مانند زنجان که غنی هسـتند، ظرفیت‌های تولید بیشتر ایجاد کرد.

نبود زیرساخت‌ها؛ مشکل اساسی معادن

بهـروز حاجی سـلیمانی، مشـاور علمی مجتمع سـرب و روی مهدی‌آباد، نسبت تولید شمش روی بـه ذخایر جهانی در ایـران را ۲.۲درصد اعلام کرد و گفت: تولید شـمش روی در کشـور ما، نسبت به ذخایر جهان ۵.۵درصد است.

این کارشناس حوزه معدن بیان کرد: فرصت‌ها و نقاط قوت صنعت سـرب و روی در کشور ما بسیار زیاد اسـت که از این تعداد می‌توان به وجود ذخایر و اندیس‌های گسـترده اکتشافی سـرب و روی در کشـور، خواص کاربردی ویژه و متنوع روی و رشد مصرف آن در جهان، وجود شـرکت‌های بزرگ در زمینه تولید سـرب و روی در ایـران، امکان وجود فلزات باارزش همچون نقره، سرب، نیکل، کادمیوم و... همراه با سـنگ روی، وجود بازارهای منطقه‌ای قابل‌توجه برای شـمش و محصولات پایین‌دسـتی روی از جمله گالوانیزه، آلیاژها و... اشاره کرد.

حاجی‌سـلیمانی با اشاره به دلایل عدم‌استفاده از ظرفیت‌های موجود در صنایع سرب و روی در ایران گفت: ضعف تکنولوژی، استفاده از منابع سولفیدی و مواد معدنی کم‌عیار و با کیفیت ضعیف، کاهش عیار خاک تولیدی معادن و خوراک ورودی کارخانه‌ها و همچنین کمبود مواد اولیه و ناهمخوانی جغرافیایی معـادن و کارخانه‌ها را می‌تـوان مهم‌ترین عواملی دانست که ایران، به‌رغم رتبه‌دار بودن در ذخیره‌های جهانی، نامی در بین پرچم‌داران تولید ندارد.

به باور این فعال بخش خصوصی، توسعه نامتوازن زنجیـره تولید صنعت سـرب و روی را می‌توان در چهـار مرحله از زنجیره تولید دانسـت. به گفته او، نداشـتن توجه کافی به امر اکتشـاف، پایین بودن نسـبت اسـتخراج ماده معدنی به ذخایـر (معادل ۱.۸درصـد)، ایجاد ظرفیت‌های مازاد فرآوری بدون توجه به نحوه تامین ماده اولیه و عدم‌توسعه کمی و کیفی ظرفیت‌های صنایع پایین‌دستی، چالش‌های موجود هسـتند که باید در جهـت ارتقای آنها گام برداشت.

احداث واحدهای ذوب؛ راه برون‌رفت از شرایط فعلی

بهـروز رحمتی، معاون توسـعه صنعتی و کنترل تولید شـرکت ملی صنایع مس ایـران، در میزگرد تخصصـی «چالش‌ها و فرصت‌هـای صنایع فلزات غیرآهنی در ایران» با اشـاره بـه اینکه در روزهای گذشـته قیمت مس با ۱۱۰۷دلار رکورد زد، آینده صنعـت مس را مثبـت ارزیابی کـرد. او بیان کرد: ذخایر طبیعی ایران با ارزش ۲۵تریلیون دلار، رتبه پنجم جهـان را دارد. همچنین حفاری اکتشـافی ایران با ۴۰۰هزار متر حفاری مغزه‌گیری بی‌سـابقه بوده است.

به گفته او، آمارها نشـان می‌دهد کـه ایران، در رتبه‌بندی تولیـد مس محتوا در جهان، دارای رتبه چهاردهم است. رحمتی بیان کرد: عموما سه‌فاکتور مهم بـرای ارزیابی‌هـای فنی و اقتصادی توسـعه صنعتی هر کشـوری از اهمیت ویژه برخوردار است که شامل پتانسـیل‌های معدنی کشـور، اقتصادی بودن فرآیند براساس اقتصاد آزاد بین‌المللی و امکان تامین مالی اقتصادی طرح است.

او بـا تشـریح این سـه مـورد گفـت: در حوزه پتانسـیل‌های معدنی، ایران در حـال حاضر با دارا بـودن بیش از ۶۰میلیون تن مـس محتوی حدود ۶درصـد از ذخایر جهانی مـس را در اختیار دارد، این در حالی اسـت که سـهم ایـران از تولید بیش از ۲۵میلیون تنی مس تصفیه‌شـده دنیا، در سـال ۲۰۲۳، تنها حدود ۱.۲۵درصد اسـت. در سنجش اقتصادی بـودن فرآینـد اقتصـاد آزاد بین‌المللی، میانگین قیمت تمام‌شـده دنیا برای فلز مس حدود ۳هـزار دلار و قیمـت فـروش در حدود ۱۸سـال گذشـته، بیش از ۷هزار دلار بوده اسـت. همچنین باید توجه کرد، شرایط هیچ‌کدام از سایر فلزات پایه و اسـتراتژیک قابل مقایسـه با فلز سرخ نیست. در موضوع امـکان تامین مالی اقتصادی، میزان فروش شـرکت ملی صنایع مس ایران در حدود ۱۸سـال گذشـته به طور متوسط سـالانه بیش از ۲میلیارد دلار بوده کـه از این میزان، به‌رغم شـرایط خاص کشـور و بعضا تصمیمات خلق‌الساعه که سودآوری شرکت‌ها را به‌شـدت تحت‌تاثیر قرار می‌دهد (نرخ دستوری ارز ۴۲۰۰ریالی، افزایش حقوق و عوارض معدنـی، وضـع تعرفه‌هـای صادراتـی و...) به طور متوسط بیش از ۴۱درصد سود خالص شرکت بوده است.

به عقیـده این فعال بخش خصوصی، با بررسـی و مقایسـه سـه پارامتر مذکور بـرای فلزات مس، آلومینیـوم، سـرب، روی، فـولاد و... می‌تـوان نتیجه‌گیری کرد که صنعت مس از بیشترین مزیت سـرمایه‌گذاری و توسعه در کشـور برخوردار است و در همین راسـتا، صنعت مـس، اقتصادی‌ترین و استراتژیک‌ترین صنعت قرن بیست و یکم و موجب رونق سرمایه‌گذاران معدنی در دنیاست.

معـاون توسـعه صنعتی و کنترل تولید شـرکت ملـی صنایع مس ایران، با اشـاره به فرآوری حدود ۶۰میلیون تن ماده معدنی در کشور شیلی گفت: در کارخانه تغلیظ معدن chuquicamada شـیلی، ظرفیت ورودی خاک معدن ۶۰میلیون تن درسـال است.

به گفتـه رحمتـی، شـرایط TCIRC رایج در بازارهـای بین‌المللـی که به صـورت میانگین طی چهاردهـه اخیـر (۱۹۸۲ تـا ۲۰۲۴) در محدوده حدود ۷۰.۷ در نوسان بوده، تعیین حداقل ظرفیت اقتصـادی یک واحـد ذوب مس و نـوع تکنولوژی ذوب، از اهمیـت فوق‌العـاده بالایـی جهت ماندن در فضای رقابت بسـیار تنگاتنـگ اقتصادی جهان برخوردار اسـت. برترین تکنولـوژی اقتصادی برای ظرفیت‌های حدود ۲۰۰هزار تـا کمتر از ۴۰۰هزار تن در دنیا، تکنولوژی‌های چینی است که ترکیبی از کوره ذوب DSB با کوره کنورتر MTC یا SKS هسـتند. رحمتی افزود: ایـن تکنولوژی‌ها بهترین گزینه بـرای ظرفیت‌های حدود ۳۰۰هـزار تن (با تلورانس ۱۰۰هزار تن) در سال است.

این فعال حوزه مس در پایان با ارائه پیشـنهادی برای برون‌رفت از شـرایط چند دهه گذشته گفت: احداث واحدهای ذوب بـا ظرفیت حدود ۶۰۰هزار تن در سـال (ترجیحا در کنار سواحل خلیج‌فارس یا عمان براساس برنامه بودجه سال ۱۴۰۳ مبنی بر ممنوعیت برداشت آب از منابع متعارف) مهم‌ترین راه برون‌رفـت واحدهای ذوب شـرکت ملی صنایع مس ایران از شرایط فعلی و چند دهه گذشته است.

افت ۶۰ درصدی صادرات

حمید علاماتی، نایب‌رئیـس هیات‌مدیره انجمن صنایـع و معادن سـرب و روی ایـران، در میزگرد تخصصـی «چالش‌ها و فرصت‌هـای صنایع فلزات غیرآهنی در ایران» با اشـاره بـه اینکه ایران دارای رتبه ۵ و ۶ در ذخایر سـرب و روی در جهان است و تمـام ظرفیت‌های نصب‌شـده در ایـن بخش از سـوی بخش خصوصی اسـت، گفت: تـا ۹۵درصد سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در این بخش از سوی بخش خصوصی بوده استاو افزود: میزان صادرات در سال‌های اخیر افت داشته که در سال گذشته با افت ۶۰درصدی، توجه‌ها را به خود جلب کرده است.

ایـن فعـال بخـش خصوصـی معتقـد اسـت زیرسـاخت‌های مناسب از سـوی بخش خصوصی نصب شـده اسـت و ذخایر معدنی غنـی‌ای نیز در کشـور وجود دارد؛ امـا حلقه مفقوده رسـیدن به توسـعه، تجارت است. به عقیده او، وزارت صمت به عنـوان متولی صنعت و معـدن، قوانینی را تصویب می‌کند که منجربه اختلال در تجارت می‌شود.

او بیان کرد: شـمش روی از سـوی وزارت صمت و قانون‌گـذار جزو مـواد خام و نیمه‌خام شـناخته می‌شـود، در حالی که تا ۸۰درصـد از روی جهان برای گالوانیزاسیون استفاده می‌شود و باید به همین صورت آنها را صـادر کرد. به گفته این فعال بخش خصوصـی، مـرگ صنعت، مرگ بخـش خصوصی است. از سال ۱۳۹۷، مشـکل ارزی تولیدکنندگان روی حل نشده اسـت و فشارها بر بخش خصوصی روزافزون است.

اردشیر سعدمحمدی در کنفرانس تخصصی زغال‌سنگ مطرح کرد:

تجارت ۵۳۰ میلیارد دلاری صنعت زغال‌سنگ در دنیا بیش از نصف گردش مالی صنعت فولاد است

اردشیر سعدمحمدی، مدیرعامل شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلـزات، در کنفرانـس تخصصی اسـتیل‌پرایس (زغال‌سـنگ، کک و الکترود گرافیتی) با اشـاره به اینکه باید با توجه به کیفیت زغال‌سـنگ آن را قیمت‌گـذاری نمود، بیان کرد: در کشـور ما بـرای ارزش‌گذاری انواع زغال‌سـنگ از فرمول یکسانی اسـتفاده می‌شود که به لحاظ فنی و اقتصادی روش درسـتی نیسـت. مـا انواع مختلفی از زغال‌سـنگ با کیفیت‌هـای متفـاوت داریم که هر کدام کاربرد خـاص خود را دارند و ما نمی‌توانیم از هر زغال‌سـنگی در صنایع استفاده کنیم.وی افزود: این تفاوت کیفیت در تولید و سودآوری مجموعه‌ها خودش را نشان می‌دهد؛ به عنوان مثال، با افزایش یک درصدی خاکسـتر زغال‌سنگ و به دنبال آن کاهش کیفیت کک و افزایش سـرباره، در هر پاتیل بین ۰.۸ تا ۱.۵ درصد کاهش تولید فولاد خواهیم داشت که در مقیاس کلان، به میزان قابل توجهی سـود فولادساز را کاهش می‌دهد.مدیرعامل «ومعادن» در خصوص تاثیر قیمت زغال‌سـنگ بر قیمت تمام‌شده فولاد بیان کرد: با توجه به این که ما در کشورمان در تعیین قیمت فولاد محدودیت داریم و از طرفی در دنیا ۳۵ درصد قیمت فولادی که به روش کوره بلند تولید می‌شـود، مربوط به کک اسـت و بخش زیادی از هزینه آن را تشـکیل می‌دهد، اگر قیمت زغال بالا برود فولادسـازان کـوره بلند دچار تنش خواهند شد.سـعدمحمدی با اشاره به اقبال دنیا به تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر و ضرورت حرکت در این مسیر، بیان کرد: در حال حاضر ۲۸ درصد انرژی دنیا از منابع تجدیدپذیر تولید می‌شود؛ در سال ۲۰۳۰ این مقدار به ۶۸ و در سال ۲۰۵۰ به ۹۱ درصد می‌رسد.وی ادامه داد: تولید خودروهای برقی به سـرعت در حال افزایش اسـت اما لزوماً باتری این خودروها لیتیومی نیسـت؛ چرا که قیمت و مضرات زیست‌محیطی این باتری‌ها که عمر کوتاهی نیز دارند، توجه دنیا را به اسـتفاده از سوخت پاک هیدروژنی جلب کرده اسـت.مدیرعامل «ومعادن» مطرح کرد: در حال حاضر تولید انرژی در دنیا حدود ۲۷ پتاوات سـاعت اسـت و این عدد در سـال ۲۰۵۰ به ۹۰ پتاوات سـاعت خواهد رسید که به معنای آن است که انرژی موضوعی بسیار جدی برای کل دنیا بوده و در کشور ما نیز نیازمند توجه ویژه، برنامه‌ریزی و سیاسـت‌گذاری درسـت است. سـعدمحمدی با اشاره به اینکه هرچند مصرف زغال‌سنگ رو به کاهش اسـت اما نقش آن در تولید انرژی همچنان پررنـگ باقی خواهد ماند، اظهار داشت: دو سـناریو برای مدیریت تولید انرژی پاک در دنیا وجود دارد؛ در یکـی از این دو سـناریو که به ۱.۵ درجه سـانتی‌گراد معروف اسـت، تا سـال ۲۰۵۰ قرار اسـت مصرف زغال‌سـنگ در تولید انرژی به صفر برسـد. بسیاری معتقدند در سـناریوی دوم، یعنی Planned Energy Scenario یـا PES، نگاه بـه این موضوع عملیاتی‌تر بوده و امکان اجرای آن وجود دارد و سناریوی اول ایده‌آل‌گرایانه است. نکته‌ای که در سـناریوی PES حائز اهمیت می‌باشـد این است که با توجه به این که زغال‌سـنگ از چرخه تولید انرژی در جهان حذف‌شدنی نیست، مسـئله کیفیت آن موضوع بسیار مهمی خواهد بود.سعدمحمدی تاکید کـرد: هرچند که این روزها قیمت زغال‌سـنگ در دنیا کاهش داشـته اسـت، با این حال این صنعـت دارای گردش مالی ۵۳۰ میلیارد دلاری بـوده که تقریباً نیم‌درصد تجارت بین‌الملل اسـت و نصف گردش مالی صنعت فولاد در دنیا که حدود هزار میلیارد دلار می‌باشـد، را دارا است که نشـان از اهمیت این بخش در اقتصاد دنیا دارد.مدیرعامل شـرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات در بخش دیگری از صحبت‌هایش با تاکید بر اینکه ما در آموزش دانشـگاهی رشته‌های معدنی نیز ضعف داریم، بیان کرد: در حال حاضر در رشته معدن ما واحد و درس حرفه‌ای مرتبط با زغال‌سـنگ نداریم. چگونه کسـی که هیچ واحد عملی پاس نکـرده و در معادن زغال‌سـنگ کار عملی انجام نداده اسـت، می‌تواند نگرش درسـتی نسـبت به این صنعت داشته باشـد و سیاسـت‌گذاری درسـتی بـرای آن انجام دهد؟ متاسـفانه مـا در دانشـگاه‌ها برای این صنعت نیروی متخصص پرورش نمی‌دهیم.مدیرعامل «ومعادن» اذعان داشـت: در حال حاضر ظرفیت اسـمی مجموع کک‌سازی‌ها در کشور مـا حـدود ۳.۵ میلیون تن می‌باشـد که نیازمند حـدود ۵ میلیون تن کنسـانتره زغال‌سنگ است. در سال گذشـته، ما در کشور ۱.۷ میلیون تن تولید کنسـانتره زغال‌سـنگ داشـتیم و حدود ۷۵۰ هـزار تن نیز وارد کرده‌ایـم. نیاز صنایع ما به زغال بـا تولید آن همخوانی ندارد. این درحالی اسـت که تقاضا بـرای زغال وجود دارد اما با توجه به مسـائل متعـدد و کم‌توجهی‌ای که گریبانگیر این صنعت شـده اسـت، نیروی انسـانی متخصص و انگیزه کافی برای توسعه آن در کشور وجود ندارد. سعدمحمدی در پایان صحبت‌های خود، با اشاره به اینکه در دنیا بخش قابل توجهی از عملیات معدنکاری با فناوری دیجیتال و هوشمندسازی پیش می‌رود و این مهم در شرکت‌های مطرح جهانی اجرایی شده است، بیان کرد: توسـعه تکنولوژی در معدنکاری یک ضرورت اسـت. افزایش کیفیت محصولات تولیدی با همین منابعی که در دست داریم، در گرو توسعه تکنولوژی‌هایی است که در این بخش به کار می‌گیریم و افزایش بازدهی از مرحله اکتشاف تا انتهای زنجیره، به لحاظ اقتصادی سودآوری شرکت‌ها را افزایش خواهد داد. بخش معدن در کشور ما پتانسیل بالایی دارد و باید سرمایه‌گذاری مناسب در این بخش صورت بگیرد تا بتوانیم همگام با روندهای جهانی پیش برویم و عقب نمانیم.

روزگار معدن
سه شنبه
۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

ذخیره قطعی ۷۰۰ میلیون تنی معادن کرمانشاه

کرمانشاه معاون معادن و صنایع معدنی اداره کل صنعت، معدن و تجارت استان کرمانشاه از ذخیره قطعی ۷۰۰ میلیون تنی مواد معدنی در معادن کرمانشاه خبر داد.

رسول اسکندری به مناسبت هفته معدن (اول تا هفتم خرداد) در گفت و گو با ایسنا تعداد کل معادن دارای پروانه بهره‌برداری استان را ۲۳۰ مورد اعلام که از این تعداد ۱۸۷ معدن فعال و ۴۳ معدن نیز غیرفعال است.وی با بیان اینکه میزان ذخیره قطعی معادن استان کرمانشاه ۷۰۰میلیون تن است، افزود: بر اساس استخراج اسمی، سالانه ۱۴ میلیون تن مواد معدنی از معادن کرمانشاه برداشت می‌شود. معاون معادن و صنایع معدنی اداره کل صمت استان کرمانشاه از مهمترین مواد معدنی استان کرمانشاه نیز یاد کرد و گفت: قیرطبیعی یکی از مهمترین مواد معدنی کرمانشاه است که عمده ذخایر آن را در گیلانغرب و قصرشیرین داریم.اسکندری با بیان اینکه سنگ تزئینی استان کرمانشاه نیز مشهور است، اظهار کرد: بیشترین ذخایر سنگ تزئینی در سه شهرستان کرمانشاه، هرسین و اسلام آبادغرب قرار دارد.وی خاطرنشان کرد: همچنین ذخایری از منگنز را در شهرستان هرسین و ذخایری از سیلیس را در شهرستان‌های روانسر و جوانرود داریم. معاون معادن و صنایع معدنی اداره کل صمت استان کرمانشاه عمده معادن استان را شامل سنگ لاشه دانست و اضافه کرد: ذخایری از گچ نیز در شهرستان‌های گیلانغرب و قصرشیرین وجود دارد.وی در ادامه از مهمترین چالش‌های پیش روی معادن کرمانشاه نیز یاد کرد و مستهلک بودن ماشین آلات و تجهیزات معدنی را از مهمترین آنها برشمرد.معاون معادن و صنایع معدنی اداره کل صمت استان کرمانشاه با بیان اینکه کمبود سرمایه درگردش نیز یکی از مشکلات مهم پیش روی معادن در کرمانشاه است، گفت: متاسفانه تسهیلات بانکی چندانی در اختیار معادن قرار نمی‌گیرد. اسکندری وجود معارضین را نیز یکی دیگر از موانع مهم پیش روی معادن دانست و خاطرنشان کرد: بخشی از این معارضین محلی هستند. از سوی دیگر قرارگیری بخشی از مناطق استان در منطقه هوانوردی نیز باعث عدم امکان فعالیت معدنی در این مناطق شده است.

وی مخالفت دستگاه‌های اجرایی مربوطه با ثبت معادن جدید را نیز معضل مهم دیگری اعلام کرد و گفت: البته بخشی از این مشکلات با استفاده از ظرفیت شورای معادن استان تا حدودی قابل حل است.

معاون معادن و صنایع معدنی اداره کل صمت استان کرمانشاه اظهار کرد: یکی دیگر از مهمترین مواردی که امکان برنامه‌ریزی صحیح و جذب سرمایه‌گذاران در حوزه معدن را می‌گیرد، عدم انجام مطالعات جامع اکتشافی معدنی در گستره استان است.

«روزگارمعدن» نقش دولت در استفاده از بخش خصوصی در معدن و اقتصاد را بررسی کرد؛

شریان حیاتی معدن

شهریار خادمی

رشد و توسعه اقتصادی درگذر زمان، یکی از مهم‌ترین شروط مانایی و پویایی همه کشورهای جهان است. این مهم در کشورهای صنعتی توسعه‌یافته، یکی از ارکان اصلی نظام اقتصادی بوده و موتور محرکه اصلی توسعه نظام سیاسی و اجتماعی آن جوامع محسوب می‌شود. با نگاهی کلی به سیستم اقتصادی کشورهای توسعه‌یافته و درحال‌توسعه، یک قاعده کلی در مورد اقتصاد همه کشورها صادق است؛ نهادهای مختلف اجتماعی، اقتصادی و سیاسی شکل‌گرفته در جوامع، درنتیجه کنش متقابل و رفع نیازهای ضروری به وجود آمده و متناسب بافرهنگ و ساختار هر جامعه‌ای شکل‌گرفته و درگذر زمان، با افزایش گردش اطلاعات و نیاز به اتکا به‌قاعده خود ترمیمی، مراحل تکامل و رشد را طی کرده است. در تمامی کشورهای پیشرفته جهان، بخش خصوصی آن است که موتور محرکه اقتصاد محسوب می‌شود. بحث جایگاه بخش خصوصی و حوزه اثر این بخش در حوزه صنعت و معدن کشور همواره موردبحث دولت‌های مختلف بوده است. همواره و به هنگام رجوع به جایگاه بخش خصوصی در مقام فعالان اقتصادی دولتمردان با تمام‌قد اعتقاددارند که گذار از چالش‌های موجود و گریبان گیر در همه زمینه‌ها من‌جمله پروژه‌های معدنی تنها گذر از مسیر و به‌کارگیری تمام امکانات بخش خصوصی است، ولی باز مشخص نیست در عمل به کدامین دلیل و علی‌رغم تأکیدات روشن و پیوسته مقام معظم رهبری در این مورد خاص و سایر مسئولان بلندپایه نظام در هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه و علی‌رغم وجود شفافیت قوانین بالادستی باز بخش خصوصی در عمل به گوشه رانده‌شده و به دست فراموشی سپرده می‌شود؟ به نظر می‌رسد همه فعالان و شاغلان در صنعت معدن به نحوی دغدغه آینده جمهوری اسلامی رادارند اما در عمل تنها شعار است که باقی می‌ماند. در همین راستا در «روزگارمعدن» با محمد افشاری، کارشناس اقتصاد به گفت‌وگو نشستیم و نظر وی را مورد نقش بخش خصوصی در اقتصاد و معدن جویا شدیم.

◉ نقش بخش معدن باوجود ظرفیت‌های بالقوه در شاخص‌های اقتصادی چگونه است؟

بخش معدن با توجه به برخورداری از ظرفیت‌های بالقوه، می‌تواند به‌عنوان یکی از بخش‌های مهم اقتصادی در کشورها شناخته شود. این بخش در کشورهایی که منابع طبیعی دارای ارزش بالایی دارند، بسیار مهم است. به دلیل داشتن ظرفیت‌های بالقوه و منابع طبیعی، بخش معدن می‌تواند برای کشورها به‌عنوان یک منبع درآمد و اشتغال‌زایی مهم باشد. در کشورهایی که بخش معدن دارای قوانین و مقررات مناسبی است، این بخش می‌تواند برای اقتصاد کشور بسیار مفید باشد. به‌عنوان‌مثال، قوانین و مقررات مناسب می‌توانند به بهبود مدیریت منابع طبیعی، افزایش بهره‌وری و کاهش هدر رفت در فرآیند استخراج کمک کنند. این امر می‌تواند به دست آوردن درآمد بیشتر و ایجاد فرصت‌های شغلی بیشتر در کشور منجر شود. بااین‌حال، بخش معدن درصورتی‌که دارای قوانین و مقررات نامناسب باشد، می‌تواند برای کشورها مشکلاتی را به وجود آورد. به‌عنوان‌مثال، از دست دادن منابع طبیعی، آلودگی و آسیب به محیط‌زیست، کاهش بهره‌وری و افزایش هزینه‌ها، نارضایتی جامعه‌ی محلی و اعتراضات مردمی و... این مشکلات می‌توانند باعث افت قابل‌توجه در اقتصاد کشور شوند.بنابراین، برای به حداکثر رساندن نقش بخش معدن در اقتصاد کشور، لازم است که قوانین و مقررات مناسب در این زمینه وجود داشته باشد. درواقع، قوانینی که به تعادل بین توسعه‌ی بخش معدن و حفاظت از محیط‌زیست کمک کنند، می‌توانند باعث بهبود وضعیت بخش معدن و اقتصاد کشور شوند.

◉ یکی از تأکیدات مقامات دولتی درباره اجرایی شدن اقتصاد مقاومتی، افزایش نقش بخش خصوصی است، اما چرا در میدان عمل شاهد حضور بخش خصوصی در معدن نیستیم؟

درست است که همواره دولت درباره اجرایی شدن اقتصاد مقاومتی تأکید برافزایش نقش بخش خصوصی داشته است؛ اما باید توجه داشت که شرکت‌های خصوصی در بخش معدن، عموماً با مشکلاتی مواجه هستند که مانع از حضور پررنگ آن‌ها در این صنعت می‌شود. ازجمله مشکلاتی که شرکت‌های خصوصی در بخش معدن با آن مواجه هستند، می‌توان به نبود تسهیلات و منابع مالی کافی، پیچیدگی‌های مربوط به قوانین و مقررات، نبود زیرساخت‌های لازم مانند جاده‌ها و امکانات حمل‌ونقل و عدم دسترسی به فناوری‌های پیشرفته اشاره کرد. همچنین، شرکت‌های خصوصی معمولاً در برابر ریسک‌های بالا و مدت‌زمان بازگشت سرمایه طولانی‌مدت در بخش معدن، به دلیل ناپایداری قیمت‌های مواد معدنی، تردید دارند.

به همین دلیل، دولت در بسیاری از مواقع نقش بزرگی در بخش معدن بازی می‌کند و به‌عنوان مالک و مدیر منابع معدنی، مستقیماً در این بخش فعالیت می‌کند. در این حالت، دولت می‌تواند با ایجاد شرایط مناسب برای شرکت‌های خصوصی، این شرکت‌ها را به همکاری و سرمایه‌گذاری در بخش معدن ترغیب کند و نقش آن‌ها را در این بخش تقویت کند؛ بنابراین، درواقع، برای اجرای اقتصاد مقاومتی و افزایش نقش بخش خصوصی در بخش معدن، لازم است که دولت به‌عنوان مالک منابع معدنی، با فراهم کردن شرایط مناسب، به شرکت‌های خصوصی این امکان را بدهد که در این بخش فعالیت کنند.

◉ مهم‌ترین سیاست‌ها و استراتژی‌ها و برنامه‌های ضروری دولت برای دستیابی سریع‌تر به اهداف اقتصادی در بخش معدن کدام‌اند؟

برای دستیابی به اهداف اقتصادی در بخش معدن، دولت می‌تواند از برخی سیاست‌ها، استراتژی‌ها و برنامه‌های ضروری استفاده کند که به شرح زیر هستند:

۱- ایجاد قوانین و مقررات مناسب: دولت باید قوانین و مقرراتی را ایجاد کند که به حفاظت از محیط‌زیست و بهره‌وری منابع کمک کند. همچنین، قوانین باید به شرکت‌های معدنی اجازه دهند تا به‌صورت شفاف و با رعایت حقوق کارگران و جامعه‌ی محلی، به فعالیت خود ادامه دهند.

۲- افزایش سرمایه‌گذاری در بخش معدن: دولت می‌تواند با ایجاد شرایط مناسب برای سرمایه‌گذاری در بخش معدن، شرکت‌های داخلی و خارجی را به سمت این بخش جذب کند. به‌علاوه، دولت می‌تواند با ایجاد صندوق‌های سرمایه‌گذاری مخصوص بخش معدن، به سرمایه‌گذاری در این بخش تشویق کند.

۳- توسعه زیرساخت‌های لازم: دولت باید زیرساخت‌های لازم برای بخش معدن را توسعه دهد. این شامل ایجاد و توسعه جاده‌ها، راه‌آهن‌ها، فرودگاه‌ها و سایر زیرساخت‌های حمل‌ونقل است.

۴- ارتقای فنّاوری و بهره‌وری: دولت باید با ارتقای فنّاوری و بهره‌وری در بخش معدن، به افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌ها کمک کند.

۵- آموزش و بهبود مهارت‌های کارگران: دولت باید برنامه‌هایی برای آموزش و بهبود مهارت‌های کارگران در بخش معدن را به‌عنوان قسمتی از استراتژی خود در نظر بگیرد. با بهبود مهارت‌های کارگران، بهره‌وری بخش معدن افزایش می‌یابد و کیفیت کار بهتر می‌شود. با توجه به این سیاست‌ها، استراتژی‌ها و برنامه‌های ضروری، دولت می‌تواند به دستیابی سریع‌تر به اهداف اقتصادی در بخش معدن کمک کند.

◉ آیا دولت در حال حاضر این سیاست‌ها را پیاده‌سازی می‌کند؟

در بسیاری از کشورها، دولت‌ها سیاست‌ها و برنامه‌هایی را برای پیاده‌سازی در بخش معدن اعلام کرده‌اند و در حال حاضر در حال اجرای آن‌ها هستند؛ اما وضعیت در هر کشور متفاوت است و بسته به شرایط و عوامل مختلف، این سیاست‌ها به‌صورت متفاوتی پیش می‌روند. دولت‌ها برای اجرای سیاست‌ها و برنامه‌های خود در بخش معدن، با چالش‌هایی روبرو هستند، لذا شرکت‌های خصوصی ممکن است به دلیل ناپایداری قیمت‌های مواد معدنی، تردید داشته باشند و سرمایه‌گذاری در بخش معدن را کم کنند؛ بنابراین، پیاده‌سازی سیاست‌ها و برنامه‌های ضروری در بخش معدن، نیازمند تلاش‌های مستمر و بهبود اداری و سیاسی است. به‌علاوه، برای موفقیت در این حوزه، باید به شرایط اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور موردنظر توجه کافی داشته باشیم و برنامه‌های خود را بر اساس آن‌ها تنظیم کنیم.

◉ آیا شرکت‌های خصوصی در بخش معدن در کشورهایی که سیاست‌های معدنی قوی دارند، موفق‌تر هستند؟

سیاست‌ها و برنامه‌های قوی در بخش معدن، به شرکت‌های خصوصی اعتماد بیشتری می‌دهد و این شرکت‌ها را به سمت سرمایه‌گذاری در بخش معدن جذب می‌کند.یک سیاست‌های مهم در بخش معدن، ایجاد قوانین و مقررات مناسب است که به حفاظت از محیط‌زیست و بهره‌وری منابع کمک می‌کند. همچنین، قوانین باید به شرکت‌های معدنی اجازه دهند تا به‌صورت شفاف و با رعایت حقوق کارگران و جامعه محلی، به فعالیت خود ادامه دهند. این سیاست‌ها باعث افزایش اعتماد شرکت‌های خصوصی به بازار معدن می‌شود و این شرکت‌ها را تشویق می‌کند تا در بخش معدن سرمایه‌گذاری کنند.علاوه بر این، دولت باید زیرساخت‌های لازم برای بخش معدن را توسعه دهد. این شامل ایجاد و توسعه جاده‌ها، راه‌آهن‌ها، فرودگاه‌ها و سایر زیرساخت‌های حمل‌ونقل است. این زیرساخت‌ها، شرکت‌های خصوصی را به سمت سرمایه‌گذاری در بخش معدن جذب می‌کند و باعث بهبود کیفیت و بهره‌وری در بخش معدن می‌شود. در کشورهایی که سیاست‌های معدنی قوی دارند، شرکت‌های خصوصی به دنبال رعایت مقررات و قوانین، بهره‌وری بیشتر، مدیریت بهتر و کاهش هزینه‌ها هستند. به همین دلیل، معمولاً شرکت‌های خصوصی در این کشورها موفق‌تر هستند.

◉ آیا در کشورهایی باسیاست‌های معدنی ضعیف، شرکت‌های خصوصی نیز فعالیت می‌کنند؟

در کشورهایی باسیاست‌های معدنی ضعیف، شرکت‌های خصوصی نیز می‌توانند در بخش معدن فعالیت کنند، اما معمولاً در این کشورها، شرکت‌های دولتی دارای مزیت رقابتی بیشتری هستند. در کشورهایی که سیاست‌های معدنی ضعیف دارند، شرکت‌های خصوصی ممکن است با مشکلاتی مواجه شوند. به دلیل عدم وجود قوانین و مقررات مناسب، شرکت‌های خصوصی ممکن است با مشکلاتی مانند بی‌ثباتی قیمت‌های مواد معدنی، نامشخصی درباره شرایط تولید و بازار و نبود زیرساخت‌های لازم روبرو شوند؛ بنابراین، در کشورهایی باسیاست‌های معدنی ضعیف، شرکت‌های خصوصی ممکن است با مشکلاتی مواجه شوند، اما به‌هرحال، آن‌ها می‌توانند در بخش معدن فعالیت کنند. همچنین، درصورتی‌که دولت برای بهبود سیاست‌های معدنی خود تلاش کند و به‌منظور جذب سرمایه‌گذاری خصوصی، قوانین و مقررات مناسبی را ایجاد کند و زیرساخت‌های لازم را توسعه دهد، شرکت‌های خصوصی نیز می‌توانند در بخش معدن از یک بازار جذاب بهره‌مند شوند.

◉ اصلاح ساختار شرکت‌های دولتی، رقابت‌پذیر کردن معادن و صنایع معدنی ایران در بازار داخلی و جهانی و شفاف‌سازی جریان اطلاعات در اقتصاد ایران چقدر می‌توانند در بخش معدن اثرگذار باشند؟

در راستای اجرای اصل ۴۴ سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی باید زمینه‌ساز حرکت برای بخش خصوصی شوند و به‌عنوان حامی و حمایت‌کننده بخش خصوصی برنامه‌های خود را دنبال کنند و اگر سازمان یا شرکت دولتی نقش خود را به‌درستی ایفا کند قطعاً اثرگذار خواهد بود. اصلاح ساختار شرکت‌های دولتی، رقابت‌پذیر کردن معادن و صنایع معدنی ایران در بازار داخلی و جهانی و شفاف‌سازی جریان اطلاعات در اقتصاد ایران، می‌توانند در بخش معدن اثرگذار بوده و به بهبود عملکرد و بهره‌وری در این بخش کمک کنند. اصلاح ساختار شرکت‌های دولتی، باعث می‌شود که این شرکت‌ها به شکلی کارآمدتر و بهره‌ورتر عمل کنند و به‌نوبه خود، باعث بهبود کیفیت و کارایی در بخش معدن می‌شوند.رقابت‌پذیر کردن معادن و صنایع معدنی ایران در بازار داخلی و جهانی، باعث می‌شود که شرکت‌های فعال در این بخش بیشتر به سمت بهبود کیفیت و بهره‌وری در تولید محصولات خود حرکت کنند و درنتیجه، بهبود کیفیت و کاهش هزینه‌ها در بخش معدن را به همراه داشته باشیم. شفاف‌سازی جریان اطلاعات در اقتصاد ایران، باعث می‌شود که شرکت‌های فعال در بخش معدن، بهبود کیفیت و بهره‌وری را به‌دقت بیشتری پیگیری کنند و درنتیجه، باعث بهبود کیفیت و کاهش هزینه‌ها در بخش معدن می‌شوند. در کل، این تدابیر می‌توانند باعث بهبود عملکرد و بهره‌وری در بخش معدن شوند که درنتیجه، باعث بهبود اقتصاد کشور می‌شوند.

◉ نگاه سنتی به بخش معدن و صنایع معدنی چقدر مانع نقش‌آفرینی بخش معدن در اقتصاد شده است؟

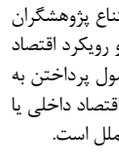
به‌طورقطع استفاده از پتانسیل‌های بخش معدن و اهمیت دادن به این بخش و به‌کارگیری تمام ظرفیت‌های داخلی و خارجی در راستای استفاده بهینه از ذخایر معدنی در زنجیره تولید و ایجاد ارزش‌افزوده کامل با بهره‌گیری از دانش فنی روز و با توسعه تحقیق و پژوهش کاربردی می‌تواند نقش‌آفرینی این بخش را آشکار سازد و بدیهی است این نیازمند تغییر نگرش در دیدگاه‌هاست.

همچنین اطلاع‌رسانی و فرهنگ‌سازی از ذخایر و تنوع مواد معدنی کشور که دارای رتبه‌های تک‌رقمی جهان هستند برای آحاد جامعه از طریق صداوسیما و آموزش‌وپرورش در سطوح پایه و متوسطه قطعاً اجرایی شده، اقدام و عمل موارد مذکور که اشاره‌ای مختصر به نقش مهم معدن در اقتصاد مقاومتی دارد منجر به ایجاد اشتغال پایدار و تخصصی، جلوگیری از پدیده شوم مهاجرت، به حداقل رساندن آلایندگی‌های زیست‌محیطی و افزایش درآمدهای ناشی از حقوق دولتی معادن به خزانه می‌شود که می‌تواند مکملی در اجرای راهبردهای معدن در اقتصاد تلقی شود. استفاده از تجهیزات و ماشین‌آلات معدنی مدرن به‌منظور حمایت از تولید و افزایش بهره‌وری و ارزش‌افزوده و ایجاد امنیت برای سرمایه‌گذاران خارجی و تسهیل در واگذاری امور نیز می‌تواند در تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در بخش معدن مؤثر واقع شود.

نگاه سنتی به بخش معدن و صنایع معدنی ممکن است در برخی موارد مانع نقش‌آفرینی بخش معدن در اقتصاد شده باشد. درگذشته، برخی از کشورها به بخش معدن و صنایع معدنی به‌عنوان یک بخش از اقتصاد کهنه‌تری می‌نگریستند و این نگرش ممکن است باعث شده باشد که نظام قانونی، مقررات و سیاست‌های مناسبی برای بخش معدن و صنایع معدنی در این کشورها وجود نداشته باشد. به علاوه، در برخی از کشورها، شرکت‌های دولتی بسیاری در بخش معدن و صنایع معدنی فعالیت می‌کنند که ممکن است باعث کاهش رقابت و نوآوری در این بخش شده باشد. همچنین، عدم اعتماد به شرکت‌های خصوصی و اولویت دادن به شرکت‌های دولتی نیز می‌تواند باعث مانع‌شدن نقش‌آفرینی بخش خصوصی در این بخش شود. بااین‌حال، در اکثر کشورهای پیشرفته، نگرش به بخش معدن و صنایع معدنی به‌عنوان یک بخش حیاتی و نقش‌آفرین در اقتصاد مدرن تلقی می‌شود. در این کشورها، سیاست‌های مناسبی برای توسعه و بهبود بخش معدن و صنایع معدنی وجود دارد و شرکت‌های خصوصی به‌عنوان نیروی محرکه در این بخش شناخته می‌شوند. این نگرش به بخش معدن و صنایع معدنی در کشورهای پیشرفته، باعث بهبود عملکرد و بهره‌وری در این بخش شده است و به‌نوبه خود، باعث بهبود اقتصاد کشورهای مذکور شده است.

یادداشت

اهمیت تحلیل مسائل صنعتی

قاسم خرمی
پژوهشگر مسائل صنعتی ایران

در جامعه ایران، با اینکه تار و پود اقتصاد و تخصیص منابع با تصمیم‌ها و انتخاب‌های متاثر از ارزش‌ها و هنجارهای ایدئولوژیک و سیاسی بافته شده و نیز فرجام بسیاری از پروژه‌ها و طرح‌های بزرگ و نیازمند جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی با ثبات سیاسی و تحولات و معاهدات بین‌المللی در پیوند است اما اهمیت اقتصاد سیاسی به عنوان یک رویکرد جدی پژوهشی در امر توسعه اقتصادی و صنعتی هنوز به درستی مورد اقبال و توجه مراکز تحقیقاتی و پژوهشی قرار نگرفته است. کم‌اعتنایی به رویکرد اقتصاد سیاسی در میان پژوهشگران ایرانی می‌تواند دلایل مختلفی داشته باشد. یک دلیل آن به هژمونی رویکردهای نئولیبرالی و «سیاست‌زدایی از توسعه» در فضاهای علمی کشور مربوط می‌شود که اقتصاد را مکانیزم مشترکی می‌پندارد که به‌کارگیری آن در هر نقطه جهان و جدای از زمینه‌های سیاسی و اجتماعی آن، به نتایج یکسان منتهی می‌شود. از این منظر، اقتصاد به مثابه علم مدیریت و تخصیص درست منابع و در حیطه صلاحیت اقتصاددانان و تکنوکرات‌هاست. دلیل دوم به افول نظریه‌های مارکسیستی در محافل آکادمیک مربوط می‌شود. اقتصاد سیاسی از مفاهیم کلیدی در رهیافت‌های چپ بود و با به حاشیه رفتن این نظریه‌ها، این مفهوم نیز کم فروغ شد. دلیل سوم و شاید مهم‌ترین دلیل در خصوص امتناع پژوهشگران مسائل توسعه در ایران از به‌کارگیری مفهوم و رویکرد اقتصاد سیاسی ناشی از چالش‌ها و دردسرهای معمول پرداختن به عملکرد دولت و نیروهای سیاسی در حوزه اقتصاد داخلی یا توسعه همکاری‌های اقتصادی در سطح بین‌الملل است.

به عنوان مثال با اینکه درحال‌حاضر تحریم‌های بین‌المللی به عنوان یک موضوع مرتبط با اقتصاد سیاسی بر شاکله اقتصاد و صنعت ایران تاثیر جدی برجای گذاشته است، بنا به برخی ملاحظات، بسیاری از پژوهشگران حاضر به ارائه چنین تحلیل‌هایی نیستند و در نتیجه، ریشه و منشأ بسیاری از مشکلات جاریه یا موانع توسعه اقتصادی و صنعتی ناگفته و نادیده باقی می‌ماند. در این نوشته تلاش شده است تا ابعاد و حوزه‌هایی از توسعه صنعتی به ویژه در کشورهای در حال توسعه که نیازمند بررسی‌ها و تحلیل‌های اقتصاد سیاسی است، یادآوری شود.صنعتی‌شدن فرآیندی است که در محیط سیاسی و اجتماعی جامعه‌ای خاص جاری می‌شود و از این رو، جهات صنعتی‌شدن متأثر از مناسبات نیروهای سیاسی و اجتماعی است. از این‌رو، برای حرکت جامعه در مسیر توسعه صنعتی باید تغییراتی در ساختار طبقاتی و اجتماعی جامعه (با برکشیدن طبقات مولد) حادث شود و همچنین صنعتی شدن نیز به ایجاد تغییرات جدید در ساختار طبقاتی و موقعیت نیروهای اجتماعی منجر می‌شود.

حتی در نخستین تجربه صنعتی‌شدن و انقلاب صنعتی در انگلستان، با آنکه دولت نقش هدایت‌گری صنعت را بازی نمی‌کرد، تحول صنعتی حاصل جنبش‌های داخلی و عملکرد دولت در سطح بین‌المللی از طریق جنگ‌های استعماری برای جست‌وجوی منابع اولیه و بازارهای مصرفی جدید بود. در کشورهایی که با تاخیر به دنبال توسعه صنعتی رفتند، تأثیر سیاست بسیار بیشتر است، چنان‌که آدریان لفتویچ از تقدم سیاست بر اقتصاد در توسعه صنعتی چنین کشورهایی سخن می‌گوید. در این جوامع، صنعتی‌شدن حاصل تصمیمی پیچیده و چند لایه است که اگرچه بالاترین و آشکارترین لایه آن سیاست و استراتژی اعلامی دولت است، لایه‌های مبنایی‌تر آن عبارت از برآیند نیروهای اجتماعی- سیاسی به سودگذار از اقتصاد کشاورزی و سنتی به اقتصاد صنعتی، اجماع نخبگان و صاحبان قدرت برای حرکت صنعتی، افول قدرت و نفوذ مدافعان نظم موجود سنتی و مخالف تجدد، ضعف ایدئولوژی‌های ضدسرمایه‌داری، تسلط نسبی دولت بر جامعه مدنی و طبقات اجتماعی و شرایط بین‌المللی مساعد برای صنعتی‌شدن کشورهاست.

همچنان‌که تصمیم سیاسی دولت برای شروع فرآیند صنعتی‌شدن برآیند عوامل و مناسباتی پیچیده است، پیشبرد حرکت صنعتی‌شدن نیز منوط به تصمیم‌ها و اقدامات موثر دولت است. شرط لازم برای تأثیرگذاری سیاست‌های دولتی، درک صحیح رهبران سیاسی از موقعیت تاریخی و اجتماعی- اقتصادی کشور خود و دستگاه بروکراتیک و اجرایی کارآمد دولتی است. اما صرف کارآمدی دستگاه تصمیم‌گیری و اجرایی دولت شرط کافی در کامیابی فرآیند صنعتی‌شدن نیست. توفیق نسبی فرآیند صنعتی‌شدن در کشورهای در حال توسعه، منوط به اراده و توان رهبران سیاسی و دولت در پیشبرد صنعتی‌شدن با توجه به امکانات و اقتضائات وقت، تأسیس و تقویت نهادهای جدید و پشتیبانی از مالکیت خصوصی و امنیت کسب‌وکار و تولید و اراده معطوف به مهار نیروهای توسعه ستیز است. از این منظر، موضوع صنعتی‌شدن اساسا ذیل رویکرد اقتصاد سیاسی مورد مطالعه قرار می‌گیرد و به‌طور دقیق‌تر «اقتصاد سیاسی صنعتی شدن» نام می‌گیرد و به موضوعاتی چون انواع تجربه‌های صنعتی‌شدن و مطالعه تطبیقی صنعتی‌شدن در جوامع مختلف، سیاست‌های موثر در نظام‌های نهادی- سیاسی مختلف، اقتصاد کلان صنعتی‌شدن، صنعتی‌شدن و سرمایه‌داری تحت هدایت دولت و مانند آن می‌پردازد.اقتصاد سیاسی صنعتی شدن به معنی باور به تاثیر سیاست بر فرآیندهای اقتصادی و صنعتی، از سوی همه نظریه‌های توسعه صنعتی به رسمیت شناخته نشده است. جهت نظریه ساختارگرایی متوجه سرمایه‌گذاری‌های هدفمند دولتی است اما تاکیدی بر سیاست‌های توزیعی دولت ندارد؛ بنابراین نمی‌توان از آن اقتصاد سیاسی استخراج کرد. نظرهای وابستگی و نئومارکسیستی با اینکه تاثیر سیاست وحوزه سیاسی بر اقتصادی را پر رنگ می‌بینند، اما به جای اقتصاد سیاسی ملی بر اقتصاد سیاسی بین‌الملل به ویژه نقش سرمایه‌داری جهانی متمرکز است. رشد اقتصادی و صنعتی شدن در نظریه‌های نوسازی، نئولیبرالیسم و تعدیل ساختاری پدیده‌ای مستقل از ویژگی‌های سیاسی و خصلت‌های اجتماعی جوامع تلقی می‌شود، بنابراین اعتقاد چندانی به اقتصاد سیاسی و ملی ندارند. به نظر آنها اقتصاد در هر جامعه‌ای قواعد وکارکردهای خاص خودش را دارد و از حوزه سیاست و جامعه تاثیر نمی‌پذیرد. تنها نظریه‌های نیازهای اساسی، نظریه نهادگرایی و الگوی دولت توسعه‌خواه است که از اقتصاد و صنعت خوانش سیاسی و اجتماعی ارائه کرده‌اند. رویکرد اقتصاد سیاسی در تحلیل مسائل توسعه در ایران با توجه به تجربه‌های تاریخی ناکامی در توسعه، نظام سیاسی برآمده از انقلاب سیاسی و اهمیت مشروعیت دولت در اذهان عمومی، از اهمیت دو چندانی برخوردار است.

توسعه صنایع معدنی از پیشران‌های اقتصادی آذربایجان‌غربی است

استاندار آذربایجان غربی گفت: توسعه صنایع معدنی در استان و فرآوری محصولات تولیدی در اولویت بخش تولید و صنعت و از پیشران‌های اقتصادی این استان است.

محمد صادق معتمدیان روز یکشنبه در جلسه شورای معادن آذربایجان غربی با اشاره به اینکه خام فروشی از مشکلات اساسی استان در بخش معادن است، بیان کرد: صنایعی در این استان ایجاد شده است اما اثرگذاری آن در بخش اقتصادی باید مشخص شود و مجوز استخراج معادن تنها در بخش فرآوری محصولات صادر خواهد شد.

وی افزود: در موضوع مزایده معادن لازم است اطلاع‌رسانی لازم و خاص با هلدینگ‌های بخش معدن، کسانی که دارای توانمندی‌های فنی و مالی در این زمینه هستند، نهادهای حاکمیتی و بانک‌ها و افراد دارای اهلیت و فعالیت در این بخش و مرتبط با این موضوع انجام شود تا مزایده رقابتی و بر مبنای توانمندی و اهلیت افراد باشد.

وی با اشاره به مطالعات در زمینه ژئوفیزیک هوایی در جنوب استان اظهار کرد: موضوع اولین پروژه در استان و سومین پروژه کلان کشوری در این راستا بوده و نیازمند پیگیری‌های جدی است و استانداری هم در راستای رفع مشکلات در این زمینه آماده حمایت است تا در هفته دولت سال جاری این اقدام به اتمام برسد.

استاندار آذربایجان غربی با تاکید بر انجام مطالعات ژئوفیزیک هوایی در شمال استان آذربایجان غربی با توجه به قابلیت‌های موجود در منطقه اظهار کرد: نیازمند تدوین اطلاعات پایه در بخش معدن هستیم و باید جایگاه معادن در رشد اقتصادی در نظر گرفته شود.

معتمدیان با بیان اینکه پیگیری و اجرایی کردن تفاهم‌نامه‌های موجود با بخش‌های مختلف لازم است، بیان کرد: رشد اقتصادی استان هشت درصد پیش‌بینی شده که سهم بخش معدن ۹ درصد است و نیازمند اطلاعات دقیق و پایه از نظارت‌ها، تصمیم‌گیری و ظرفیت‌ها هستیم و لازم است اثر این بخش در اشتغال استان هم بررسی دقیق شود.

آذربایجان غربی دارای ۵۱۹ معدن است که سنگ‌های تزیینی بیشترین معادن استان را به خود اختصاص داده‌اند.

روزگار معدن
سه شنبه
۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

یادداشت

تعطیلی در کمین معادن

سعید صمدی
فعال صنعت زغال‌سنگ

صنعت زغال‌سنگ در سال گذشته روزهای خوبی را پشت‌سر نگذاشت. روند تولید در این صنعت با کاستی‌ها و مشکلات متعددی همراه بود که به‌شکل افت تولید نمایان شد. براساس برآوردهای کلی پیش‌بینی می‌شود که میزان تولید زغال خام کشور در سال ۱۴۰۲ در مقایسه با میزان تولید این محصول در سال ۱۴۰۱، حدود ۱۵ درصد کاهش داشته است. این افت در هر صنعتی به‌منزله تحمیل خسارت جدی به تولیدکننده و کاسته شدن از سود آن است. افت قابل‌توجه تولید حتی زمینه توقف تولید یا تعطیلی برخی صنایع معدنی را در کشور فراهم کرده است.

افت تولید زغال در شرایطی حاصل شده که نیاز کشور به این محصول، کاهش نیافته است. یعنی میزان نیاز کشور به زغال‌سنگ به‌مراتب بالاتر از تولید این محصول است، اما در نهایت گویی واردات زغال‌سنگ به حمایت از صنایع داخلی ارجحیت دارد. در چنین فضایی، هرساله بخش بیشتری از نیاز کشور به زغال‌سنگ از طریق واردات تامین می‌شود. نکته قابل‌تامل در این ماجرا آنجاست که کشور در سال‌های اخیر تحت‌تاثیر تحریم‌های سختگیرانه با محدودیت جدی در تامین ارز روبه‌رو بوده است. در چنین موقعیتی، انتظار می‌رود ارز کشور به مصارف مهم و غیرقابل‌تامین از بازار داخلی اختصاص یابد، اما نه‌تنها این خواسته محقق نمی‌شود، بلکه با تضعیف روزمره صنایع زغال‌سنگ کشور، هرساله دلار بیشتری به واردات زغال اختصاص می‌یابد.کشور ما از ذخایر قابل‌توجه چند میلیارد تنی زغال‌سنگ برخوردار است. یعنی ایران ذخایر دست‌نخورده‌ای از زغال‌سنگ دارد. ذخایر زمین‌شناسی زغال‌سنگ ایران حدود ۱۴ میلیارد تن برآورد شده است. در همین حال مصرف سالانه کنسانتره زغال‌سنگ کشور نیز برابر ۳.۶ میلیون تن، اندازه‌گیری شده است که در قیاس با ذخایر قابل‌توجه این محصول در کشور، رقم چشمگیری نیست. یعنی ایران از توان کافی برای تامین نیاز داخلی به این محصول برخوردار است.باوجود منابع غنی و دست‌نخورده زغال‌سنگ در کشور، این صنعت تحت‌تاثیر سیاست‌گذاری غلط دولت، از توسعه بازمانده است. تداوم سیاست قیمت‌گذاری دستوری و غیرمنصفانه در صنعت زغال‌سنگ به تعطیلی معادن زغال کشور منتهی شده است. در همین حال، بسیاری از معادن تولید خود را کاهش داده و به‌سمت تعطیلی پیش رفته‌اند، چراکه تولید زغال‌سنگ در موقعیت کنونی و باتوجه به سطوح قیمتی فعلی، ممکن و شدنی نیست.قیمت تمام‌شده تولید زغال‌سنگ در کشور ما در قیاس با استانداردهای جهانی بالا نیست. سال گذشته متوسط نرخ تولید زغال‌سنگ ما در کشور ما به‌ازای هر تن برابر ۵.۵ میلیون تومان برآورد شد، در حالی که متوسط نرخ هر تن زغال وارداتی در این سال برابر ۱۶ میلیون تومان به‌ازای هر تن گزارش شده است. یعنی به‌ازای کاهش تولید زغال‌سنگ، کشور ناچار به واردات این محصول با نرخ ۳ برابری، خواهد بود. در واقع باید اذعان کرد که منابع ارزی کشور برای تولید محصولی که ظرفیت و شرایط تولید آن در داخل کشور، وجود دارد، هدر می‌رود.در ادامه باید خاطرنشان کرد؛ بحث اختلاف نرخ میان زغال‌سنگ داخلی و خارجی ارتباطی با کیفیت این محصول ندارد. میان گریدهای مختلف زغال‌سنگ و انواع مختلف آن، موضوع پارامترهای کیفی مطرح می‌شود. شاخصه کیفیت در نهایت اختلاف نرخ حدود ۱۵درصدی تا ۱۰۰درصدی را میان گریدهای متفاوت این محصول ایجاد می‌کند، اما در حال حاضر شاهد تفاوت ۳۰۰ درصدی میان نرخ زغال‌سنگ در بازار داخلی و بین‌المللی هستیم.براساس برآورد انجمن زغال‌سنگ، میانگین نرخ تمام‌شده تولید زغال در کشور در معادن مختلف برابر ۵.۵ میلیون تومان به‌ازای هر تن تولید محصول، برآورد می‌شود. وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز این نرخ تمام‌شده تولید را پذیرفته و هیچ اعتراضی به آن نداشته است. بااین‌وجود در عمل هیچ اقدامی برای واقعی‌سازی نرخ زغال‌سنگ انجام نگرفته است، در نتیجه معادن به‌مرور به‌سمت تعطیلی پیش رفتند.تنها راهکار ممکن در این شرایط، واقعی‌سازی نرخ است. کاهش تولید در این حوزه از دلایل اقتصادی نشأت گرفته و تنها راهکار رفع آن، واقعی کردن نرخ است، اما گویا هیچ عزمی برای اصلاح امور در این صنعت وجود ندارد.البته بخشی از مشکلات حاکم بر تولید صنعت زغال‌سنگ را می‌توان ناشی از لابی قوی‌تر در صنعت زغال‌سنگ دانست. در چنین فضایی، عملا صدای فعالان صنعت زغال‌سنگ شنیده نمی‌شود.در چنین شرایطی، انجمن زغال‌سنگ ایران در مقام تنها نماینده معدنکاران این حوزه تقاضا دارد وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌صورت رسمی سیاست‌های حوزه زغال‌سنگ را مشخص کند. در واقع این سوال مطرح است که آیا وزارتخانه به سیاست واردات با نرخ سه‌برابری نرخ داخلی ادامه خواهد داد یا حاضر است برای اقتصادی شدن تولید معادن زغال‌سنگ گام عملی بردارد تا فعالان این حوزه براساس این سیاست‌ها بتوانند برنامه‌ریزی دقیقی داشته باشند؟

روی موج خبر

تداوم رکوردشکنی‌های فولاد خراسان در سال جهش تولید

اردیبهشت در حالی با ثبت سه رکورد تولید ماهانه، توسط کارکنان پرتلاش واحد شرکت مجتمع فولاد خراسان در نواحی گندله‌سازی واحیا مستقیم به پایان رسید که نوردکاران این مجتمع یک رکورد روزانه را نیز پس از ۷ سال جابه‌جا کردند.

کارکنان پرتلاش واحد نورد این مجتمع موفق شدند رکورد تولید ۱۳۳۶ تن میلگرد مقطع ۱۰ میلیمتر را در یک شبانه روز کاری ثبت کرده و رکورد پیشین این ناحیه را که در ۲۱ خرداد ماه ۱۳۹۶ ثبت شده بود، ۱۱۵ تن ارتقا دهند.

معاون بهره‌برداری فولاد خراسان شکستن پیاپی رکوردهای روزانه و ماهانه تولید را بیش از هر چیز ناشی از حمایت‌های مدیریت عالی شرکت، انگیزه، توانمندی و تعهد کارکنان، آماده به کاری بالای تجهیزات و پشتیبانی و تامین مناسب و به موقع ملزومات تولید دانست.

فضیلتی با بیان این که رکورد پیشین تولید روزانه میلگرد مقطع۱۰، ۱۱۵ تن ارتقا یافته افزود: این موفقیت در حالی رقم خورد که آخرین رکورد ثبت شده از تولید روزانه این محصول در خردادماه سال ۱۳۹۶ به میزان ۱۲۲۱ تن ثبت شده بود.

فضیلتی با اشاره به شرایط بسیار مساعد حاکم بر تامین مواد اولیه، ملزومات تولید و انگیزه و روحیه منابع انسانی شرکت ابراز امیدواری کرد که روند رو به رشد تولید در ماه‌های آتی همچنان استمرار یابد.

رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران:

تصمیمات جدید بانک مرکزی صادرات فولاد را کاهش می‌دهد

رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران گفت: از ابتدای سال ۱۴۰۳ همه زنجیره فولاد ناگزیر به عرضه ارز خود در سامانه نیما شده اند اما از آنجا که مواد اولیه آن‌ها در بورس، به قیمت بالاتر از نرخ ارز نیما تعیین می‌شود، صادرکنندگان معتقدند روند صادرات به شدت کاهشی خواهد شد.

محمد لاهوتی در تازه‌ترین نشست کمیسیون صادرات اتاق ایران، با اشاره به نشست اخیر هیأت رئیسه اتاق ایران و رئیس‌کل بانک مرکزی، اظهار کرد: وزارت صمت در بسته پیشنهادی حمایت از صادرات، هدف‌گذاری‌هایی را عنوان و نقشه راهی را برای رسیدن به این اهداف ترسیم کرد.

وی افزود: با برخی سیاست‌ها و تصمیمات بانک مرکزی، صادرات فولاد و قیر از ابتدای سال، کاهشی شده است.

رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران ادامه داد: وزارت صمت حداقل صادرات امسال را ۴۷ میلیارد دلار هدف‌گذاری کرده است و حدود ۱۲ میلیارد دلار از کل هدف‌گذاری‌های انجام شده مربوط به صادرکنندگان بخش خصوصی است که نه از انرژی ارزان استفاده می‌کنند و نه شرایط خاص و ویژه شرکت‌های عمومی و یا اصطلاحاً خصولتی را دارند.

لاهوتی با بیان اینکه بر اساس آمار بانک مرکزی ۳۰ درصد واردات مربوط به بخش صادرات عمومی مانند بخش کشاورزی و صنعتی که بیشتر شرکت‌های کوچک و متوسط هستند از محل صادرات خودشان است، ادامه داد: بنابراین این گروه، در عمل معادل ۸.۵ تا ۹ میلیارد دلار ارز باید عرضه کنند. که با توجه به نرخ نیما، عملاً این دسته از صادرکنندگان قادر به عرضه نیستند. لذا به رئیس کل بانک مرکزی پیشنهاد شد تا سبد وارداتی معادل این مقدار تعریف شود که تنها امکان واردات از ارز صادراتی داشته و با واگذاری ارز و کوتاژ به واردکنندگان امکان رفع تعهد ارزی انجام شود.

وی با بیان اینکه صادرکنندگان قیر نیز از ۱۴۰۲/۰۸/۱۵ صادراتشان مشروط به عرضه ارز در سامانه نیما شده است، ادامه داد: آن‌ها هم همین مشکل را دارند و شدت مشکلات‌شان با توجه به اینکه چند ماه از این تصمیم گذشته، بیشتر خود را نمایان کرده است.رئیس کمیسیون صادرات اتاق ایران با بیان اینکه در آخرین جلسه کمیته بازگشت ارز، دستور رسیدگی و برگزاری جلسه مجدد دراین‌باره صادر شد، افزود: با این حال اما تا به امروز برای حل مشکل صادرکنندگان قیر جلسه‌ای تعیین نشده است. در رابطه با مشکل صادرکنندگان فولاد هم جلساتی برگزار شده که هنوز به تصمیم مشخصی نرسیده است.

تداوم سیاست‌های محکوم به شکست، به افت تولید فولاد می‌انجامد

تولید در خطر

گروه معدن

سرمایه‌گذاری قابل‌توجه در زنجیره فولاد کشور، زمینه توسعه این بخش را فراهم کرده است. این صنعت با تکیه بر سرمایه‌های قابل‌توجه توسعه یافته است. بانظر به میزان قابل‌توجه تولید فولاد کشور، صادرات تنها راهکار اساسی برای تداوم تولید با ظرفیت قابل‌قبول در این بخش است، اما مشکلات متعددی در مسیر فعالیت صنعت فولاد وجود دارد.

این چالش‌ها تولید و تجارت در این زنجیره را متاثر کرده است. سیاست‌گذاری غلط مهم‌ترین چالشی است که فروش این محصول به بازارهای جهانی را دشوار کرده و الزام صادرکنندگان به بازگشت ارز صادراتی با نرخ به‌مراتب ارزان‌تر از آن در بازار صادراتی، بزرگ‌ترین چالشی است که فعالیت در این بخش را تحت‌تاثیر منفی قرار داده است. در طول چند سال گذشته تنظیم بازار فولاد به چالشی اساسی میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد و سیاست‌گذاران بدل شده است، بلکه هر روز اختلافات در این زنجیره شدت می‌یابد. در چنین شرایطی، بسیاری از تولیدکنندگان با مشکلات جدی در روند فعالیت خود روبه‌رو شده‌اند که حتی زمینه کاهش قابل‌توجه تولید یا توقف آن را هم فراهم کرده است. ورود سیاست‌گذاران از نهادهای مختلف با هدف تنظیم بازار فولاد، منطقی به‌نظر نمی‌رسد. بااین‌وجود تداوم این روند بی‌ثبات در زنجیره فولاد نیز به ضرر تولید است؛ در نتیجه انتظار می‌رود این مشکلات با همکاری انجمن‌های فعال در زنجیره فولاد مرتفع شود.

تولید فولاد کشور کاهشی شد

آخرین داده‌های انجمن جهانی فولاد حاکی از آن است که در چهارماهه سال ۲۰۲۴ میلادی (ماه‌های ژانویه تا آوریل) ۶۲۵ میلیون و ۴۰۰ هزار تن فولاد در جهان تولید شد؛ این حجم از تولید نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۳ میلادی ۰.۹ درصد کاهش داشت. انجمن جهانی فولاد، تولید فولاد جهان را در ماه آوریل ۲۰۲۴، برابر ۱۵۵ میلیون و ۷۰۰ هزار تن اعلام کرده که نسبت به آوریل سال ۲۰۲۳، ۵ درصد کمتر بوده است. حجم تولید فولاد ایران در چهارماهه سال ۲۰۲۴ میلادی برابر ۱۰ میلیون و ۳۰۰ هزار تن برآورد شده است و ۷.۲ درصد بیشتر از مدت مشابه سال گذشته بود؛ بااین‌حال تولید فولاد ایران در آوریل ۲۰۲۴، برابر ۱۲.۳ درصد نسبت به مدت مشابه سال گذشته کاهش داشت و به ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تن رسید. ایران همچنان دهمین و چین نخستین تولیدکننده بزرگ فولاد جهان هستند و در میان این ۲ کشور هند، ژاپن، امریکا، روسیه، کره‌جنوبی، آلمان، ترکیه و برزیل به‌ترتیب رتبه‌های ۲ تا ۹ تولیدکنندگان بزرگ فولاد جهان را در اختیار دارند.

لزوم اصلاح مقررات اشتباه

رضا شهرستانی، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: اقدامات و سیاست‌های دولت‌های پیشین و همچنین سایر تصمیمات اتخاذشده از سوی نهادهای تصمیم‌گیرنده در طول سال‌های گذشته ضربات غیرقابل‌جبرانی را به عملکرد فعالان زنجیره فولاد تحمیل کرده است. از سال گذشته تاکنون، دولت اقدامات متعدد و سیاست‌های جدیدی را ابلاغ و اجرایی کرده که به ضرر فعالان زنجیره فولاد بوده است.

وی افزود: این سیاست‌های اشتباه و ضدتولید در شرایطی به صنایع تحمیل می‌شود که تحریم، توسعه‌نیافتگی زیرساخت‌های حمل‌ونقل و انرژی، فعالیت این تولیدکنندگان را با چالش‌های جدی روبه‌رو کرده است. صنعت فولاد کشور در طول چند سال اخیر با محدودیت‌های قابل‌توجه انرژی برق در ماه‌های گرم سال و همچنین محدودیت گاز در ماه‌های سرد سال روبه‌رو شد. این دست مشکلات و محدودیت‌ها از میزان تولید در این زنجیره به‌شدت کاست و حتی زمینه رشد بهای مواد اولیه را در این زنجیره فراهم کرد. این محدودیت‌ها در حالی بر عملکرد صنایع اعمال شد که برق و گاز جزو اولویت‌های اصلی برای تولید فولاد به‌شمار می‌روند.

سیاست‌های ضدتولید

این عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در طول سال‌های گذشته تولید به‌عنوان شاخصه‌ای موثر بر اقتصاد، موردتوجه سیاست‌گذاران بوده است. تولید کلید حل مشکلات اقتصادی کشور است. افزایش تولید به‌منزله رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، کاهش تورم، افزایش درآمد سرانه، بهبود رفاه عمومی و همچنین افزایش اعتمادبه‌نفس و عزت ملی است. بااین‌وجود سیاست‌گذاران و دولتمردان در روند فعالیت خود نسبت به تولید و راهکارهای بهبود آن بی‌تفاوت هستند.

این فعال صنعت فولاد گفت: متاسفانه روند سیاست‌گذاری در زنجیره فولاد از سال گذشته بارها و در دوره‌های مختلف به‌گونه‌ای بوده است که بسیاری از تولیدکنندگان در روند فعالیت خود متضرر شده‌اند. یعنی از یک‌سو برخی حلقه‌های تولید موظف هستند، محصول خود را با نرخ پایین‌تر از هزینه تمام‌شده تولید به‌فروش برسانند، اما از سوی دیگر این محدودیت‌ها برای سایر حلقه‌ها وجود ندارد؛ در نتیجه چنین شرایطی، تنها برخی تولیدکنندگان متضرر می‌شوند. وی افزود: در این میان اقداماتی همچون تعرفه‌گذاری، وضع عوارض صادراتی، اعمال‌نظر یا مهندسی عرضه محصولات در بورس کالا، همگی به‌منزله تحمیل خطرات جدی به تولید است. کمااینکه در سال‌های اخیر میزان صادرات فولاد کشور همپای توسعه صنعت فولاد، ارتقا نیافته است.

شهرستانی گفت: اتخاذ روش‌های دستوری در تصمیم‌گیری و بدون تعامل با بخش خصوصی محکوم به شکست است؛ در نتیجه از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود برای رفع مشکلات موردبحث از نظرات تخصصی فعالان این زنجیره استفاده کنند. وی افزود: تولیدکنندگان زنجیره فولاد در انجمن‌های مختلف فعال در این زنجیره نماینده دارند، بدین‌ترتیب می‌توان با برقراری تعامل میان این تشکل‌ها، مسیر ساماندهی و تنظیم بازار فولاد کشور را تسهیل کرد. این تولیدکنندگان می‌توانند در تعامل با یکدیگر و باتوجه به میزان سرمایه‌گذاری انجام‌گرفته برای صنعت و فعالیت در حلقه‌های مختلف، سود مناسب هر صنعت را پیدا کنند تا در نهایت میزان سودآوری هر حلقه مشخص شود.

شهرستانی گفت: بدون تردید پس از رفع مشکلات موردبحث، خلأهای جدی این زنجیره مشخص می‌شود و می‌توان با جذب سرمایه، فکری نیز برای رفع این مشکلات و کاستی‌ها کرد.

این فعال صنعت فولاد در پاسخ به سوالی مبنی بر تضاد منافع میان تولیدکنندگان در حلقه‌های مختلف زنجیره فولاد و چگونگی کسب نظر واحد در این زنجیره با هدف تنظیم بازار گفت: در مواردی شاهد هستیم که فعالان برخی حلقه‌های زنجیره فولاد به سود خود قانع نیستند، بنابراین هرازگاهی التهاب در این بازار پدید می‌آید. اصلاح شرایط یادشده به‌منزله حذف رانت و ویژه‌خواری از این زنجیره است؛ بااین‌وجود گویا عزم جدی از سوی مسئولان برای رفع این دست مشکلات وجود ندارد.

استراتژی‌های مخل تولید

مجید سعیدیان، فعال صنعت فولاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: متاسفانه در طول ماه‌ها و حتی سال‌های گذشته شاهد اخذ تصمیمات غیرکارشناسی از سوی سیاست‌گذاران برای زنجیره فولاد بوده‌ایم. این سیاست‌گذاری اشتباه، روند تولید و تجارت فولاد را با مشکلات جدی روبه‌رو و خسارت‌های جدی را به این صنعت تحمیل می‌کند.

این فعال صنعت فولاد گفت: وضع عوارض صادراتی روی محصولات زنجیره فولاد به‌ویژه در حلقه‌های انتهایی این زنجیره، یکی دیگر از سیاست‌های اشتباهی بود که با هدف تنظیم بازار فولاد اجرایی شد، اما نه‌تنها نتیجه‌بخش نبود، بلکه تنها مانع صادرات صنعتگران شد. سیاست‌گذاری اشتباه در زنجیره فولاد مانع توسعه صادرات محصولات تولیدشده در این زنجیره می‌شود. این اشتباهات در شرایطی وجود دارند که صنعت فولاد ایران با نگاه صادراتی، توسعه یافته و فروش محصولات آن به بازارهای جهانی، مانع بهبود شرایط تولید است.

سعیدیان گفت: نبود تعامل میان فعالان صنعتی با بخش خصوصی، تصمیمات غیرکارشناسی را به‌دنبال داشته و حتی آسیب‌هایی را به تولید تحمیل کرده است، بنابراین پیشنهاد می‌شود برای رفع چالش‌های یادشده و همچنین حفظ منافع تولیدکنندگان در زنجیره فولاد، از نظرات انجمن‌های تخصصی فعال در این بخش استفاده شود. در چنین شرایطی می‌توان به سیاست‌گذاری ضمن حفظ منافع تولیدکنندگان و همچنین کوتاه شدن دست دلالان از بازار امید داشت.

سعیدیان در پایان ضمن تاکید بر اهمیت و اثرگذاری زنجیره فولاد بر روند رو به رشد توسعه اقتصادی گفت: تداوم سیاست‌های اشتباه و غیرکارشناسی به ضرر صنعت فولاد تمام می‌شود و حتی می‌تواند به توقف تولید در برخی از حلقه‌های تولید منجر شود، بنابراین اصلاح این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد. چنانچه تعاملی میان فعالان زنجیره فولاد و سیاست‌گذاران شکل بگیرد، بسیاری از مشکلات حاکم بر این بخش مرتفع خواهد شد. رفع این مشکلات به‌منزله بهبود شرایط تولید در زنجیره فولاد کشور است و اثرگذاری آن بر بهبود شرایط اقتصادی، افزایش خواهد یافت.

کلام آخر

تداوم تنش‌ها برای بازه زمانی چندساله در زنجیره فولاد غیرمنطقی است؛ در نتیجه از سیاست‌گذاران مسئول مستقیم این بخش یعنی وزارت صنعت، معدن و تجارت انتظار می‌رود راهکاری اساسی برای رفع این چالش‌ها بیندیشند.

بدون تردید بهره‌مندی از نظرات فعالان بخش خصوصی و تولیدکنندگان می‌توانند در راهگشایی این موضوعات تاثیرگذار باشد.

در نبود تعامل میان فعالان صنعتی و سیاست‌گذاران، هر روز بیش از قبل، مشکلات تولید پررنگ می‌شود؛ بنابراین تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

مسیر توسعه پایدار صنعت فولاد

صنعت فولاد کشور طی سال‌های گذشته رشد قابل‌توجهی در ظرفیت‌سازی، تولید و تجارت داشته، به گونه‌ای که با حفظ رتبه دهم تولید فولاد در جهان توانسته است ۴.۵درصد از تولید ناخالص ملی را به خود اختصاص دهد، این در حالی است که متوسط این میزان در جهان معادل ۱.۵درصد است.همچنین رشد اقتصادی کشورها و توسعه فعالیت‌های عمرانی و صنعتی، با تولید و مصرف این محصول استراتژیک رابطه مستقیم دارد. بدیهی است در راستای ثبات و توسعه پایدار این صنعت باید محدودیت‌ها و چالش‌هایی که در مسیر رشد قرار گرفته است شناسایی و برای رفع آنها برنامه‌ریزی شود تا با انجام اقدامات لازم شاهد وضعیت بهتری باشیم.براساس آخرین نتایج طرح جامع فولاد کشور چالش‌ها، محدودیت‌ها و عوامل موثر بر توسعه متوازن و پایدار این صنعت به شرح زیر است.

افق پیش‌رو

وضعیت طرح‌های فعال و قابل تحقق در افق ۱۴۰۴ جهت توازن تولید ۵۵میلیون تن فولاد مشخص بوده و همچنین وضعیت طرح‌ها در افق ۱۴۱۰ معادل ۶۵میلیون تن ظرفیت تولید فولاد، ۸۰میلیون تن ظرفیت تولید آهن اسفنجی و... که نشان از مازاد ظرفیت خارج از توازن زنجیره فولاد دارد مشخص شده است. عدم‌کنترل صدور مجوزها با توجه به کسری ماده اولیه، انرژی، زیرساخت، مشکلات صادرات، کاهش مصرف داخل، مکان‌یابی نامناسب و... می‌تواند به کاهش نرخ به‌کارگیری از ظرفیت و پایین بودن بهره‌وری، اتلاف منابع ملی و سرمایه‌گذاری انجام‌شده در واحدهای معدنی و فولادی کشور منجر شود (سرمایه‌گذاری احداث واحدها با در نظر گرفتن طرح‌های مازاد بر توازن زنجیره معادل ۷میلیارد یورو برآورد می‌شود). در این خصوص لازم است کنترل صدور مجوزها و هدایت سرمایه‌گذاری‌ها توسط متولیان امر و مسوولان وزارت صمت صورت پذیرد. همچنین در جهت ادغام واحدها، مشارکت و سهامداری در جهت ایجاد ظرفیت‌های بهینه اقتصادی در مکان‌های مناسب به جای احداث واحد جدید اقدام لازم به عمل آید و توسعه کمّی فولاد به توسعه کیفی تبدیل شود.

عوامل توسعه پایدار

سرمایه‌گذاری و توسعه در حوزه زیرساخت و انرژی طی سال‌های گذشته بسیار عقب‌تر از سرمایه‌گذاری در احداث واحدهای فولادی بوده است. بدیهی است از مهم‌ترین عوامل توسعه پایدار صنعت، رفع محدودیت‌ها و چالش‌های انرژی و زیرساخت در مسیر تولید است که با توجه به مازاد ظرفیت ایجادشده تا افق ۱۴۱۰ بالغ بر ۱۴میلیارد یورو سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت و انرژی نیاز خواهد بود. با توجه به کاستی‌های سرمایه‌گذاری انجام‌شده توسط متولیان امر، در امر توسعه زیرساخت و انرژی که طی سال‌های گذشته وجود داشته است، واحدهای معدنی و فولادی جهت تولید و توسعه پایدار خود در این حوزه‌ها ورود کرده و سرمایه‌گذاری در این حوزه را آغاز کرده‌اند. توسعه نیروگاه، شیرین‌سازی و انتقال آب، توسعه مسیر ریلی و... از اقدامات موثری است که توسط واحدهای معدنی و فولادی در حال انجام است و اخیرا نیز مطالعات و مهندسی جهت سرمایه‌گذاری در حوزه‌های میادین گازی جنوب کشور، ذخیره‌سازی گاز در فصول سرمایه و تزریق هیدروژن به واحدهای احیا، آغاز شده است.

چشم‌انداز معدن‌کاری

از محدودیت‌های اصلی که در آینده می‌تواند در پایداری این صنعت تاثیرگذار باشد، تامین ماده اولیه خواهد بود. در این خصوص لازم است معدن‌کاری فراسرزمینی، استفاده از سنگ‌آهن‌های باطله، کم‌عیار و هماتیت، توسعه اکتشافات در عمق، احیا و توسعه معادن کوچک‌مقیاس، تامین ماشین‌آلات و تجهیزات در معادن، معدن‌کاری دیجیتال، استفاده بیشتر از بازیافت آهن قراضه و... در برنامه معادن و صنایع معدنی قرار گیرد. البته واحدهای معدنی اقدامات موثری در این خصوص در مرحله انجام دارند که در نمودار «تحلیل وضعیت ذخایر سنگ‌آهن و عمر معادن بعد از سال ۱۴۰۴» نشان داده شده است.

مصرف سرانه کشور

بررسی روند مصرف سرانه کشور طی سال‌های گذشته نشان می‌دهد که در بهترین حالت در افق ۱۴۰۴، مصرف ظاهری فولاد معادل ۲۲میلیون تن خواهد شد که در مقایسه با ظرفیت‌سازی‌های انجام‌شده فاصله قابل‌توجهی خواهد داشت. بدیهی است در کشورهای توسعه‌یافته سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی محرک اصلی کانون‌های اصلی مصرف (صنعت، ساختمان، زیرساخت و...) خواهد بود و این کشورها برنامه تولید فولاد خود را براساس نیاز و اولویت مصرف داخل تنظیم می‌کنند. در کشور پیش‌بینی می‌شود با سرمایه‌گذاری خارجی و رفع تحریم‌ها تا افق ۱۴۱۰ معادل ۲۶میلیون تن مصرف داخلی وجود خواهد داشت که در مقایسه با ظرفیت‌های مازاد ایجادشده معادل ۶۷میلیون تن، باید این فاصله زیاد، از طریق صادرات کنترل و مدیریت شود که امری دشوار خواهد بود.

مازاد تولید

با توجه به مازاد ظرفیت‌های ایجادشده و محدویت مصرف داخل؛ رصد و توسعه بازارهای صادراتی، تحلیل رقبا و تعامل با کشورهای هدف صادراتی امری ضروری و اجتناب‌ناپذیر خواهد بود. همچنین کشورهایی که هدف صادراتی ایران بودند، بعضا خود برنامه توسعه فولاد داشته و حتی برنامه صادرات نیز خواهند داشت (مانند کشورهای حاشیه خلیج‌فارس). کشوری مثل هند هم برنامه گسترده صادراتی دارد که در آینده از رقبای اصلی ایران خواهد بود.

لزوم رونق ارتباطات جهانی

تولید و صادرات محصولات دارای ارزش‌افزوده بالا و تنوع تولید گریدهای محصولات فولادی از عوامل موثر بر توسعه پایدار این صنعت خواهد بود. لازم به ذکر است که حدود ۸درصد از ظرفیت ۶۷میلیون تن فولاد در افق ۱۴۱۰ می‌تواند به تولید محصولات دارای ارزش‌افزوده بالا، آلیاژی و... اختصاص یابد (میانگین تولید فعلی این محصولات در ایران حدود ۳ تا ۴درصد است). در این بخش برنامه‌های توسعه واحدها در حال برنامه‌ریزی و انجام است.

تامین مالی

برنامه‌ریزی برای تامین منابع مالی به‌منظور اجرای طرح‌های معدنی و فولادی و حوزه زیرساخت و انرژی از طریق بازار سرمایه و روش‌های نوین تامین منابع مالی از اقدامات موثر در این صنعت است. همچنین شرکت‌های سرمایه‌گذاری پروژه‌محور اقدامات موثری در دست انجام دارند.

تکنولوژی تولید

به‌روزآوری تکنولوژی تولید، افزایش بهره‌وری در واحدهای موجود، افزایش نرخ به‌کارگیری از ظرفیت‌های موجود، بومی‌سازی و توسعه داخل از موارد اصلی است که مورد توجه ذی‌نفعان این صنعت قرار گرفته است.

کمبود انرژی؟

با توجه به کسری انرژی، زیرساخت و مشکلات موجود، پیش‌بینی می‌شود عدم‌توازن تولید و مازاد در حلقه‌های زنجیره فولاد در سال‌های آتی نیز همچنان ادامه خواهد داشت (برای مثال در حال حاضر مازاد گندله وجود دارد، ولی با توجه به حجم قابل‌توجه طرح‌های در دست اجرای واحدهای احیای مستقیم در سال‌های آتی مازاد آهن اسفنجی وجود خواهد داشت). این تولیدات باید از طریق توسعه مصرف داخل در بخش پایین‌دست زنجیره و مازاد بر آن از طریق صادرات مدیریت شود. صادرات در حلقه‌های پایین‌دست و محصولات فولادی زنجیره فولاد برای کشور ارزش‌افزوده و ارزآوری بیشتری خواهد داشت. این امر از طریق به‌روزآوری قوانین، دستورالعمل‌ها، عوارض صادراتی و... قابل کنترل خواهد بود.

فولاد سبز

استفاده از هیدروژن و تولید فولاد سبز در جهت رعایت ملاحظات محیط‌زیستی و کاهش مصرف انرژی در برنامه واحدهای فولادی قرار گیرد. از سوی دیگر در این حوزه مطالعات اولیه توسط واحدهای برخوردار فولادی کشور در حال انجام است.

همکاری با نهادهای علمی

استفاده از فرصت‌های انقلاب صنعتی چهارم و پنجم (تحول دیجیتال و...) با همکاری مراکز تحقیقاتی و دانشگاهی در دست انجام است. همچنین در حوزه‌های مختلف آموزش‌های لازم و مطالعات انجام شده و در مرحله پیگیری است. در راستای پایش برنامه‌ها و اهدافی که به آنها اشاره شد، متولی‌گری با ضمانت اجرایی و تعامل با انجمن‌های تخصصی توسط ستاد زنجیره فولاد کشور الزامی خواهد بود. با توجه به گستردگی برنامه‌ها و رفع چالش‌ها و محدودیت‌های صنعت فولاد، افق چشم‌انداز ۱۴۰۴ دیگر جوابگوی نیازهای این صنعت نخواهد بود و لازم است افق چشم‌انداز جدید تعریف و برنامه‌های عملیاتی میان‌مدت (برای مثال ۱۴۱۰) و بلندمدت (برای مثال ۱۴۲۵) تهیه و پایش شود. در خصوص توسعه پایدار صنعت فولاد با استفاده از نتایج طرح جامع فولاد کشور که در رویداد جامع معدن و صنایع معدنی در محل هتل المپیک از تاریخ ۳۰ اردیبهشت‌ماه تا ۳ خرداد ۱۴۰۳ توسط رسانه «دنیای‌اقتصاد» برگزار خواهد شد، به تفصیل توضیحات ارائه خواهد شد.

روزگار معدن
سه شنبه
۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

افزایش واردات و صادرات فولاد ضد زنگ چین در سال ۲۰۲۴

واردات فـولاد ضد زنگ به چین در طول ماه آوریل رشـد بیش از ۲۷ درصدی پیدا کرد.

اطلاعات گمرک این کشـور نشـان می‌دهد واردات فولاد ضـد زنگ به چین در ماه آوریل به ۱۹۴ هزار تن رسید که نشان‌دهنده افزایش ماهانه ۴۱ هزار تنی معادل ۲۷.۱ درصدی است. همچنین مقایسه میزان واردات فولاد ضدزنگ در آوریل ۲۰۲۴ با مدت مشابه در سال گذشته از افزایش ۷۲ هزار تنی حکایت دارد.

مجموع واردات این نوع فولاد در ژانویه تا آوریل ۲۰۲۴ نیز ۸۰۲ هزار تن برآورد شد که بیانگر افزایش قابل توجه واردات یعنی ۲۱۹ هزار تن نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ اسـت. در این میان اندونزی، ژاپن و کره سـه صادرکننده اصلی فولاد ضد زنگ به چین در سال ۲۰۲۴ به شمار می‌روند، تا جایی که تنها در ماه آوریل ۱۸۰ هزار تن از این محصول به چین صادر شد. این سه کشور ۹۵.۴ درصد از کل واردات فولاد ضد زنگ چین را به خود اختصاص داده‌اند و از ژانویه تا آوریل واردات از این سـه مبدا در مجموع ۷۵۰ هزار تن از کل واردات بود.

صادرات میلیون تنی فولاد ضد زنگ چین

بر اساس آمارهای منتشر شده نه‌تنها میزان واردات فولاد ضد زنگ به چین بالا رفته بلکه مقادیر زیادی از این محصول از چین به کشـورهای دیگر صادر شـده اسـت، به طوری که آمار گمرک این کشـور نشان می‌دهد در ماه آوریل صادرات فولاد ضد زنگ از چین به ۳۹۳ هزار تن رسید که بیانگر افزایش ماهانه ۱.۶ درصدی و افزایش سالانه ۳.۴ درصدی است.

همچنین مجموع صادرات فولاد ضد زنگ چین از ژانویه تا آوریل ۲۰۲۴ به ۱.۴۵۴ میلیون تن رسـید که نشـان دهنده رشد قابل توجه سـالانه ۸.۳ درصدی است. طبق جزئیات آمار گمرک این کشـور سـهم بالایی از صادرات فولاد ضـد زنگ به لوله‌های فولادی ضد زنگ اختصاص دارد و میزان صادرات این نوع لوله در آوریل سـال جاری نسبت به ماه قبل هشت هزار تن معادل ۱۸.۲ درصد رشد داشت. فولاد ضد زنگ چین در چهار ماه ابتدایی سـال ۲۰۲۴ به ده مقصد اصلی از جمله ویتنام، ترکیه، هند و... صادر شـد. در مقابل تقاضا برای فولاد ضد زنگ از سـوی اتحادیه اروپا به دلیل رکود فصلـی ضعیف بود و به دنبال این موضوع چین تنها ۱۱ هزار تن فولاد به کشـورهای اروپایی صادر کرده است.

این میزان صادرات در آوریل نسبت به مارس ۲۰۲۴ و در مقایسه با آوریل سال قبل به ترتیب افت ۵۲.۸ درصدی و ۸۳.۵ درصدی را نشان می‌دهد.

پیشتاز ان استخراج معادن از کف اقیانوس

مهدی نجفی

در زیـر آب‌های نیلگون جزایـر کوک با جمعیت ۱۵ هـزار نفر، موادی معدنـی وجود دارد که از آنها بـرای تأمین انرژی خودروهای الکتریکی اسـتفاده می‌شـود. درحالیکه اسـتخراج این مـواد می‌تواند ثروت هنگفتی به همراه داشـته باشد، بسیاری این کار را ایده‌ی خوبی نمی‌دانند.

در مارس سـال گذشـته دو کشـتی وارد جزایر کـوک، در جنـوب اقیانـوس آرام شـدند. یکی از آنها کشتی آشنایی به شـمار می‌رفت، یک کشتی تفریحی عظیم که صدها گردشـگر را به سـواحل بکـر این جزیـره زیبا مـی‌آورد. کشـتی دیگر اما کمی غیرمعمـول بود: یک کشـتی کوچک نئونی نارنجی، حامل تجهیزات پیچیده علمی در اسکله‌ای نزدیک، نخسـت وزیر مارک براون و بسیاری دیگر از شهروندان برجسـته گرد هم آمده بودند تا ورود کشتی کوچک‌تر را جشن بگیرند. برای آقای براون، کشـتی کروز نشان دهنده وابسـتگی نگران کننده ی کشورش به گردشگری بود اما به نظر او، کشتی دیگر که به یک شـرکت معدنـی بین المللی تعلق داشـت، نویدبخـش ثروتی باورنکردنی به حسـاب می‌آمد.

جزایر کوک، در تلاش برای استخراج مواد معدنی مورد اسـتفاده در باتری ماشـین‌های الکتریکی از کف اقیانوس پیشـرو به شـمار می‌رود. اسـتخراج این ذخایر مهم هرگز در مقیاس بزرگ انجام نشده اسـت، اما به گفته کارشناسان، ذخایر این جزایر به قدری گسترده اسـت که استخراج آنها می‌تواند به دور شدن جهان از سوخت‌های فسیلی کمک قابل توجهی کند.

بر اسـاس تحقیقاتـی از سـال ۲۰۱۹، عملیات اسـتخراج یک تحول برای جزایر کوک خواهد بود: اسـتخراج از بسـتر دریا می‌تواند ده‌ها میلیارد دلار برای این کشور کوچک سرمایه ایجاد کند. کشوری که در حـال حاضر درآمد سـرانه اش حدود یازده هزار دلار است.

امـا اسـتخراج از بسـتر دریا با مخالفت شـدید طرفداران محیط زیست مواجه است، زیرا آنها نگران هسـتند این معدن به اکولوژی اعماق دریا آسـیب برسـاند. بیش از هشت صد دانشمند از کشورهایی مانند فرانسـه و بریتانیا و شرکت‌های بزرگی مانند گوگل و بی‌ام‌و خواستار توقف این عملیات هستند.

به مدت دو سال، شرکت‌های معدنی امکان‌سنجی اسـتخراج از بسـتر دریا در آب‌های جزایر کوک را بررسـی کرده‌اند. دولت این کشـور آماده است در سال ۲۰۲۷ تصمیم بگیرد که آیا این اجازه را صادر کنـد یا خیر، امـا همزمان با فشـار فزاینده ای در داخل و خارج از کشور از سوی منتقدانی روبروست که می‌گویند این دولت برای پذیرش یک پروسه‌ی آزمایش نشده عجله دارد.

دانکـن کوری، مشـاور اتحادیه دریاهـای آزاد و سایر سـازمان‌های حفاظت بین‌المللی گفت: دولت به شـدت در حال تبلیغ استخراج معادن در اعماق دریا است. به نظر می‌رسد آنها بدون توجه به اثرات نامطلوب این عمل، به دنبال اجرایی کردن استخراج از این معدن‌ها هستند.

آقای براون، نخست وزیر این جزایر، اصرار داشت کـه جزایر کوک هنوز چراغ سـبزی به اسـتخراج معادن نشان نداده است.

او در مصاحبـه‌ای گفـت: ایـن انتقادهـا گاهی می‌توانـد آزاردهنـده باشـند. وی افزود: بررسـی احتمالات اسـتخراج از معادن بستر دریا، بخشی از نقشـه راه ما برای دسـتیابی به استقلال حاکمیتی است. در گذشته، او با قدرت بیشتری منتقدان را به عقب نشینی وادار کرده بود.

او در کنفرانسـی در سـال ۲۰۲۲ گفـت: همان کشـورهایی که سـیاره ما را طی دهه‌ها توسعه‌ی مبتنی بر سود نابود کرده‌اند و تا به امروز به اقدامات سود محور خود را ادامه می‌دهند و از مسئولیت‌های خود در زمینه تغییرات آب و هوایی غفلت می‌کنند، درباره ما نظر می‌دهند و انتقاد می‌کنند. یعنی سعی دارند بگویند که ما بیش از حد احمق یا بیش از حد حریص هستیم و نمی‌توانیم بفهمیم چه می‌کنیم.

جزایـر کوک، زنجیـره ۱۵ جزیـره‌ای که زمانی مسـتعمره نیوزیلند بود، از سال ۱۹۶۵ خودگردان بوده اسـت. اندکی پس از دستیابی به این وضعیت کـه دارای اسـتقلال کاملی نیسـت، کشـتی‌های تحقیقاتی بین المللی شـروع به کاوش در آب‌های سرزمینی این کشور کردند. آب‌هایی که حدود ۷۵۶ هزار مایل وسـعت دارد و تقریباً با خشـکی کشور مکزیک برابر است.

محققان بسـتری را یافته‌اند که با سنگ‌هایی به اندازه انبه، یا گره‌هایی که سرشار از کبالت و منگنز هستند فرش شده است. ضخامت هر گره، تقریباً هر میلیون سال، به اندازه ضخامت یک کارت اعتباری افزایش می‌یابد. تا قبل از پیشرفت‌های تکنولوژیکی اخیر، این سنگ‌ها دست نیافتنی بودند.

در طول دهه گذشـته، جزایر کوک وضعیت این گره‌ها را به نحو مناسـبی پیگیری کرده است. این کشـور در سـال ۲۰۱۲، آژانسـی را برای مدیریت درخواسـت‌ها و پیشـنهادات معدنی برای آب‌های خـود بـه وجـود آورد. همچنین در سـال ۲۰۲۲، مجوزهایی را برای سـه شـرکت به منظور بررسی آب‌ها و آزمایش فناوری معدن صادر کرد.

کشـورهای دیگری که اقداماتی را برای بررسـی بسـتر دریاهای خود انجام داده‌اند عبارتند از ژاپن و نروژ. اکثراً شـرکت‌های خصوصی روی استخراج از معـادن آب‌های بین‌المللی متمرکز هسـتند، اما مقرراتی که اجازه این امر را می‌دهد هنوز در دست بررسی است.

حامیان این مساله اسـتدلال می‌کنند که پاک سـازی کـف اقیانـوس بهترین راه برای به دسـت آوردن بیشـتر مواد معدنی مورد استفاده در باتری خودروهای الکتریکی و کاهش وابسـتگی جهان به سوخت‌های فسـیلی است. آنها می‌گویند استخراج گره‌هـا از کف اقیانوس با کنترل مناسـب، آسـیب کمتری به محیط زیسـت نسبت به معادن روبازی خواهد داشـت که اغلب جوامع اطراف را نیز مختل می‌کنند.

ایده‌ی اسـتخراج از بسـتر دریا، پروسه‌ای در آن ماشـین‌های خزنده کـف دریا را جـارو می‌کنند، سنگ‌ها را می‌مکند و توده‌های گل و لای را تخلیه می‌کند، تینا رونگو، زیست‌شـناس دریایی که مدیر یـک N.G.O محیـط زیسـتی در آواروا، پایتخت جزایر کوک، در جزیره راروتونگا اسـت را وحشـت زده می‌کند.

او می‌گوید: طبق داستان خلقت ما، کف اقیانوس جایی اسـت که زندگی از آن آغاز شـده. حالا اگر بخواهیم همه ذرات مختلف کف آنجا را جارو کنیم، چند موجود زنده را در آنجا نابود خواهیم کرد؟

آقای رونگو به تازگی تدریس یک کلاس در مورد تغییرات آب و هوایی را برای بچه‌های مدرسه‌ای در یک مرکز اجتماعی به پایان رسـانده بود، جایی که کاردسـتی لاک‌پشت‌های ساخته شـده از نی روی دیوارها به چشـم می‌خورد و از وسایل غواصی آب روی زمیـن می‌چکید. او در صحبت با یک خبرنگار در مـورد آنچه که او خطـرات معدنکاری می نامد، به نائورو، یکی دیگر از کشـورهای کوچک اقیانوس آرام اشاره کرد.

ذخایـر غنی از فسـفات، یک مـاده‌ی مهم برای ساخت کود، در بازه‌ی زمانی کوتاهی ثروت هنگفتی را بـرای نائـورو به ارمغان آورد، اما سـو مدیریت و فسـاد، این کشـور را در فقر فرو بـرد. اکنون مردم آن کشـور در کشـوری فقیر و قحطی زده زندگی می‌کنند.

الکـس هرمان، رئیـس اداره مواد معدنی بسـتر جزایـر کوک، تأکیـد کرد که آژانـس او رویکردی دقیـق و مبتنی بر علم را برای اسـتخراج از بسـتر دریا در پیش گرفته اسـت. او گفـت: جزایر کوک مکان ویژه‌ای است. این کشور بهشت خود ماست و ما می‌خواهیم نسبت به هر گونه پیامدها یا تأثیرات ناخواسته ناشی از پیشرفت این بخش بسیار مراقب باشیم.

با این حال، برخی از منتقدان می‌گویند که دولت آقای براون با شرکت‌هایی که به آنها اجازه داده کف اقیانوس را بررسـی کنند، خیلی راحت و غیرحرفه ای رفتار کرده اسـت. کلوین پاسفیلد، مدیر انجمن Te Ipukarea، یک گروه محیط زیسـت محلی، گفـت: هر دو طرف ایـن معامله طبق یک برنامه از قبل تعیین شـده رفتار می‌کنند. برنامه‌ای که طبق آن دولت و حامیان استخراج از بستر دریا می‌گویند این امر به جزایر کوک کمک می‌کند تا بر وابستگی خود به گردشگری غلبه کند.

آقـای براون این اتهـام را رد کرد، امـا منتقدان می‌گویند شـواهدی مبنی بر وجود یک توافق بین دو طرف قرارداد وجود دارد.

جالب اسـت بدانید پس از استعفای رئیس سابق آژانس معدن، پل لینچ، یک شرکت اکتشافی به نام Cook Islands Cobalt، همسـر رئیس سابق، شـونا لینچ را به عنوان مدیر ارشد اجرایی خود در این کشور استخدام کرد. البته خانم لینچ از انتصاب خود دفاع کرد. او گفت: من شایستگی‌های خودم را دارم و همسری نیستم که در خانه بنشینم

سپس، سال گذشـته، آقای لینچ به یک روزنامه محلی گفت که کاوشگری دیگر به نام موانا مینرالز، هنگام عبور از کانال پاناما، او را با کشـتی بررسـی خـود به تعطیلات برده اسـت. آقای لینچ که گفته هزینه تعطیلات را خودش پرداخت کرده اسـت، از اظهار نظر بیشتر خودداری کرد.

آقای براون، نخسـت وزیر این جزایر می‌گوید که مراقب بوده اسـت به رهبران صنعت معدن نزدیک نشـود. اما او افزود: همانطـور که در حوزه‌ی معدن کسـب و کاری را راه اندازی می‌کنید، تمایل دارید که بخشـی از یک خانواده شـوید. البته که روابطی که با شرکت‌ها خواهید داشت، بسیار شخصی است.

دولت می‌گوید ناظران مستقلی را در کشتی‌های بررسی قرار داده است تا از قابلیت اطمینان داده‌های شرکت‌ها اطمینان حاصل کند، که به گفته مقامات، تصمیم‌گیری درباره ادامه اسـتخراج از بستر دریا را مشخص می‌کند. راشـنیل کومار، سردبیر Cook Islands News، بزرگترین روزنامه کشـور، گفت که به نظر می‌رسد افکار عمومی بر سر این موضوع به طور مسـاوی تقسیم شده است. اما بسیاری فکر می‌کننـد کـه از همین الان می‌داننـد تصمیم چه خواهد بود.ترزا مانارنگی-تروت، مخالف استخراج از معادن بسـتر دریا، کمیته دولتی را رهبری می‌کند که نظرات ساکنان را در مورد این پروژه جمع آوری کرده اسـت. او می‌گوید: دولت تصمیم گرفته است که این اتفاق بیفتد، صرف نظر از اینکه بقیه‌ی مردم چه خواهند گفت.

معدنکاران لیتیوم به دنبال راهکاری برای مقابله با نوسانات قیمت

شـرکت‌های اسـتخراج‌کننده لیتیوم در جهان کـه با افزایش بی‌سابقه حجم تقاضا و نوسـانات شدید قیمت‌ها مواجه هستند، قصـد دارند برای مقابله با ایـن چالش‌ها در نحوه خرید و فروش محموله‌های لیتیوم تغییراتی اساسی ایجاد کنند.

بـا توجـه به نقـش اساسـی لیتیوم در گـذار بـه انرژی‌های تجدیدپذیـر و سـرعت آهسـته تغییرات و تحـولات در صنعت لیتیوم، فعـالان بازار این ماده معدنی همچون بازار سـنگ‌آهن، به دنبال ایجاد تغییراتی اساسی در سیستم قیمت‌گذاری در کل صنعت و افزایش شفافیت در بازار هستند.

شـرکت «Albemarle» به عنوان بزرگ‌تریـن تامین‌کننده لیتیوم جهـان، از ماه مارس ۲۰۲۴ یک سـری مزایده فروش را برگزار کرده است که در آن شمار زیادی از خریداران برای تامین محموله‌های لیتیوم مورد نیاز خود، اقدام به خرید این ماده معدنی از طریق مزایده فروش برگزار شده می‌کنند. اقدام شرکت نامبرده در برگـزاری چنین مزایده‌هایی، گام مهمی در صنعت لیتیوم که تـا همین اواخر فروش آن از طریق ثبت معاملات با زمان تحویل بلندمدت و قیمت ثابت انجام می‌شد، به شمار می‌آید.

در حـال حاضـر مجموعه‌ای از سیسـتم‌های قیمت‌گذاری در بازار فیزیکـی و بازارهای آتی فلز لیتیوم وجود دارد. با این حال، در سیسـتم‌های قیمت‌گـذاری موجود در ایـن صنعت در طول زنجیره تامین، از معادن گرفته تا خودروهای الکتریکی انسجام و یکپارچگی کمتری مشاهده می‌شود.

پرزمک کورالوسـکی، مدیر توسـعه بازار جهانی در موسسـه «Fastmarkets» در همین رابطه بیـان کرد: برگزاری مزایده فروش لیتیوم دو مزیت برجسته به همراه دارد.

مزیـت اول ایـن مزایـده دسترسـی شـرکت‌های معدنی به قیمت‌های روز بازار است؛ بدین معنا که قراردادهایی که بر اساس آن‌ها محموله‌های لیتیوم به فروش می‌رسـند، انعکاسی واقعی از پویایی بازار را در خود دارند.

▣ نوسانات قیمت لیتیوم

افزایـش حجم تقاضا بـرای لیتیوم در صنعـت باتری و بخش وسـایل نقلیه الکتریکی موجب شـده اسـت ده‌ها هزار میلیارد دلار سـرمایه‌گذاری در صنعـت این ماده معدنـی حیاتی انجام شود. با این وجود، این اقدام باعث ایجاد نوسانات قیمتی و ایجاد مشکلاتی در روند رشد صنعت لیتیوم شده است.

در همین راسـتا، می‌تـوان به وجود چالش‌هایی مشـابه برای شـرکت‌های معدنی سـنگ‌آهن در دهه اول قرن بیسـت و یکم اشاره کرد.

در آن دوره، میزان مصرف سـنگ‌آهن از سوی چین به منظور اسـتفاده از آن در تولید فولاد به شدت روندی صعودی را تجربه کرد.

در آن زمان شـرکت «BHP Group» برای کنار گذاشـته شدن استفاده از روش قیمت‌گذاری توافقی که برای چندین دهه از آن برای ثبت معاملات اسـتفاده می‌شـد، پا پیش گذاشـت و برای تغییر شـرایط و کاهش چالش‌های بازار سنگ‌آهن از جمله نوسانات شدید قیمتی، اقداماتی را انجام داد.

کریـس بـری، مدیـر شـرکت «House Mountain Partners» تصریـح کـرد: از زمـان اقـدام شـرکت «BHP Group» در راسـتای دگرگونی در سیستم قیمت‌گذاری، بازار سنگ‌آهن روندی تکامل‌گونه را پشت سر گذاشته است.

وی در ادامـه افـزود: برگزاری مزایده فـروش و افزایش حجم نقدینگی در معاملات آتی لیتیوم، از جمله مواردی است که نشان می‌دهد بازار لیتیوم به سـمت و سـویی درست در حال حرکت است.

بری خاطرنشـان کرد: ایجاد سیسـتم قیمت‌گذاری آزادانه‌تر و منسجم‌تر که در آن قیمت‌های پیشنهادی به مشارکت‌کنندگان بازار ارائه می‌شـود، باعث خواهد شـد که فعالان بازار لیتیوم در زمان تغییرات در حجم عرضه و تقاضا آمادگی بیشـتری داشـته باشـند و در نتیجه شـفافیت در زمان رونق و رکود بازار افزایش خواهد یافت.

رابرت مینتاک، مدیر اجرایی شرکت «Standard Lithium Ltd» مطـرح کـرد: قیمت‌هـای ارائه شـده در بـازار فیزیکی اسـپودومن چین که از آن به عنوان قیمت مبنا استفاده می‌شود، کافی نیست و چندان در کنترل نوسانات قیمتی تاثیرگذار نبوده است.

وی ادامه داد: اسـتفاده از قیمت‌های ارائه شده در بازار فیزیکی اسپودومن چین به تنهایی باعث ایجاد سردرگمی سرمایه‌گذاران، ابهـام در بازار لیتیوم و بلاتکلیفـی در وضعیت ثبت قراردادهای پیش فروش خواهد شد.

مینتاک یادآور شـد: برگزاری مزایده فروش از سـوی شرکت «Albemarle» نشـان خواهد داد قیمت‌های ارائه شده در بازار فیزیکی چین تا چه اندازه به واقعیت نزدیک هستند.

▣ سابقه برگزاری مزایده فروش در صنعت لیتیوم

برگـزاری چندین مزایده فروش محموله‌های لیتیوم از سـوی شـرکت «Albemarle»، در نـوع خود جزو اولین‌هـا در بازار محسوب نمی‌شود. پیش از این نیز شرکت تولیدکننده استرالیایی «Pilbara Minerals Ltd»، یـک پلتفـرم دیجیتال را برای برگزاری مزایده‌های فروش از سال ۲۰۲۱ راه‌اندازی کرد.

علاوه‌براین، شرکت «Mineral Resources Ltd» در حال برنامه‌ریـزی برای ایجاد یک پلتفرم دیجیتالی به منظور برگزاری مزایده‌هـای فروش محصـولات لیتیومی اسـت. همچنین، ثبت تعداد معاملات فروش لیتیوم از طریق بورس آتی از سـال ۲۰۲۳ در چین افزایش را تجربه کرد.

شـرکت «Albemarle» اخیـرا اعلام کرد قصـد دارد تعداد مزایده‌هـای فـروش و تنوع محصولات را که شـامل کنسـانتره اسپودومن، کربنات لیتیوم و هیدروکسید لیتیوم می‌شود، افزایش دهد.

طبق اعلامیه شـرکت نامبرده، حداقل هر دو هفته یک‌بار یک مزایده فروش برگزار خواهد شد.

لازم به ذکر اسـت که نوسـانات قیمتی لیتیـوم پس از توقف توسـعه برخی پروژه‌هـا، لغو ثبت شـماری از معاملات و کاهش میزان تولید تعدادی از واحدهای تولیدی را ایجاد کرد.

به عنوان مثال، قیمت مبنای کربنات لیتیوم در چین در سـال ۲۰۲۳، به حدود ۸۰ درصد کمتر از مقدار آن در زمان اوج قیمت خود در سال ۲۰۲۲ رسید.

از آن زمـان به بعد حجـم انبارهای موجودی ذخایر لیتیوم به تدریج افزایش یافت و در حال حاضر بازار این ماده معدنی حیاتی در وضعیت مازاد عرضه قرار دارد.

▣ بازار فیزیکی در حال توسعه لیتیوم

با توسعه و بلوغ زنجیره تامین، وجه تمایز بین محصولات مختلف لیتیومی افزایش خواهد یافـت. ثبت قراردادهای با موعد تحویل بلندمدت همواره در این سـال‌ها به بازار محصولات لیتیومی در صنایع پایین‌دسـتی مرتبط بوده است. با این حال، امضای چنین قراردادهایی برای مواد اولیه‌ای مانند اسپودومن، تنها از یک دهه گذشـته رواج پیدا کرده است. به نظر می‌رسد ارتباط قیمت‌های میان محصولات لیتیومی در صنایع پایین‌دستی و بازار اسپودومن در حال از هم گسستگی است.

آنا کابرال، مدیر اجرایی شرکت «Sigma Lithium Corp» در مصاحبـه‌ای عنـوان کرد: کنترل بر نحـوه قیمت‌گذاری‌ها در صنعت لیتیوم نسـبت به گذشته افزایش ملموسی را تجربه کرده است. وی افزود: سیستم ریسک-ریوارد (میزان ریسک انجام شده در برابـر بازدهی به دسـت آمده در معاملات) باید با مکانیسـم قیمت‌گذاری در صنعت لیتیوم در یک راستا قرار بگیرد.

بـه گفته وی، تولیدکنندگان لیتیـوم نه تنها باید روند افزایش حجم تقاضا برای لیتیوم را مورد ارزیابی قرار دهند بلکه تغییرات ژئوپلیتیکی و قوانین و مقرراتی که منجر به ایجاد شکاف قیمتی در مناطق مختلف جغرافیایی جهان می‌شـود، باید مدنظر آن‌ها قـرار گیرد.در همین راسـتا، کشـورهای غربی تـلاش می‌کنند وابستگی خود به زنجیره‌های تامین چین را کاهش و تمرکز خود بر افت میزان کربن تولیدی در صنایع مختلف را افزایش دهند.

سـوزان زو، تحلیلگر فعال در شـرکت «Rystad Energy» تاکیـد کرد: برای شـرکت‌های معدنی مهم اسـت ارزش قیمت محصولات خود را زمانی که در وضعیت پویایی مواد اولیه لیتیوم و دیگر محصولات آن شکافی ایجاد می‌شود، نشان دهند.

برمدار جهان

سنگی درخشان از دل کویر، اوپال آندا موکا

در قلب خشـن و سوزان کویر اسـترالیا، گوهری کمیاب و درخشان نهفته است که از دیرباز انسان را مسحور خود کرده اسـت. اوپال آندامـوکا، با رگه‌های آتشـین و رنگ‌های خیره کننده، سنگی منحصر به فرد است که داستان زمین شناسی غنی و فرهنگی کهن را روایت می‌کند.

اوپال آندا‌موکا در طی میلیون‌ها سال در اعماق زمین شکل گرفته اسـت. سیلیکات‌ها، با ذرات آب و ناخالصی‌های معدنی مخلوط شـده و در میان سنگ‌های رسوبی متراکم می‌شوند. با گذشت زمان، گرما و فشار باورنکردنی این مخلوط را به ژل سیلیسـی تبدیل می‌کند که به تدریج خشک می‌شود و اوپال را تشکیل می‌دهد.

ترکیب شیمیایی اوپال آندا‌موکا عمدتاً از سیلیس (SiO_2) تشـکیل شـده اسـت، اما ناخالصی‌های مختلف مانند آهن، منگنز و مس رنگ‌هـای منحصر به فرد آن را ایجاد می‌کنند. رگه‌های آتشـین قرمز، نارنجی و زرد از اکسید آهن، در حالی که رنگ‌های آبی و سبز از مس نشأت می‌گیرند.

اوپـال آندامـوکا در درجـه اول در منطقـه آندامـوکا در استرالیای جنوبی یافت می‌شود. این منطقه دارای ذخایر غنی از سنگ‌های رسوبی است که شرایط ایده آلی را برای تشکیل اوپال فراهم می‌کند.

معـادن اوپـال آندا‌موکا به خاطر تولیـد برخی از باکیفیت ترین و زیباترین اوپال های جهان مشـهور هسـتند. عوامل زمین شناسی در منطقه آندا‌موکا نقش مهمی در تنوع رنگ و کیفیت اوپال دارند. ترکیب شـیمیایی سنگ‌های رسوبی، دما و فشـار در طول فرآیند تشکیل اوپال، همگی بر ظاهر نهایی سنگ تأثیر می‌گذارند.

اوپال آندا‌موکا از دیرباز توسـط مردم بومی اسـترالیا مورد اسـتفاده قرار مـی گرفته اسـت. آنها این سـنگ را مقدس می‌دانستند و از آن برای سـاخت طلسم و جواهرات استفاده می‌کردند. در اواخـر قرن نوزدهم، معدنچیـان اروپایی اوپال آندا‌موکا را کشف کردند و به زودی این سنگ به دلیل زیبایی و کمیاب بودن خود به شهرت جهانی رسید.

اوپال آندا‌موکا به خاطر تنوع رنگ خیره کننده‌اش شناخته شـده اسـت. رایج‌ترین رنگ‌ها قرمز، نارنجی، زرد، آبی و سبز هسـتند، اما رنگ‌های دیگر مانند صورتـی، بنفش و قهوه‌ای نیز یافت می‌شـوند. اوپال آندامـوکا همچنین به دلیل "بازی رنگ" خود مشـهور است، که به درخشـش و تغییر رنگ در زیر نور اشاره دارد.

هیچ سیستم درجه بندی واحدی برای اوپال آندا‌موکا وجود ندارد، اما به طور کلی بر اسـاس رنگ، بازی رنگ، شفافیت و وضوح درجه بندی می‌شـود. اوپال های با رنگ‌های روشـن، بـازی رنگ قوی و شـفافیت بالا، ارزشـمندترین محسـوب می‌شوند.

اوپال آندا‌موکا بیش از یک سنگ زیبا است. این سنگ دارای اهمیت تاریخی و فرهنگی عمیقی اسـت. مردم بومی استرالیا از اوپال در مراسـم مذهبی و برای سـاخت طلسـم استفاده می‌کردند. در فرهنگ‌های دیگر، اوپال به عنوان سـنگی نماد امید، شانس و خوشبختی شناخته می‌شود. اوپال آندا‌موکا در سـاخت جواهرات نفیس از جمله انگشتر، گردنبند و گوشواره استفاده می‌شود. این سنگ همچنین برای ساخت مجسمه‌ها، تندیس‌ها و سایر اشیا تزئینی استفاده می‌شود.

اوپال آندا‌موکا به طور معمول به صورت کابوشـن تراشیده می‌شـود، که یک برش صاف و محدب با پایه صاف است. این نوع برش به حداکثر رساندن بازی رنگ و زیبایی سنگ کمک می‌کند. اوپـال آندا‌موکا را می‌توان به صـورت مهره، گلوله و سایر اشـکال نیز تراش داد. فرآیند برش و صیقل دادن اوپال آندا‌موکا یک مهارت ظریف اسـت که به دقت و تجربه زیادی نیاز دارد. تراشـنده باید با دقت به رگه‌ها و رنگ‌های سـنگ توجه کند تا بهترین برش را برای هر سنگ خاص

اوپال آندا‌موکا فراتر از جواهرات و اشـیا تزئینی، کاربردهای صنعتی نیز دارد. به دلیل خواص نوری منحصر به فرد، از اوپال در سـاخت لیزر و سایر دستگاه‌های اپتیکی استفاده می‌شود. اوپال همچنین می‌تواند به عنوان سنسور برای تشخیص گازها و بخارات استفاده شـود.صنعت اوپال آندا‌موکا با چالش‌هایی از جمله پایـداری و منابع اخلاقی روبرو اسـت. معادن اوپال می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر محیط زیسـت داشـته باشند و اسـتخراج سـنگ می‌تواند به زیسـتگاه‌های طبیعی آسیب برساند. مهم است که اوپال آندا‌موکا به طور پایدار و مسئولانه استخراج شـود. این به معنای استفاده از روش‌های استخراج دوسـتدار محیط زیسـت و اطمینان از اینکه حقـوق و رفاه جوامع محلی مورد احترام قرار می‌گیرد، اسـت.اوپال آندا‌موکا در بسـیاری از فرهنگ‌ها افسانه‌ها و اساطیر دارد. در فرهنگ بومی اسـترالیا، اوپال به عنوان سـنگی مقدس دیده می‌شود کـه ارواح اجداد را در خود جای داده اسـت. برخی معتقدند که اوپال می‌تواند قدرت شـفا و بینایی را به ارمغان بیاورد. در فرهنگ‌های دیگر، اوپال به عنوان سـنگی نماد امید، شـانس و خوشـبختی شـناخته می‌شـود. برخی معتقدند که اوپال می‌توانـد صاحب خود را در برابر بدشانسـی محافظت کند و شـادی و فراوانی را به ارمغان بیاورد.اوپـال آندا‌موکا در طول تاریخ در ساخت جواهرات نفیس استفاده شده است. برخی از نمونه‌های معروف شامل:اوپال ملکه الیزابت: این اوپال زیبا به ملکه الیزابت دوم در سال ۱۹۵۴ هدیه داده شد. این سنگ به رنگ آبی روشن با رگه‌های بنفش و سبز است و در تاج ملکه استفاده می‌شـود.اوپال امید: این اوپال سیاه رنگ با رگه‌های آبی و سـبز، یکی از مشـهورترین اوپال های جهان است. این سـنگ در قرن هجدهم کشف شد و گفته می‌شود که صاحب خود را در برابر بدشانسـی محافظـت می‌کند.اوپال آندا‌موکا سـنگی نسبتاً ظریف اسـت و به مراقبت و تمیز کردن منظم نیـاز دارد. برای تمیز کردن اوپال، از یک پارچه نرم و مرطوب اسـتفاده کنید. از استفاده از مواد شوینده یا صابون خودداری کنید، زیرا می‌تواند به سـنگ آسیب برسـاند. اوپال را از قرار گرفتن در معرض گرمای شـدید یا نور مستقیم خورشید دور نگه دارید. این می‌تواند باعث خشـک شـدن و ترک خوردن سـنگ شود. اوپال را نیز در هنگام انجام فعالیت‌های شدید یا هنگام استفاده از مواد شـیمیایی خشن از بدن خود دور نگه دارید.اوپال آندا‌موکا سـنگی منحصر به فرد و زیبا اسـت که داستان زمین شناسی غنی و فرهنگی کهن را روایت می‌کند. بـا رنگ‌های خیره کننده، بـازی رنگ و خواص نوری منحصر بـه فرد، اوپال آندا‌موکا یک گنج واقعی از طبیعت اسـت. این سنگ نه تنها به عنوان یک سنگ قیمتی ارزشمند است، بلکه اهمیـت تاریخی و فرهنگی عمیقی نیـز دارد. اوپال آندا‌موکا یادآور قدرت و زیبایی طبیعت اسـت و به ما یادآوری می‌کند که با احترام با سیاره خود رفتار کنیم.

روزگار معدن
سه شنبه
• ۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

۳۱۶ محدوده معدنی استان اردبیل به سرمایه‌گذاران واگذار می‌شود

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل از واگذاری بدون مزایده ۳۱۶ واحد و محدوده معدنی واقع در این استان به سرمایه‌گذاران واجد شرایط در راستای تحقق منویات مقام معظم رهبری در زمینه شعار سال خبر داد.

مسعود ایرانی در این زمینه تشریح کرد: واگذاری‌ها شامل ۳۱۶ پروانه بهره‌برداری، گواهی کشف، پروانه اکتشاف، محدوده‌های اکتشافی، معدن‌های متروکه، مجوز برداشت موقت و دپوی ماده‌های معدنی خواهد بود.

وی بیان کرد: فراخوان واگذاری این محدوده‌های اکتشافی و معدن‌های واقع در استان اردبیل بر اساس ماده ۸۳ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن به منظور جلب مشارکت بخش خصوصی برای فعال‌سازی هرچه سریع‌تر واحدهای غیرفعال و کمک به اشتغال‌زایی در حوزه معدن و صنایع جانبی و وابسته در استان منتشر شده است.

مدیرکل صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل در مورد ماده ۸۳ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن توضیح داد: اگر در ۲ نوبت متوالی برگزاری مزایده در یک دوره ۶ ماهه شرکت‌کننده‌ای نباشد، با این شرط که ۶ ماه از برگزاری دومین مزایده نگذرد، می‌توان موضوع مزایده را به واسطه وزارتخانه به نخستین متقاضی دارای توان فنی و مالی لازم واگذار کرد.وی اضافه کرد: اداره‌کل صنعت، معدن و تجارت استان اردبیل نیز با توجه به برگزاری مزایده عمومی در مهر ۱۴۰۲ و مزایده دومی که چندی پیش، در اوایل اردیبهشت امسال انجام و با عدم استقبال سرمایه‌گذاران روبه‌رو شد، دوباره نسبت به انتشار فراخوان برگزاری مزایده دیگری اقدام کرد.ایرانی عنوان کرد: همه شخصیت‌های حقیقی و حقوقی به ویژه افراد و شرکت‌های بومی واجد شرایط فنی و مالی مورد نیاز برای سرمایه‌گذاری در واحدهای معدنی و صنایع وابسته در استان اردبیل به منظور استفاده از این فرصت استثنایی می‌توانند به سامانه ثبت و صدور مجوزهای معدنی با عنوان سامانه کاداستر معادن مراجعه نمایند.وی اظهار کرد: پس از ورود به سامانه و انتخاب محدوده معدنی مورد نظر باید درخواست‌ها به همراه گواهی توان فنی و مالی دارای اعتبار و امتیاز لازم از روز سه‌شنبه هشتم خرداد تا دوم آبان ۱۴۰۳ (در صورت برگزاری مزایده عمومی معادن تا یک هفته پیش از آغاز مزایده عمومی آتی) به دبیرخانه اداره‌کل صمت استان اردبیل تحویل شود و رسید آن دریافت گردد.در حال حاضر در مجموع بیش از ۲۰۰ واحد معدنی دارای پروانه بهره‌برداری در نقاط مختلف استان اردبیل فعال است.استان اردبیل با جمعیت افزون بر یک میلیون و ۲۸۰ هزار نفر در شمال‌غربی ایران همجوار با استان‌های آذربایجان‌شرقی، گیلان، زنجان و در همسایگی کشور جمهوری آذربایجان قرار دارد.

فولاد مبارکه؛ زمینه‌ساز توسعه و جهش تولید

گروه استان‌ها

ثبت رکوردهای جدید تولید در نواحی مختلف شرکت فولاد مبارکه اعم از آهن‌سازی، فولادسازی و ریخته‌گری مداوم و نورد گرم در فروردین ماه سال جاری، بیانگر عزم بالای بزرگ‌ترین فولادساز کشور برای تحقق جهش تولید در سال ۱۴۰۳ است. فولاد مبارکه در حالی سال جدید را با رکوردشکنی در تولید آهن اسفنجی، اسلب و کلاف گرم آغاز کرده است که اجرای بیش از ۱۳۰ پروژه توسعه‌ای با سرمایه‌گذاری بیش از ۵۸۰ میلیون یورو در این بنگاه عظیم اقتصادی کشور جریان دارد و در تلاش است با بهره‌برداری از این پروژه‌ها، زمینه جهش تولید کمی و کیفی محصولات فولادی و افزایش نقش اثرگذار خود در تولید ناخالص ملی را بیش از پیش افزایش دهد.

صنعت فولاد در ایران با رشد و پیشرفت قابل‌توجهی در سالیان اخیر همراه شده است که در این بین نمی‌توان از نقش انکارناپذیر شرکت فولاد مبارکه اصفهان، به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده ورق‌های تخت فولادی در غرب آسیا و شمال آفریقا (منا) چشم‌پوشی کرد. فولاد مبارکه هم‌اکنون سهم ۱/۵ درصدی از تولید ناخالص ملی «GPD» و سهم ۶/۵ درصدی از تولید بخش صنعت را به خود اختصاص داده و با تکیه بر دانش و تخصص جوانان این مرز و بوم، در جمع ۲۰ شرکت فولادی برتر جهان قرار گرفته است. بزرگ‌ترین فولادساز کشور اهداف و استراتژی‌های خود را در پنج حوزه اصلی بهره‌برداری حداکثری از ظرفیت‌های تولید با تمرکز بر محصولات ویژه؛ توسعه متوازن زنجیره ارزش و زیرساخت‌ها؛ ارتقای نوآوری و فناوری؛ سرمایه‌های انسانی و توسعه پایدار تعریف و طرح‌های توسعه‌ای را با هدف ایجاد بستر مناسب تحقق اهداف و چشم‌اندازهای خود تدوین کرده است. با توجه به اهمیت مقوله تولید در رشد و پیشرفت اقتصادی کشور در شرایط دشوار تحریم، شرکت فولاد مبارکه گام‌های بلند و موثری در مسیر توسعه تولید و بی‌اثر کردن تحریم‌ها برداشته است؛ به نحوی که پروژه‌های توسعه‌ای این شرکت در حوزه‌های مختلف رشد تولید، افزایش ظرفیت‌ها، ایجاد زیرساخت‌ها و... تدوین و عملیاتی شده است و تعدادی از این پروژه‌ها نیز در سالی که «جهش تولید با مشارکت مردم» نام‌گذاری شده است، به بهره‌برداری خواهند رسید. در حال حاضر ۱۳۰ پروژه مختلف در فولاد مبارکه تعریف شده است که میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در این زمینه، به بیش از ۵۸۰ میلیون یورو می‌رسد و بهره‌برداری از هرکدام این پروژه‌ها، زمینه تولید محصولات جدید در بزرگ‌ترین فولادساز کشور را فراهم می‌کند.

اجرای طرح‌های توسعه‌ای متنوع در فولاد مبارکه

احداث نیروگاه سیکل ترکیبی فولاد مبارکه با سرمایه‌گذاری بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان، یکی از مهم‌ترین پروژه‌های توسعه‌ای این شرکت به شمار می‌اید که فاز نخست گازی آن طی بازه زمانی کمتر از ۱۸ ماه و در مهر ماه سال گذشته با حضور رئیس جمهور کشور به بهره‌برداری رسید. این نیروگاه از دو واحد گازی ۳۰۷ مگاواتی، یک واحد بخار ۳۰۰ مگاواتی و دو واحد بویلر بازیافت حرارتی تشکیل و در کلاس F به صورت سیکل ترکیبی طراحی شده است که می‌تواند روزانه ۹۱۴ مگاوات بر ساعت برق را تولید و وارد شبکه سراسری کند. با توجه به اینکه هم‌اکنون قطعی برق به یکی از مهم‌ترین معضلات فولادسازان کشور تبدیل شده است، از این رو این احداث نیروگاه می‌تواند نقش بسزایی در تامین پایدار برق مورد نیاز فولاد مبارکه و سایر صنایع به ویژه در زمان‌های پیک مصرف ایفا کند. در همین راستا، شرکت فولاد مبارکه با هدف تامین گاز نیروگاه فوق، اقدام به احداث ایستگاه تقلیل فشار گاز به صورت «EPS» کرده است که فاز نخست آن با ظرفیت ۲۰۰ هزارمترمکعب بر ساعت به بهره‌برداری رسیده و هم‌اکنون فاز دوم و سوم آن با ظرفیتی مشابه در دست اجرا قرار دارد. همچنین با توجه به توسعه زیرساقفی انجام شده در نواحی چهارگانه تولید در شرکت فولاد مبارکه، پروژه احداث مخزن چهار هزار مترمکعبی نیتروژن مایع به همراه سیستم انتقال شبکه در واحد اکسیژن و همچنین احداث دو کمپرسور ۱۰ هزار مترمکعبی ازت در این واحد در دست کار اقدام قرار داشته و هم‌اکنون از پیشرفت فیزیکی قابل‌توجهی برخوردارند.

لازم به ذکر است که شرکت فولاد مبارکه با هدف بهینه‌سازی مصرف انرژی و حرکت در راستای تحقق صنعت سبز، پروژه احداث نیروگاه خورشیدی با ظرفیت ۶۰۰ مگاوات در شهرستان کوهپایه اصفهان را در دست اقدام دارد. انتقال این میزان برق از طریق دو پست ۶۳ کیلوولت و ۴۰۰ کیلوولت انجام شده و پس از بهره‌برداری از آن، زمینه اشتغال بیش از ۷۰ نفر فراهم خواهد شد. در حال حاضر پیشرفت فیزیکی این پروژه به ۲۰ درصد رسیده و پنل‌های ۱۲۰ مگاوات اولیه این پروژه در محل احداث نیروگاه تامین شده است. از این رو پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال جاری، حداقل ۱۲۰ مگاوات برق این نیروگاه در مدار تولید قرار بگیرد.

از دیگر مهم‌ترین پروژه‌های توسعه‌ای شرکت فولاد مبارکه می‌توان به احداث واحد نورد گرم ۲ با ظرفیت تولید ۴/۲ میلیون تن کلاف گرم اشاره کرد. عملیات اجرایی این پروژه با هدف تکمیل زنجیره ارزش و افزایش ظرفیت تولید فولاد مبارکه و با مشارکت شرکت چینی شیان در سال ۱۳۹۸ آغاز شد اما در ادامه به دلیل برخی ایرادات در خصوص اجرای ماده ۵ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ساخت داخل و همچنین برخی چالش‌ها و سختی‌های موجود در راستای تامین تجهیزات متوقف شد و به تعویق افتاد اما با توجه به تقویت رویکردهای توسعه‌محور شرکت فولاد مبارکه، در ادامه برنامه‌ریزی دقیقی برای سرعت بخشیدن به اجرای این پروژه انجام شد و پیش‌بینی می‌شود که با سرعت و پیشرفت کنونی، این پروژه در آینده‌ای نزدیک به بهره‌برداری برسد. بازسازی کوره‌های شماره ۳ و ۴ و نوسازی درایوهای «DC» اصلی و کمکی، از جمله پروژه‌های اجرا شده در ناحیه نورد گرم شرکت فولاد مبارکه به شمار می‌آیند و این شرکت با هدف کنترل بهتر بر روی فرایند شارژ و دشارژ کوره‌ها؛ کاهش توقفات؛ افزایش قابلیت اطمینان شاخص‌های عملکردی و ایمنی؛ بهینه‌سازی، نوسازی و به‌روزرسانی سیستم‌های اتوماسیون؛ افزایش کیفیت بهره‌برداری و مهندسی، عیب‌یابی و تامین قطعات یدکی، دو پروژه جایگزینی «PLC» کوره‌های پیش‌گرم نورد گرم و تعویض سیستم اتوماسیون آب در گردش این کوره‌ها را در دست اقدام دارد.علاوه بر ناحیه نورد گرم، شرکت فولاد مبارکه موفق به اجرای پروژه‌های بسیاری در ناحیه نورد سرد نیز شده است که از جمله می‌توان به پروژه احداث ریومپ کوره‌های واحد بازیابی اسید شماره یک با هدف بازیابی اسید مصرف شده در فرایند اسیدشویی؛ پروژه طراحی، تهیه و اجرای ماشین برش لیزری ورق در خط تمپرمیل نورد سرد در راستای ارتقای ایمنی کارکنان خط تولید؛ پروژه تعویض سیستم‌های اعمال فشار غلتک‌های نورد و اتوماسیون خط تاندوم در راستای کاهش توقفات و افزایش تولید اشاره کرد. همچنین با توجه به اینکه ورق رنگی باکیفیت، یکی از محصولات اساسی در سبد محصولات شرکت فولاد مبارکه محسوب می‌شود، احداث خط تولید ورق رنگی باکیفیت و مورد استفاده در صنایع لوازم خانگی و دکوراسیون، از جمله پروژه‌های در دست اقدام این شرکت در ناحیه نورد سرد فولاد مبارکه است. طبق آمار انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران، ۳۲ میلیون و ۱۰۸ هزار تن فولاد خام در سال ۱۴۰۲ توسط شرکت‌های فولادی تولید شده که فولاد مبارکه با تولید هفت میلیون و ۳۳۵ هزار تن، سهم ۳۳ درصدی از میزان تولید فولاد خام را به خود اختصاص داده است. از طرفی، بیش از ۹۰ درصد فولاد کشور به روش کوره قوس الکتریکی و با استفاده از آهن اسفنجی در واحدهای احیا مستقیم تولید می‌شود که فولاد مبارکه با ظرفیت تولید ۱۱/۴ میلیون تن در سال، به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده آهن اسفنجی در کشور شناخته شده است. بر همین اساس جای تعجب نیست که این شرکت بخش عمده‌ای از پروژه‌های توسعه‌ای خود را متوجه نواحی آهن‌سازی و فولادسازی و ریخته‌گری مداوم کند. یکی از مهم‌ترین پروژه‌های اجرا شده در ناحیه آهن‌سازی فولاد مبارکه، پروژه توسعه انباشت و برداشت در این ناحیه و نصب و راه‌اندازی ماشین‌آلات جدید انباشت و برداشت بوده که با موفقیت در آذر ماه ۱۴۰۲ به مرحله اجرا درآمد. در واقع با راه‌اندازی ماشین برداشت مواد در ناحیه آهن‌سازی، قابلیت برداشت مکانیزه به میزان ۵۰۰ هزار تن گندله به طور همگن و پیوسته از محوطه پارک یک ایجاد شده و به دنبال آن با احداث پارک‌های جدید و نصب و راه‌اندازی ماشین‌آلات جدید انباشت و برداشت، امکان تامین پایدار کمی و کیفی گندله مورد نیاز مگامدول‌های واحد احیا مستقیم ۲ مطابق طرح فراهم شده است. از دیگر پروژه‌های در دست اقدام فولاد مبارکه در این نواحی می‌توان به نصب و راه‌اندازی کامیون ریزه مکانیزه؛ افزودن چهار دیسک به خط تولید واحد گندله‌سازی؛ تهیه و ساخت تجهیزات ماشین بریج ریکلایمر دو طرفه؛ احداث کوره پاتیلی شماره هشت «LF۸»؛ احداث واحد گاززدایی «RH-TOP۲»؛ احداث غبارگیر جهت رفع معضل فرار غبار کوره‌های «EAF» فولادسازی و محوطه‌سازی ۷۶ هکتاری خرسک و سرباره فولادسازی اشاره کرد.

ثبت رکوردهای تولید در فروردین ماه ۱۴۰۳

با توجه به نام‌گذاری سال ۱۴۰۳ بر مبنای جهش تولید، شرکت فولاد مبارکه هم‌زمان با حرکت در مسیر اجرای پروژه‌های توسعه‌ای، اهداف و برنامه‌های خود را متمرکز تحقق جهش تولید کرده و در ادامه روند موفقیت‌آمیز سال ۱۴۰۲، موفق به ثبت رکوردهای روزانه و ماهیانه تولید در نواحی مختلف اعم از آهن‌سازی، فولادسازی و ریخته‌گری مداوم و نورد گرم در فروردین ماه سال جاری شده است. میزان تولید آهن اسفنجی در فروردین ماه ۱۴۰۳ در ناحیه آهن‌سازی، به ۸۱۸ هزار و ۶۰۰ تن رسید که این میزان با افزایش ۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل (۷۹۵ هزار و ۳۵۰ تن) همراه بوده است. در نخستین ماه سال جاری، رکورد روزانه تولید تختال در ناحیه فولادسازی و ریخته‌گری مداوم شرکت فولاد مبارکه به میزان ۲۹ هزار و ۱۶۸ تن و رکورد ماهیانه تولید این محصول به میزان ۸۱۲ هزار و ۵۵۷ تن به ثبت رسید. تولید تختال فولاد مبارکه در این ماه با رشد بیش از ۳ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل (۷۸۶ هزار و ۱۰۰ تن) مواجه شده است. فولادمردان اصفهانی در فروردین ماه سال جاری، موفق به ثبت رکورد ماهیانه تولید در ناحیه نورد گرم به میزان ۵۱۳ هزار و ۱۱۲ تن کلاف گرم شدند که این میزان سه هزار و ۶۴ تن بیشتر از رکورد پیشین ثبت شده در اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ به میزان ۵۱۰ هزار و ۴۸ تن بوده است.

جهش تولید با توسعه صادرات محقق می‌شود

عضو هیئت مدیره شرکت صنایع مفتولی پولاد سیم گستران خاور گفت: معتقدیم که جهش تولید در صورت توسعه صادرات و برقراری ارتباط با سایر مناطق جهان محقق خواهد شد و اگر دولت مسیر صادرات را هموار کند، با توجه به پتانسیل‌ها و مزایای فراوانی که ایران نسبت به سایر کشورهای منطقه از آن‌ها برخوردار است، بدون شک زمینه جهش تولید و رونق اقتصاد نیز فراهم خواهد شد.

نیما جعفری در گفت‌وگو با پایگاه خبری و تحلیلی فلزات‌آنلاین بیان کرد: مجموعه ما از دو شرکت ایروف، تولیدکننده انواع مفتول‌های صنعتی و شرکت صنایع مفتولی پولاد سیم گستران خاور، تولیدکننده انواع شفت‌های صنعتی تشکیل شده است.

شرکت ایروف فعالیت خود را از سال ۱۳۸۱ با هدف تولید مفتول‌های صنعتی اعم از کلاف مخصوص پیچ و مهره «CHQ»، کلاف و شاخه سیاه و مسوار، تسمه نوردی، شاخه خوش‌تراش (گرد اتومات) و کلاف و شاخه پرکربن در جاده مخصوص تهران کرج آغاز کرد و فعالیت شرکت پولاد سیم نیز در سال ۱۳۹۹ با هدف تولید انواع میلگردهای فولادی سایز شده اعم از میلگردهای کشیده شده با مقاطع دایره، مربع و شش ضلعی؛ تراشیده شده (پلینگ و پولیش) و سنگ‌خورده در شهرک صنعتی محمودآباد استان قم آغاز شد. در حال حاضر حدود ۲۳۰ نفر در شرکت ایروف و حدود ۱۰۰ نفر در شرکت پولاد سیم مشغول به کار هستند و همواره نگاه ویژه‌ای به مقوله اشتغال‌زایی در هر دو مجموعه داشته‌ایم.

تامین نیاز قطعه‌سازان خودرویی و لوازم خانگی

وی در همین راستا ادامه داد: در شرکت ایروف، مفتول‌های صنعتی از طریق فرایند کشش و با استفاده از ماشین‌آلات مدرن تولید شده و در ادامه در اختیار قطعه‌سازانی که به طور عمده با خودروسازان و تولیدکنندگان لوازم خانگی در ارتباط هستند، قرار می‌گیرد. از جمله این شرکت‌ها می‌توان به ایران لوازم قطعه، پارس خزر و لوازم خانگی پارس اشاره کرد.

شفت‌های صنعتی تولید شده در شرکت پولادسیم نیز تحویل مشتریان مجموعه اعم از فعالان حوزه حمل‌ونقل ریلی و... می‌شود. لازم به ذکر است که میلگردهای صنعتی تفاوت بسیاری با میلگرد ساختمانی دارند و ما این محصولات را با استفاده از به‌روزترین ماشین‌آلات اروپایی ساخت کشور آلمان و ایتالیا تولید می‌کنیم.

این فعال صنعت فولاد با اشاره به توانایی تولید ماهیانه پنج هزار تن تولید انواع مفتول‌های صنعتی در شرکت ایروف و سه هزار تن انواع شفت‌های صنعتی در شرکت پولادسیم، عنوان کرد: یکی از مهم‌ترین مشتریان ما تولیدکنندگان پیچ و مهره طی سالیان اخیر بوده‌اند؛ به نحوی که مفتول‌های فولادی پس از فرایندهای حرارت‌دهی، کشش و سایزینگ به صورت رول تحویل این مجموعه‌ها شده و در نهایت به صورت میخ، پیچ و مهره در بخش‌های مختلف مورد استفاده قرار می‌گیرد.

جعفری در ادامه با اشاره به اینکه چالش چندانی در تامین کلاف و هات‌رول مورد نیاز خود به عنوان مواد اولیه اصلی کارخانه‌های تولید مفتول و شفت‌های صنعتی نداریم، اظهار داشت: بخشی از مواد اولیه مورد نیاز ما تا چند سال گذشته از طریق بازارهای وارداتی تامین می‌شد اما هم‌اکنون به واسطه عملکرد مثبت تولیدکنندگان داخلی مانند شرکت فولاد کویر کاشان، خوشبختانه کلاف و شاخه فولادی به میزان کافی در بازار وجود دارد و با کیفیت عالی و قیمت مناسب در اختیار مصرف‌کنندگان قرار می‌گیرد.

وی قطعی برق کارخانه‌های صنعتی را از جمله مهم‌ترین چالش‌های موجود در بخش تولید دانست و تصریح کرد: قطعی دو روزه برق طی هفته در تابستان سال گذشته، یکی از مهم‌ترین معضلات واحدهای صنعتی بود و ما امیدواریم با این مشکل در تابستان پیش رو مواجه نشویم؛ چراکه هم‌زمان با قطعی قطعی برق، چاره‌ای جز خاموش کردن دستگاه‌ها و ماشین‌آلات وجود ندارد و این معضل در ادامه منجر به ایجاد خسارات مالی فراوانی در کارخانه‌های صنعتی و تولیدی می‌شود زیرا کارفرمایان ملزم به پرداخت هزینه‌های مختلف اعم از حقوق، بیمه و... علی‌رغم نبود تولید و درآمدزایی در زمان‌های قطعی برق هستند. در همین راستا، ما اقدام به خریداری موتور برق کرده‌ایم اما میزان برق تولیدی از این طریق جوابگوی نیاز کارخانه نیست و تامین پایدار برق باید در دستور کار متولیان امر و بخش‌های مرتبط قرار بگیرد.

عضو هیئت مدیره شرکت صنایع مفتولی پولاد سیم گستران خاور در ادامه به اهمیت صادرات محصولات فولادی اشاره کرد و گفت: اگرچه مدت‌ها قبل به صورت محدود در حوزه صادرات فعالیت داشتیم اما در ادامه به دلیل چالش‌های موجود در این عرصه به ویژه نوسانات نرخ ارز و نبود تبادلات ارزی با کشورهایی که محصولات خود را به آنجا صادر می‌کردیم، از ادامه حضور در بازارهای صادراتی منصرف شدیم و هم‌اکنون فعالیتی در این حوزه نداریم.

جعفری با تاکید بر ضرورت ایجاد توازن در زنجیره فولاد کشور و توسعه صنایع میانی و پایین‌دستی فولاد، مطرح کرد: محصولات ما به نوعی در بخش میانی زنجیره قرار می‌گیرد و پس از فرایندهای مختلف اعم از کشش و سایزینگ در کارخانه‌های فولادی، در بخش‌های مختلف همچون پیچ و مهره‌سازی و حمل‌ونقل ریلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. از این رو با توجه به اهمیت بالای محصولاتی همچون شفت‌های صنعتی در بخش حمل‌ونقل ریلی، ضرورت دارد توسعه صنایع میانی و پایین‌دستی بیش از پیش در دستور کار فعالان صنعت فولاد و حتی شرکت‌های فولادی فعال در بخش بالادست زنجیره قرار بگیرد.

با چالش تامین قطعات یدکی اصلی مواجهیم

وی با بیان اینکه تحریم، واردات قطعات یدکی مورد نیاز ما در خطوط مختلف تولید را با چالش مواجه کرده است، خاطرنشان کرد: با توجه به اینکه ما خط تولید شرکت پولاد سیم را در حدود چهار سال قبل راه‌اندازی کرده‌ایم، هنوز با چالش تامین قطعات یدکی مورد نیاز روبه‌رو نشده‌ایم اما در شرکت ایروف، با معضلات متعددی در این زمینه مواجهیم و برای مثال اگر بخواهیم یک قطعه را وارد کنیم، ناچار به خرید آن در یک کشور دیگر مانند ترکیه و آن هم به نام خریدار ترک هستیم تا نهایتا این قطعه با قیمتی چندبرابر به دست ما برسد. این معضل تنها متوجه مجموعه ما نیست و کلیه کارخانه‌های صنعتی که از ماشین‌آلات و دستگاه‌های خارجی در خطوط تولید خود استفاده می‌کنند، با چالش تامین قطعات یدکی اصلی مواجه هستند.

عضو هیئت مدیره شرکت صنایع مفتولی پولاد سیم گستران خاور در پایان به جای خالی صادرات در شرایط دشوار تحریمی به عنوان یکی دیگر از چالش‌های موجود در بخش تولید و ضرورت توسعه تجارت خارجی در مسیر تحقق شعار سال مبنی بر جهش تولید اشاره کرد و یادآور شد: ما معتقدیم که جهش تولید در صورت توسعه صادرات و برقراری ارتباط با سایر مناطق جهان محقق خواهد شد و مادامی که صادرات به عنوان یکی از مهم‌ترین ارکان تولید رشد پیدا نکند، بنابراین نمی‌توان چندان به تحقق شعار سال امیدوار بود اما اگر دولت مسیر صادرات را هموار کند، با توجه به پتانسیل‌ها و مزایای فراوانی که ایران نسبت به سایر کشورهای منطقه از آن‌ها برخوردار است، بدون شک زمینه جهش تولید و رونق اقتصاد نیز فراهم خواهد شد.

یادداشت

توسعه تولید لازمه‌ای برای ایران

محمد رستمی صفا
فعال صنعتی

تولید به عنوان یکی از مولفه‌های مهم رشد اقتصادی در کشورهای مختلف جهان، باعث ایجاد ارزش‌افزوده و درآمدزایی برای دولت‌ها می‌شود.

نتایج حاصل از بررسی تولید در کشورهای توسعه‌یافته، حاکی از آن است که این کشورها نه تنها با رونق و توسعه تولید انواع محصولات، بازارهای جهانی را در دست گرفته‌اند بلکه از این طریق، سیاست‌های خود را در زمینه اقتصادی به دیگر کشورها تحمیل کرده‌اند.

طی سالیان اخیر، تولید در کشور ما به واسطه تاکید بر اهمیت این مهم در رونق بخش‌های مختلف، با پیشرفت قابل توجهی همراه بوده است اما در این بین، بنگاه‌های صنعتی و تولیدی علی‌رغم تاکید بر حمایت از تولید، با چالش‌ها و موانعی مواجه شده‌اند که مسیر رشد و توسعه آن‌ها را ناهموار ساخته است.

گروه صنعتی صفا ضمن برخورداری از بیش از ۶ دهه تجربه تولید در صنعت کشور، به موفقیت‌های فراوانی طی سالیان حضور خود در این عرصه به خودکفایی، اشتغال‌زایی و کارآفرینی دست یافته است که از جمله آن‌ها می‌توان به خودکفایی در صنعت پروفیل، صنعت لوله و صنعت نوشت‌افزار اشاره کرد که به کسب تندیس کارآفرین برتر از هشمین جشنواره ملی انتخاب چهره‌های برتر حوزه کارآفرینی و کارفرمایی در سال ۱۳۹۸، کسب لوح و تندیس واحد برتر تولیدی در گروه محصولات فلزی فابریکی از هجدهمین جشنواره تولید ملی؛ افتخار ملی در سال ۱۳۹۹، دریافت تندیس زرین و لوح تقدیر از سومین جشنواره تجلیل از سازندگان و دست‌اندرکاران صنایع نفت، گاز و پتروشیمی، کسب رتبه شرکت برتر در پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی صنعت آب و تاسیسات آب و فاضلاب ایران و... اشاره کرد.

به طور کلی ما نگاه ویژه‌ای به مقوله تولید، سودآوری و ایجاد اشتغال پایدار در سراسر کشور طی این سال‌ها داشته‌ایم و در تلاش هستیم ضمن به‌کارگیری نیروی انسانی جوان، متعهد و متخصص و همچنین دانش و تکنولوژی روز تولید در کارخانجات مختلف، روزبه‌روز بر سرعت خود در مسیر پیشرفت و توسعه بیفزاییم.

ما علاوه بر تامین بازار نیاز داخلی به محصولات تولیدی خود، حضور موثر و چشمگیری در بازارهای صادراتی و بین‌المللی طی سالیان فعالیت خود داشته است.

در همین راستا، محصولات تولیدی ما شامل لوله‌های سیاه و گالوانیزه، لوله‌های آب و گاز شبکه انتقال و توزیع، لوله و پروفیل صنعتی و ساختمانی به کشورهای اروپایی، خاورمیانه و حوزه CIS صادر می‌شود.

یکی از مهم‌ترین معضلاتی که در حال حاضر فعالان صنعتی و بخش خصوصی کشور با آن مواجهند، عدم همکاری مناسب نهادهای قانون‌گذار و بالادستی در بخش‌های مختلف به ویژه تامین منابع مالی و صادرات است.

در این میان، برخی قانون‌گذاری‌ها و همچنین مقررات و دستورالعمل‌های بانکی کشور، نه تنها زمینه لازم برای تسهیل فعالیت صنایع را ایجاد نکرده است بلکه عواملی همچون نرخ‌های بالای تامین مالی و شرایط بازگشت تسهیلات بانکی، به موانعی بزرگ پیش روی فعالان بخش خصوصی کشور تبدیل شده و در نهایت منجر به افزایش هزینه‌ها، کاهش سودآوری و عدم تامین نقدینگی کافی در بنگاه‌های اقتصادی شده است؛ در حالی که نام‌گذاری سالیان گذشته همواره بر پایه حمایت از تولید بوده اما معضلات فوق، رشد تولید و توسعه پایدار در بخش صنعت را با چالش مواجه کرده است.

در چنین شرایطی، ضرورت همکاری روزافزون میان دولت، فعالان بخش خصوصی و نهادهای بانکی و مالی بیش از پیش احساس می‌شود تا در نهایت شرایط لازم برای توسعه و رونق تولید در بنگاه‌های بزرگ اقتصادی کشور فراهم شود.

در راستای توسعه و افزایش ظرفیت تولید و کسب سهم بیشتر از بازار، پروژه‌ها و طرح‌های توسعه‌ای عظیمی را در دستور کار خود قرار داده‌ایم که از جمله آن‌ها می‌توان به دو پروژه احداث واحدهای نورد سبک با ظرفیت تولید سالانه چهار میلیون و ۴۰۰ هزار تن محصول و نورد سنگین با ظرفیت تولید سالانه هشت میلیون و ۲۰۰ هزار تن محصول در شهرستان ساوه اشاره کرد.

لازم به ذکر است که این دو پروژه، زمینه اشتغال‌زایی مستقیم و غیرمستقیم برای بیش از چهار هزار نفر را فراهم خواهد کرد.

احداث واحد تولید لوله‌های بدون درز در راستای تنوع‌بخشی به سبد محصولات و همچنین ارتقای کمی و کیفی تولید، از دیگر طرح‌های توسعه‌ای مجموعه به شمار می‌آید.

این محصول به دو روش گرم و TCM (سیستم سه غلتکی) طبق استانداردهای (API 5L) و (API 5CT) در دو خط مجزا و با به‌کارگیری دانش و تکنولوژی روز دنیا تولید خواهد شد و در تلاش هستیم نیاز صنایع نفت و گاز کشور به واردات این محصول استراتژیک را برطرف کنیم.

سه پروژه مجتمع صنعتی نورد و لوله هرمز، صفا خودرو دیزل و صفا موتور، از دیگر پروژه‌های توسعه‌ای ما به شمار می‌آیند که طی سالیان آینده به بهره‌برداری خواهند رسید.

هم‌اکنون پروژه نورد و لوله هرمز، به تدریج در پنج فاز در بندرعباس در حال اجراست که ماشین‌آلات آن خریداری شده و اقدامات لازم جهت راه‌اندازی بزرگ‌ترین خطوط تولید فولاد در خاورمیانه با اشتغال‌زایی بیش از پنج هزار و ۴۰۰ نفر در حال انجام است؛ در فاز اول این کارخانجات، خط تولید استنیلس استیل (Stainless Steel) در حال پیگیری و انجام است؛ ضمن اینکه طرح‌های توسعه دیگر همچون صفا خودرو دیزل (تولید خودروی تجاری باری و مسافری) و صفا موتور (تولید خودروی سواری) در دست اقدام است و در تلاش هستیم حضوری مثبت و اثرگذار در صنعت خودروی کشور داشته باشیم.

روزگار معدن
سه شنبه
• ۸ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲۸ مه ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۳

صعود محتاطانه قیمت نفت

قیمت نفت در معاملات روز دوشـنبه بازار آسـیا که معامله‌گران منتظر نشست دوم ژوئن تولیدکنندگان اوپک پلاس و روشن شدن تصمیم این گروه بودند، تغییر چندانی نداشـت.بهای معاملات نفت برنت برای تحویل در ژوئیه، با ۱۸ سـنت افزایش، به ۸۲ دلار و ۳۰ سـنت در هر بشـکه رسید. قرارداد اوت با ۲۵ سنت افزایش، به ۸۲ دلار و ۹ سـنت در هر بشکه رسید. بهای معاملات وست تگزاس اینترمدیت آمریکا با ۲۴ سنت افزایش، به ۷۷ دلار و ۹۶ سنت در هر بشکه رسید.

هفته گذشته، پس از این که مقامات بانک مرکزی آمریکا برای افزایش بیشتر نرخ‌های بهـره به منظور کنترل تورم بـالا، ابراز تمایل کردند، نفت برنت حدود ۲ درصد کاهش هفتگی و شـاخص نفت آمریکا، حدود سه درصد کاهش هفتگی، به ثبت رساند. انتظار می‌رود به دلیل تعطیلات عمومی روز دوشـنبه در آمریـکا و انگلیس، حجم معاملات بازار اندک باشد.اوپک روز جمعه اعلام کرد نشست آتی وزیران اوپک پلاس، با یک روز تاخیر و به صورت آنلاین برگزار می‌شود. این تولیدکنندگان درباره تمدید یا عدم تمدید محدودیت عرضه به میزان ۲.۲ میلیون بشکه در روز در نیمه دوم سال ۲۰۲۴، مذاکره خواهند کرد. سه منبع آگاه در اوپک پلاس به رویترز گفتند: احتمال تمدید محدودیت عرضه وجود دارد.سوگاندها ساچدوا، موسس شرکت تحقیقاتی «اس اس ولث استریت» اظهار کرد: انتظار می‌رود بهای معاملات نفت رشد امروز را با این انتظار که محدودیت عرضه اوپک پلاس ادامه پیدا خواهد کرد، حفظ کند. با این حال، جهت حرکت قیمت نفت تحت تاثیر آمار شـاخص قیمت تولیدکننده آمریکا قـرار خواهد گرفت که هفته جاری قرار است منتشر شود و بر رویکرد فدرال رزرو در اصلاح احتمالی نرخ‌های بهره، تاثیرگذار است.این کاهش تولید به همراه ۳.۶۶ میلیون بشکه در روز محدودیت عرضه که تا پایان سال ادامه خواهد داشت، معادل حدود ۶ درصد از تقاضای جهانی برای نفت است.اوپک اعلام کرده است یک سال دیگر رشد نسبتا قوی تقاضا برای نفت به میزان ۲.۲۵ میلیون بشکه در روز را پیش‌بینی می‌کند در حالی که آژانس بین‌المللی انرژی، رشـد بسـیار کمتر تقاضا به میزان ۱.۲ میلیون بشکه در روز را انتظار دارد. تحلیلگران گروه ANZ در یادداشـتی نوشتند: با ورود نیمکره شمالی به فصل تابستان، به نظاره مصرف بنزین خواهند داشت که معمولا در فصل تعطیلات، افزایش پیدا میکند.

بـه گفته تحلیلگـران، در حالی کـه انتظار می‌رود سـفرهای تعطیـلات آمریکا به رکورد بالای پسـاکرونایی صعود کند، بهبود بهره وری در مصرف سـوخت و اسـتفاده از خودروهای برقی، ممکن اسـت باعث شـود تقاضا برای نفت ملایم شود اما این افت، ممکن است با افزایش سفرهای هوایی، جبران شود.

پیدا و پنهان خرید برق توسط شرکت‌های توزیع

مهدی کاوه‌ای

در سـال‌جاری وزارت نیـرو بـرای آنچه به ظاهر افزایش سرعت دسترسـی نیروگاه‌ها به منابع مالی حاصـل از فروش برقشـان عنوان می‌کنـد، تزریق نقدینگـی به شـرکت‌های توزیع بـرای خرید برق از بورس انرژی را در دسـتور کار قـرار داد؛ اتفاقی کـه مخالفان و موافقان زیادی را به همراه داشـت؛ موافقـان معتقدند این اتفـاق در حال حاضر باعث بهبود شرایط مالی نیروگاه‌ها می‌شود چرا که برقی کـه با قیمت حدود هر کیلو وات‌سـاعت ۸۵ تومان تا ۹۰ تومان توسـط نیروگاه‌داران به شـرکت‌های خرده‌فروش و مصرف‌کننده نهایی فروخته می‌شـد و وزارت نیرو هم هیچ‌گاه مشـتری دست به نقدی برای تولیدکننده برق نبـود، این بار با هر کیلووات ۱۱۰ تومان به شـرکت‌های توزیع فروخته می‌شود و نقدینگی حاصل از آن هم ۷۲سـاعت بعد نصیب نیروگاه‌داران می‌شود.

در مقابل گروه‌های دیگری معتقدند در درجه اول وزارت نیـرو با این طرح خرده‌فروشـانی راکه برق ۸۵ تومانـی از نیروگاه‌هـا می‌خریدند و با درصدی افزایش طی قراردادهای دوجانبه سـالانه به صنایع می‌فروختنـد عمـلا از صحنه بـه در می‌کند چون قیمت‌ها در بورس باب میل نیروگاه‌هاسـت و کسی حاضـر به فـروش در خارج از بورس بـا ۳۵ تومان ارزان‌تر نیسـت (خطای ناشـی از مقایسـه قیمت متوسط برق سال با قیمت‌های خرداماه در تابلوی بورس)؛ از سـوی دیگر تقریبا قابل پیش‌بینی است که با پایان یافتن تابسـتان و آغاز پاییز و زمسـتان دیگـر خبـری از قیمت‌هـای کنونـی نباشـد و با نبـود خرده‌فروش‌ها عملا دسترسـی نیروگاه‌ها به مصرف‌کنندگان نهایی دچار اختلال خواهد شد.

در همین خصوص کارشناس صنعت برق معتقد اسـت: خرده‌فروشان در شـرایط کنونی در معرض ریسـک‌های عمده‌ای قرار دارند. برخـی از آنان با توجـه به سـابقه قراردادهای قبلـی، عملا در حال تمدید قـرارداد تامین برق سـالانه خـود بودند و برخی دیگر با بدعهدی نیروگاه‌هایی مواجه شـدند که منافـع خود را در عدم‌رعایت قراردادهای تامین برق سـالانه خـود می‌بینند. در چنین شـرایطی، وزارت نیـرو خود را ملزم به پوشـش ریسـک‌های خرده‌فروشی ندیده و اجرای چنین طرحی را بدون تامین حداقل‌های مدنظر خرده‌فروشـان اجرا کرده اسـت. البته که سهم خرده‌فروشـان در مقایسه با نیروگاه‌ها به نسبت کوچک بوده و نادیده‌گرفتن آنها توسط وزارت نیرو و توانیر غیرقابل پیش‌بینی نبوده اسـت. همان‌گونه که شـرکت توانیر در گذشته نیز سـابقه دخالت در معاملات برق خارج بازار داشـته است.به گفته سـید صادق نیکو سپهر در خصوص از دسـت رفتـن قراردادهای دوجانبـه با وضعیت جدید می‌توان گفت همان ریسکی که شرکت‌های خرده‌فـروش در برابر قراردادهـای دوجانبه دارند، نیروگاه‌هـا هم دارند، اما نیروگاه‌هـا به دلیل اینکه مالک برق هسـتند، می‌توانند با یـک برنامه‌ریزی درست، علاوه بر متعهد بودن به قرارداد گذشته در برابر خرده‌فروش، مکانیزم بهینه بورس انرژی را هم پیش ببرند؛ پس از این نظر خطری برای نیروگاه‌ها وجود ندارد؛ اما معتقـدم اجحافی که به نیروگاه‌ها می‌شـود این است که از یکسو مدیریت شبکه پول فروش برق را به نیروگاه‌ها نمی‌دهد و از سوی دیگر با توجه به امکان افت قیمت‌ها در زمسـتان و پاییز و نیروگاه‌ها برای تامین هزینه‌های تعمیر و اورهال در زمسـتان به شدت دچار مشکل می‌شوند.

◉ بـا توجه به طـرح اخیـر وزارت نیـرو در خصـوص تخصیـص نقدینگی به شـرکت‌های توزیع برای خرید بـرق نیروگاه‌ها از بورس، تا چه اندازه این طرح را موثر می‌دانید؟

در خصوص این طرح می‌توان گفت اتفاق چندان جدیدی را شـاهد نبوده‌ایم و نیروگاه‌ها برای فروش برقشـان همچون گذشـته تابلوهای بورس انرژی، معامـلات دوجانبه خارج از بازار و بـازار برق را در دسترس دارند، اما علت اینکه در گذشته شرکت‌های توزیـع از طریق بورس معاملـه نمی‌کردند صرفا به خاطر عدم‌تامین نقدینگی توسط شرکت توانیر برای خرید برق بوده است.نکته حائز اهمیت این است که در مکانیزم تامین مالی جدید، شرکت توانیر اختیار خود را در خصوص کل مبالغ دریافتی شـرکت‌های توزیـع از مصرف‌کنندگان از دسـت داده و صرفا با اعلام‌درصد هزینه‌های خود، بخشـی از این مبالغ را دریافت و مابقی را برای خرید برق به شـرکت‌های توزیع باز می‌گرداند؛ نکته دوم اینکه قرار بود که اگر شرکت‌های توزیع تمام مبالغ دریافتی را برای خرید برق از بورس انرژی هزینه نکنند، این مبالغ از طرف شـرکت‌های توزیع به مدیریت شبکه پرداخت شود تا مدیریت شبکه بتواند مطالبات نیروگاه‌ها ناشی از فروش برق در بـازار را پرداخت کند؛ در واقع پولی در حساب وجود دارد که قرار است برای خرید برق از نیروگاه‌ها صرف شود و اگر این خرید به هر دلیلی انجام نشد، از محل مدیریت شبکه صرف خرید برق شـود. اما متاسـفانه بعد از دو سـه روز وزارت نیرو سیاست خود را تغییر داد و عنوان کرد که اگر پولی در بورس توسـط شـرکت‌های توزیع هزینه خرید برق نشود بهایی بابت خرید برق به شرکت مدیریت شبکه پرداخت نخواهد شد، گویی نیروگاه‌ها ملزم به ارائه برق خود به صورت رایگان به بازار برق هستند.

نکته سوم مربوط به شـرکت‌های برق منطقه‌ای اسـت، برق‌هـای منطقـه‌ای بـه عنـوان عمـده دریافت‌کننـدگان بهای برق موضـوع ماده۳ قانون مانع‌زدایـی از صنعـت بـرق هسـتند و برق‌هایی کـه به صنایـع انرژی‌بر فروخته می‌شـود، از محل برق منطقه‌ای وارد حسـاب توانیر می‌شـود، اما با این وضعیت قرار نیسـت درآمد حاصـل از فروش برق به مشـترکان بزرگ با یک واسـطه به حساب توانیـر پرداخـت شـود و این بار پول مسـتقیم به حسـاب توانیر می‌آید و به عبارتی پولی که قرار بود صرف باز پرداخت بدهی تولیدکنندگان برق شـود، مغفول مانده و به نظر می‌رسد توانیر خواسته حوزه اختیارات خـود را برای اعمال نظـر بر روی حجم زیادی از نقدینگی کماکان افزایش دهد. بنابراین به صورت خلاصه عرض کنم که نه پلتفرم و نه قوانین جدید ارائه شده است، تابلوهای بورس انرژی و بازار برق در گذشته هم وجود داشته‌اند و برای معاملات برق در دسترس بوده‌اند همان‌گونه که در سال ۹۴ هم در مقاطعی از سال مبالغی به شرکت‌های توزیع برای خرید برق پرداخت شـد و ۹ سـال پیش این اتفاق را شاهد بوده‌ایم.

◉ خرده‌فروشـان معتقدند با شـرایط کنونی قراردادهـای یکسـاله آنهـا بـا صنایـع دچار مشکل شـده اسـت چرا که امروز نیروگاه‌دار می‌تواند بـا قیمت ۱۲۰ تومان به شـرکت‌های توزیع برقش را بفروشـد و دلیلی نمی‌بیند که مانند گذشـته دنبال فروش برق با قیمت‌های رایـج قراردادهـای دوجانبه بـه خرده‌فروش باشد؟ شما چه نظری در این رابطه دارید؟

از دو جنبـه می‌تـوان به این موضـوع نگاه کرد. شـرکت‌های خرده‌فـروش قـرار اسـت از محـل قراردادهای خرید و فروش برق به حیات‌شان ادامه دهند و اینکه ممکن اسـت قـرارداد خرید و فروش بـرق در مقاطع متفاوتی از سـال باشـد و این‌گونه نیسـت که تعداد قراردادهای خرید و فروش ماهانه آنها با هم برابر باشد، اما نمی‌توان این را کتمان کرد که با این جهش قیمت، عملا این گروه در بازار برق متضرر می‌شـوند. همان‌گونه که عنوان شد، وزارت نیـرو تعهدی به خرده‌فروش‌ها بـرای خرید نکردن مستقیم شرکت‌های توزیع از نیروگاه‌ها نداده است و نهایتا این خرده‌فروشـان با توجه به سودی که در بازار بـرق دیده‌اند وارد این عرصه شـده‌اند و حالا هم اگر نیروگاهی به قراردادی که با خرده‌فروشـان بسته پایبند نباشـد، خرده‌فروش می‌تواند از طریق مجـاری قانونی اقدام کند. بـا وجود این اگر وزارت نیرو از این خرده‌فروشـان که نقـش مهمی‌تاکنون بـرای تامین انرژی و تثبیت قیمت در بازار دوجانبه داشـته‌اند، حمایت کند، اقدام بجا و منطقی انجام داده است؛ در واقع اگر چه وزارت نیرو از نظر قانونی تعهدی ندارد، اما از آنجا که این گروه تجارت مهم و قابل اعتمادی در صنعت برق شـکل داده‌اند، باید با اقدامات کوچک کاری کنند که حیات‌شان را ادامه دهند.برخی هم عنـوان می‌کنند که نیروگاه‌ها هم ممکن است در این اوضاع دچار ضرر و زیان شوند؛ بـه این معنا که از یک طـرف قراردادهای دوجانبه با خرده‌فروشـان را از دسـت می‌دهند و از سـوی دیگر در فصل‌های پاییز و زمسـتان ممکن است با افت شـدید قیمت‌ها یا حتی برچیده شدن حضور شرکت‌های توزیع در بورس انرژی مواجه شوند.

در خصوص از دسـت رفتن قراردادهای دوجانبه با وضعیـت جدید می‌تـوان گفت همان ریسـکی که شـرکت‌های خرده‌فروش در برابـر قراردادهای دوجانبـه دارند، نیروگاه‌ها هـم دارند، اما نیروگاه‌ها به دلیل اینکه مالک برق هسـتند، می‌توانند با یک برنامه‌ریزی درست، علاوه بر متعهد بودن به قرارداد گذشـته در برابر خرده‌فروش، مکانیزم بهینه بورس انـرژی را هم پیش ببرند؛ پـس از این نظر خطری برای نیروگاه‌ها وجود نـدارد؛ اما معتقدم ظلمی‌که به نیروگاه‌ها می‌شود این است که از یکسو مدیریت شـبکه پول فروش برق را بـه نیروگاه‌ها نمی‌دهد و از سـوی دیگر با توجه به امـکان افت قیمت‌ها در زمستان و پاییز و نیروگاه‌ها برای تامین هزینه‌های تعمیر و اورهال در زمسـتان به شدت دچار مشکل می‌شوند.

◉ سال‌هاسـت در مورد بـورس واقعی انرژی صحبت می‌کنیم، اما با توجه به اینکه مدیریت شـبکه در اختیار وزارت نیرو قرار دارد، توانیر نمی‌خواهد سـهمش را از این بازار کم کند. آیا ما امکان رسـیدن به یک بازار بورس واقعی را داریم؟

بازارهـای موازی بر هم اثرگذار هسـتند و وقتی قیمتی در بازاری تعیین شـود، سـیگنالی به بازار موازی عرضه می‌کند. متاسـفانه ما بازار مریضی به نام بازار برق ایران داریم که شرکت خریدار، علاوه بر پرداخت نکردن به موقع پول، خسارت تاخیر را هم در نظر نمی‌گیرد و از قضا کسـی هم جرات شکایت از این خریدار انحصاری را ندارد و از سوی دیگر در این بازار که توسـط یک نهاد قدرتمند دسـتکاری می‌شـود، به گونه‌ای که هنوز بعد از گذشت حدود ۲۰ سال، ضوابط و قواعد مستندی برای پیش‌بینی نرخ سقف انرژی و بهای آمادگی در بازار برق وجود ندارد. موازی این بازار یک بازار دیگر داریم؛ به این معنا که اگر شـرکت توزیع از طریق شـبکه نتواند برقـش را بخرد، باید از طریق بـورس خرید کند و متعاقـب آن اگر نیروگاهی نتواند برقش را از طریق بورس بفروشـد بایـد از طریق بازار برق بفروشـد؛ بنابراین مسـلما سـایه سـنگین بازار برق شرکت مدیریت شبکه روی بورس انرژی همواره وجود دارد و تا وقتی بازار دو طرفه نشـود و مسـائلی از قبیل خسـارت تاخیر و پرداخت به موقع پول نیروگاه‌ها انجام نشـود، ممکن است نیروگاه به جای مدیریت شبکه، در بورس با توجه به میزان نیاز با هر قیمتی بفروشد چون برای تعمیرات و اورهال و هزینه‌های جاری نقدینگی لازم را دارد؛ پس تا بازار برق ایران به شـرایط عاری از دخالت نرسـد، بـورس انرژی سـالمی هم نخواهیم داشـت و قیمت‌ها غیرواقعی خواهد بود.بحث دوم این اسـت که چرا باید انتظار داشـته باشیم که تمام برق در بورس معامله شود؟! در همه دنیا قراردادهای دوجانبه، بازار و بورس را به طور همزمان داریم که هر سه باید به صورت عادلانه وجود داشته باشند و هر مصرف‌کننده بر اساس نیاز خودش برقش را تامین کند و بر این اسـاس برخی از مشترکان کوچک ترجیح می‌دهند برق‌شان را از طریق قرارداد دوجانبه تامین کنند؛ بنابراین بورس یک وسیله است نه یک هدف.

◉ با زیرسـاخت‌های کنونی راه‌اندازی بورس انرژی واقعی امکان‌پذیر است؟

من کماکان مشـکل را در رفتار بازار برق و هیات تنظیم می‌بینم و در واقع اشکالات بازار برق به بورس تعمیم پیـدا می‌کند؛ بنابراین ضروری اسـت برای داشـتن بورس واقعی در بازار بـرق قانون‌گذاری‌ها مستقل و قراردادها در این بازار از تبعیض‌آمیز بودن و حالـت یک طرفه خارج شـود؛ از طرفی ضروری اسـت قراردادها توسط هیات تنظیم برای پرداخت هزینه‌های تاخیر اصلاح شود و اگر نقدینگی وجود دارد هـم جهت خرید در بـورس انرژی و هم بابت بدهـی خرید برق در بازار تخصیص داده شـود. در واقـع نبایـد نیروگاه‌ها مجبور به عرضـه در بورس انرژی باشـند، بلکـه باید مختار بـه عرضه برق در بورس باشـند. در این صورت اگرسازوکارها توسط افراد بی‌طرف طراحی شـود، بورس بسیار شفاف و واقعی قیمت واقعی برق را منعکس خواهد کرد.

یادداشت

لزوم توجه به ناترازی برق

بهروز احمدی‌حدید
کارشناس انرژی

ناترازی تولید و مصرف برق در ایام گرم تابستان در چند سال گذشته به مسئله اساسـی صنعت برق کشور تبدیل شده است. راهکارهای برون‌رفت از این عدم‌تعادل بلندمدت، ریشه‌یابی علل ایجاد این ناترازی، آسیب‌شناسـی سیاست‌های گذشته و تدوین برنامه بلندمدت سـرمایه‌گذاری در هر دو بخش تولید و مصرف برای کاهش فاصله بین تولید و مصرف برق کشـور است.در کنار برنامه‌های مربوط به افزایش ظرفیت تولید برق و تنوع‌بخشی به سبد انرژی کشور، باید به سیاست‌های افزایش بهره‌وری و کاهش شدت مصرف برق نیز به همان اندازه توجه کرد و سرمایه‌گذاری موردنیـاز در آن انجـام شـود. جایگزینی تجهیـزات قدیمی با تجهیزات جدید و کم‌مصرف، عایق‌بندی سـاختمان‌ها، ممیزی انرژی در صنایع، اعمال برچسب انرژی برای تجهیزات مصرفی و ... از سیاست‌های کاهش مصرف و افزایش بهره‌وری در مصرف انرژی هستند که وزارت نیرو و سیاست‌گذاران انرژی کشور باید توجه جدی به آن داشته باشند.حتی در صورت اجرای طرح‌های فوق، افزایش شدید مصرف برق در ایام اوج بار تابستان، همچنان مسئله‌ای اساسی برای شبکه برق کشور خواهد بود. تغییر سطح مصرف برق در ماه‌های گرم سال که ناشی از تقاضای سرمایشی در تابسـتان است، تنها مربوط به ایام و ساعات محدودی از سال و مسـئله کوتاه‌مدت شبکه سراسـری برق کشور است. براساس برخی برآوردها، تقاضای سرمایشی برق در کشور اختلافی حدود ۳۰ هزارمگاوات در میزان مصرف برق در ایام گرم نسبت به ایام غیرگرم در کشـور ایجاد می‌کند. علاوه بر سیاست‌های افزایش بهره‌وری انـرژی، تمرکز بر کاهش مصرف در این ایام از اهمیت حیاتی برای وزارت نیرو برخوردار اسـت. طی سال‌های گذشته، وزارت نیرو به‌تناوب از طرح‌های مبتنی بر تنبیه استفاده کرده و نرخ خرید برق در ایام گرم و سـاعات پیک را افزایش داده است. این طرح‌ها باتوجه به سهم کم‌هزینه برق در بودجه خانوار و نیز کشش بسیار پایین قیمتی برق در کوتاه‌مدت و میان‌مدت، تاثیر قابل‌توجهی بر مصرف برق در کوتاه‌مدت ندارد و باید اثرات آن را در بلندمدت جست‌وجو کرد.

از سال گذشته، وزارت نیرو به اجرای طرح‌های تشویقی برای کاهش مصرف روی آورده اسـت. در این طرح‌ها سیاسـت‌گذار به‌دنبـال ایجـاد انگیزه در مصرف‌کننده بـرای کاهش مصرف با پرداخت پاداش اسـت. امسال دامنه شمول طرح به بیش از ۳۱ میلیون مشـترک بخش خانگی گسـترش یافته است و تمامی مصرف‌کننـدگان خانگی کـه کمتر از ۲.۵ برابـر الگوی مصرف اعلامی، مصرف داشـته باشـند، می‌توانند از مزایا و پاداش‌های آن استفاده کنند. میزان پاداش پرداختی نیز به‌صورت پلکانی از ۵۰۰ تومان به‌ازای هر کیلووات ساعت تا ۲هزار تومان به‌ازای هر کیلووات ساعت افزایش یافته است. با دقت در ارقام اعلام‌شده و برخی محاسبات ساده می‌توان نتیجه گرفت که مصرف‌کنندگان برای تنها ۱۰۰کیلووات سـاعت کاهـش در مصرف در هر دوره می‌تواننـد از ۵۰هزار تومان تا ۲۰۰ هـزار تومان پاداش دریافت کنند. ارقام فوق وقتی معنی‌دارتر می‌شود که دقت کنیم متوسط بهای قبض خانوار در کشـور در هر دوره کمتر از ۳۰ هزار تومان است.

سیاست حمایتی و پرداخت پاداش اعلامی توسط وزارت نیرو در ایـام اوج بار به‌هیچ‌عنوان به‌معنی نفی سیاسـت‌های قیمتی بلندمدت در سـمت تقاضا برای کاهش مصرف نیست. سرکوب بلندمدت نرخ نسبی برق در کشور منجر به بروز انحرافات اساسی در تخصیص منابع توسـط خانوارهای کشـور در بلندمدت شده و انتخاب‌هـای خانوارهـا و صاحبان صنایع کشـور را به‌سـمت فرآیندهـای انرژی بر سـوق داده؛ به‌عبارت‌دیگـر، پایین بودن نرخ نسـبی، باعث جایگزینی برق به‌جای سـایر عوامل تولید و کالاهای مصرفی در سـبد بنگاه و خانوار شـده است.تلاش برای کاهـش ناترازی برق در سراسـر کشـور در حال انجام اسـت. شـرکت ملی توانیر به‌عنوان شرکت مسئول توزیع برق در ایران، بـرای بهبود کیفیت توزیع برق و کاهـش ناترازی برق، اقدامات متعددی را انجام داده اسـت، اما این اقدامات باید به‌نحوی باشد که نتیجه تاثیرگذاری داشـته باشـد وگرنه طرح یک موضوع تا وقتی رنگ اجرایی نگیرد، ارزش ندارد. همچنین، در سـال‌های اخیر، برنامه‌هایی برای احداث نیروگاه‌های جدید، توسـعه شبکه برق و افزایـش ظرفیت تولید برق از منابع تجدیدپذیر مانند باد و خورشـید در کشـور اجرا شـده که این اقدامات تاحدودی به کاهش بار برق و ناترازی برق در شبکه کمک کرده و سبب بهبود کیفیـت توزیع برق و کاهش خطـرات مربوط به ناترازی برق در سراسر کشور شـده که امید است این اقدامات روزبه‌روز افزایش پیدا کند و ناترازی انرژی در کشور به‌طورکلی حل شود.

موج انرژی

رشد وزنی ۴.۵ درصدی صادرات محصولات پتروشیمی در دوماه گذشته

رییس کل گمرک گفت: صادرات محصولات پتروشـیمی که ۴۴ درصد از ارزش صادرات غیرنفتی کشور را در دو ماه اول امسال به خود اختصاص داده، از نظر وزنی ۴.۵ درصد و از نظر ارزشی هشت درصد افزایش یافته است.

به گـزارش خبرگـزاری مهر بـه نقل از گمـرک محمد رضوانی‌فر، اعلام کرد: صادرات محصولات پتروشـیمی طی دو ماه فروردین و اردیبهشـت امسال به ۸.۳ میلیون تن به ارزش ۳.۵ میلیارد دلار رسـیده که نسـبت به مدت مشابه پارسـال که حدود هشت میلیون تن و به ارزش ۳.۲ میلیون دلار بـوده اسـت، از نظر وزنی ۴.۵ درصد و از نظر ارزشـی هشت درصد افزایش یافته است.

وی اظهار کرد: این میزان صادرات از نظر وزنی ۳۵ درصد و از نظر ارزشـی ۴۴ درصد از صادرات غیرنفتی کشور را به خود اختصاص داده است.

رضوانی‌فـر گفت: ۲۰ قلـم محصولات پتروشـیمی طی دو ماهه نخسـت امسال صادر شـده که پروپان مایع شده، متانـول، بوتـان، گاز طبیعی مایع شـده و گازهای نفتی و هیدروکربن‌های گازی مایع شـده بیشترین حجم صادرات محصولات پتروشیمی را شامل می‌شود.

رئیس کل گمرک ایران اظهار کرد: این میزان رشـد وزنی و ارزشـی صادرات محصولات پتروشـیمی در دو ماهه اول امسال امیدوارکننده است و نشـانگر روند افزایشی مناسب در صادرات محصولات و فرآورده‌های پتروشـیمی در سـال جاری است.

اعلام جزییات تامین برق صنایع در اوج بار ۱۴۰۳

وزیر نیرو با اشـاره به اینکه در فصل گرم سـال جاری تلاش می‌شـود تا بالاترین میزان انرژی برق برای صنعت فولاد تامین شـود، گفت: در تابستان سـال جاری بنا داریم مدیریت میزان بـرق تحویلی به صنایع فـولادی را با همـکاری انجمن فولاد پیش ببریم.علی اکبر محرابیان، وزیر نیرو در جلسـه مشـترک بـا اعضای انجمن فولاد ایران که با هدف هماهنگی برای تامین مصرف برق صنایع فولادی برگزار شد، گفت: صنعت فولاد ایران از جمله صنایع بالنده و پیشـران صنعت کشـور است که برای اسـتمرار روند تولیدات به انرژی برق کافـی نیاز دارد و وزارت نیـرو تلاش می‌کنـد در قالب برنامه‌های تعاملـی که با انجمن فـولاد اجرایی خواهد کرد، بالاترین میزان برق ممکن برای این صنعت را در فصل گرم پیش رو فراهم کند.وزیر نیرو با اشـاره به اینکه در دو سال گذشته از طریق جابجایی بار امکان تامین برق کافی و مورد نیاز صنایع انرژی بر کشور محقق شد، افزود: صنایع فولادی با کاهش میزان برق مصرفی در سـاعات اوج بار مصرف و افزایش میزان مصرف برق در ساعات کم باری نه تنها به حفظ پایداری شبکه سراسری کمک می‌کنند، بلکه می‌توانند در فصل گرم سال میزان تولید محصول خود را افزایش دهند.

▣ یک سوم برق تولیدی کشور توسط صنایع انرژی بر مصرف می‌شود

وی با بیان اینکه یک سـوم برق تولیدی کشور توسط صنایع انرژی‌بر مصرف می‌شـود و این روند سال به سال روند افزایشی دارد، بیان کرد: در تابسـتان ۱۴۰۲ و در مقایسـه با تابسـتان ۱۴۰۰ میـزان بـرق تحویلی به کل صنایع انرژی‌بر به واسـطه مدیریت باری که انجام شـد ۲۵ درصد افزایش یافت.محرابیان اضافـه کرد: صنایع فولادی نیمی از کل انرژی برق صنایع را به خود اختصاص داده‌اند و تلاش وزارت نیرو این است که با تامین برق کافی، امکان افزایش تولید این صنعت را در فصل گرم سال جاری نیز فراهم کند.وزیر نیرو با بیان اینکه به طور کل صنعت ایران به واسـطه ظرفیت‌های ذاتی کشور انرژی محور هستند، افزود: در طول سـال‌های اخیر بسیاری از صنایع تلاش کردند میزان شـدت انرژی مصرفی را کاهش دهنـد و انتظار می‌رود صنایع بزرگ دیگـر نیز با اجرای برنامه‌هایی مانند اسـتاندارد سازی تولید، شدت مصرف انرژی خود را کاهش دهند.

تشریح برنامه‌های وزارت نیرو برای تامین برق صنایع در فصل گرم سال جاری

وی در بخش دیگری از سـخنان خود به تشـریح برنامه‌های وزارت نیـرو بـرای تامین برق کل صنایع کشـور در فصل گرم سـال پرداخت و گفت: در برنامه‌های مدیریت مصرف برق سال جاری صنایع به سـه دسـته کلی تقسیم می‌شـوند که شامل صنایـع کوچک و کارگاهی، صنایع متوسـط و صنایع بزرگ و انرژی‌بر می‌شـود.محرابیان تصریح کرد: بـرق مورد نیاز صنایع کوچک و کارگاهی که ۹۲ درصد کل صنایع را شـامل می‌شوند و میزان اشـتغال زایی آن‌ها بسیار بالاست، بدون محدودیت در فصل گرم سال جاری تامین خواهد شد.وزیر نیرو در مورد نحوه تامین برق صنایع متوسـط و شـهرک‌های صنعتی اظهار کرد: دسـته دوم صنایع متوسط و شـهرک‌های صنعتی هستند که ۵۶ هزار واحد صنعتی را شـامل می‌شـوند. برق مورد نیاز این صنایع به مدت ۶ روز در هفته و به صورت شـبانه روزی تامین خواهد شـد و ایـن صنایع تنها یـک روز در هفته آنهم مطابق قانون کار تعطیـل خواهند بود.وی همچنیـن در مورد صنایع گروه سـوم توضیـح داد: ۷۰۰ واحد صنعتی بـزرگ و انرژی‌بر مانند صنعت فولاد، مس، آلومینیوم، سـیمان و... نیز هیچ‌گونه تعطیلی به واسطه انرژی برق نخواهند داشت و تنها اقدامی که این صنایع برای حفظ پایداری شبکه سراسری انجام می‌دهند، این است که ساعت پرباری خود را به نیمه شب منتقل خواهند کرد و در سـاعات گرم روز که مصرف برق شبکه اوج می‌گیرد، برق کمتری دریافت می‌کنند.محرابیان در بخش پایانی سخنان خـود به برنامه ویژه وزارت نیرو برای ترغیب مشـترکان بخش خانگـی برای کاهش مصرف برق اشـاره کرد و افزود: مقایسـه میـزان مصرف برق بخش خانگی در فصل گرم سـال ۱۴۰۰ و ۱۴۰۲ نشان می‌دهد، باوجود افزایش دما، افزایش ۱,۵ میلیون مشترک خانگی و عدم اعمال خاموشی در سال ۱۴۰۲، در سایه برنامه‌های تشـویقی و فرهنگ سازی وزارت نیرو از ۴۸ تراوات سـاعت در تابسـتان ۱۴۰۰ به ۴۶ تراوات سـاعت در تابستان ۱۴۰۲ کاهش یافت.وزیر نیرو در همین خصوص تصریح کرد: با توجـه به اعطای پاداش‌های جذاب و ویژه مانند صدها خودرو و میلیون‌ها جایزه دیگر برای مشترکان کم مصرف بخش خانگی در تابستان سال جاری، انتظار داریم در تابستان سال جاری نیز مشـترکان خانگی به صورت ارادی مصرف برق خود را به شکل قابل ملاحظه‌ای کاهش دهند که این اتفاق می‌تواند به افزایش برق تحویلی به بخش‌های مولد کمک کند.

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir ● www.instagram.com/Madandaily ● www.twitter.com/Madandaily ● https://t.me/rozegarmadan ● E-mail:info@madandaily.com

سه شنبه
● ۸ خرداد ۱۴۰۳
● ۱۹ ذی القعده ۱۴۴۵
● ۲۸ مه ۲۰۲۴
● سال هفتم
● شماره ۱۳۱۳

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

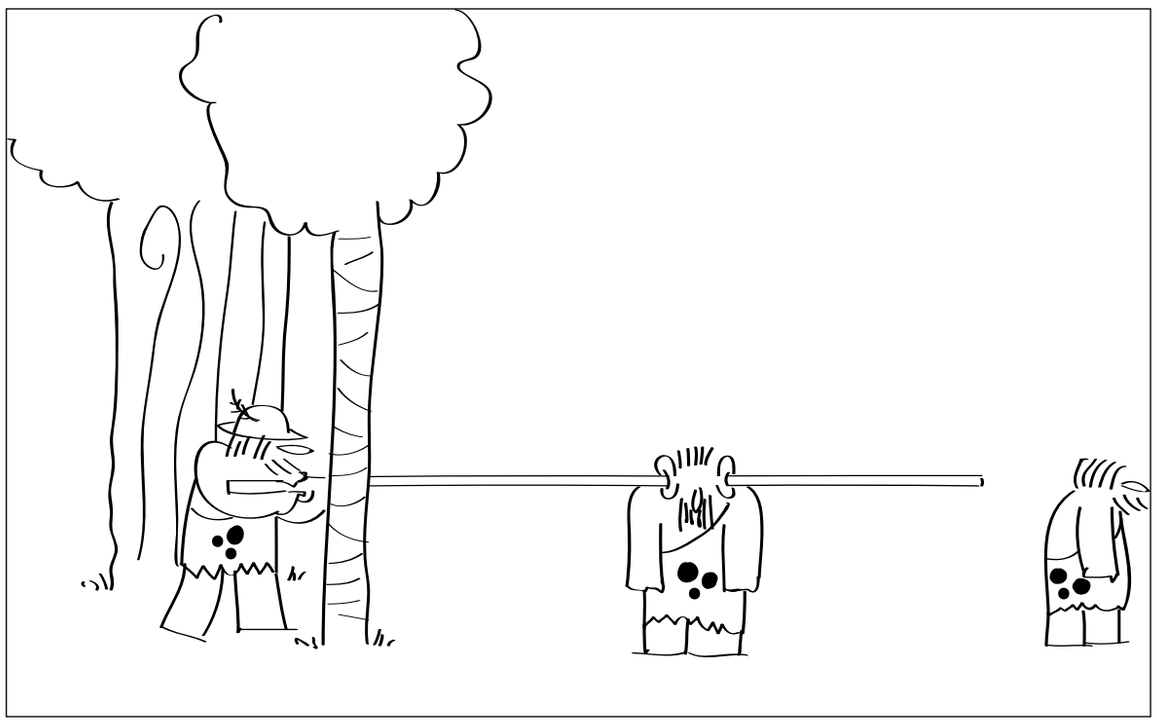
عرضه ۱۹۷ هزار تن شمش بلوم در بورس کالا

تالارهای بورس کالای ایران در روز دوشنبه ۷ خرداد ماه میزبان عرضه ۶۱۸ هزار و ۸۶۸ تن انواع کالا و محصول بودند و در این روز حجم قابل توجهی شمش بلوم در تالار صنعتی و بازار فرعی روی تابلو رفت.در تالار محصولات صنعتی و معدنی ۱۹۳ هزار و ۴۸۵ تن شمش بلوم، ۵۹ هزار تن آهن اسفنجی بریکت، ۱۰ هزار تن ورق سرد، ۶ هزار و ۵۰۰ تن ورق قلع اندود، ۴ هزار تن ورق گالوانیزه و ۹۰۰ تن ورق گرم عرضه شد.

تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی میزبان عرضه ۳۵ هزار و ۴۷۷ تن مواد پلیمری و شیمیایی بود. تالار سیمان عرضه ۲۰۰ هزار و ۷۶۸ تن سیمان را تجربه کرد. در تالار صادراتی ۲۲ هزار و ۸۲۷ تن قیر و ۱۵ هزار تن گوگرد گرانوله روی تابلو رفت. همچنین ۶۵ هزار و ۶۰۰ تن تختال، ۵۰۶ تن پلی وینیل کلراید و ۸۰ تن مس کاتد در تالار حراج باز عرضه شد.

بازار فرعی شاهد عرضه ۳۴ هزار لیتر روغن کارکرده لوکوموتیو، ۴ هزار تن شمش بلوم، ۵۰۰ تن روغن ماده اولیه دوده صنعتی، ۱۰۰ تن روغن سنگین پایه قطرانی، ۷۵ تن روغن نیمه سنگین پایه قطرانی و ۵۰ تن روغن سبک پایه قطرانی بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس در مخمصه

گروه بورس: خرداد در همین روزهای اندکی که از آن گذشته، برای بورس پرحادثه‌ترین بوده است. بازار سرمایه که کار خود را با یکی از بزرگ‌ترین ریسک‌های سیستماتیک ممکن در این ماه آغاز کرد، در مجموع سه روز معاملاتی که در خردادماه داشته، هزار و ۷۳۶میلیاردتومان نقدینگی از دست داده و شاخص‌کل بورس نیز مجموعا ۱.۵۹درصد منفی شده و سطح حمایتی مهم ۲میلیون و ۱۰۰هزارواحدی را نیز از دست داده‌است. البته که به‌طور کلی بهار برای بازار سرمایه فصل خوشایندی نبوده، اما اکنون تعدد ریسک‌ها شرایط را بسیار پیچیده کرده‌است. در چنین شرایطی با توجیه حمایت از بازار دامنه‌نوسان تا مثبت و منفی ۲ واحد محدود شده‌است اما تحلیلگران تداوم این محدودیت را به‌ضرر بازار دانسته و معتقدند در شرایطی که بورس غرق در ابهامات بوده و آینده آن کاملا نامشخص است، دست‌کم باید فکری به حال نرخ بهره، نرخ دلار در بازار نیما، قیمت‌گذاری دستوری و مسائلی از این دست شود، ریسک‌های مهمی که اکنون با وجود آینده نامعلوم سیاست‌های اقتصادی دولت جدید که تا یک ماه آینده مشخص خواهد شد بازار را در یک گرداب عظیم فرو برده، گردبادی که مشخص نیست این مولدترین بازار را کجا و با چه وضعیتی به زمین خواهد گذاشت.

دولت سیزدهم بدون سکاندار خود حالا فقط یک ماه فرصت دارد تا نام خود را به‌عنوان بدترین دولت در قبال بازار سرمایه به‌جای نگذارد. دولتی که با شعار اولویت قراردادن بازار سرمایه روی کارآمد و حالا با این پایان تراژیک روزهای اسفباری را برای بازار سرمایه نیز به‌یادگار می‌گذارد. تحلیلگران وضعیت فعلی بورس را تشریح کردند.

■ بحران جدی در کمین بورس

حسن حسین‌نیا، تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به اینکه بورس در شرایطی هفته کاری اخیر را شروع کرده که می‌توان تنگ‌ترشدن محدودیت دامنه‌نوسان، بازگشایی همراه با فشار عرضه نمادهای پالایشی در کنار خروج سنگین نقدینگی اشخاص حقیقی و تشکیل صف‌های سنگین فروش را، توصیفی کامل از وضعیت تابلوی معاملات دانست، گفت: پس از سانحه بالگرد ریاست‌جمهوری و فقدان رئیس‌جمهور مرحوم در راس هیات‌دولت، وضعیت بازار سرمایه به سمت بحران پیش‌رفته و امیدواری‌ها به بهبود شرایط بسیار کاهش پیدا کرده‌است.

وی ادامه‌داد: هرچند عملکرد دولت سیزدهم در بازار سرمایه مورد نقد جدی است و کاهش عمق نفوذ و رکود نسبتا سنگین این بازار در کنار رونق بازارهای موازی، از جمله رمزارزها نشان‌دهنده عدم‌توفیق این دولت در گسترش فرهنگ سرمایه‌گذاری مردم در بخش‌های مولد اقتصاد است، اما آنچه در مقطع چند روز اخیر مشهود است، عدم‌توجه به وضعیت بورس از سوی مسوولان اقتصادی دولت و شخص سرپرست ریاست‌جمهوری بوده و بورس که در روزهای پایانی عمر آیت‌الله رئیسی مورد تاکید ایشان برای بررسی دغدغه‌های مردم قرارگرفت، همچنان مورد بی‌مهری قرار دارد و شاید با ادامه این وضعیت دولت سیزدهم را بتوان ضعیف‌ترین دولت در زمینه بازار سرمایه معرفی کرد.

این تحلیلگر افزود: از سوی دیگر عدم‌حضور و نبود برنامه عملیاتی از سوی مسوولان سازمان بورس نیز به نکته انتقادی فعالان بازار تبدیل شده‌است. آقای عشقی که در اردیبهشت ۱۴۰۲ رشد شارپی بازار را مناسب ارزیابی نمی‌کرد، در روزهای اخیر که با سقوط سنگین همه نمادگرهای بورس مواجه بوده‌ایم، در انظار فعالان بورسی رؤیت نشده و نسبت به اعلام نظر و برنامه اقدام نکرده‌است تا به باور اغلب سهامداران بازار سرمایه در یکی از بدترین دوره‌های خود قرارگرفته باشد.

حسین‌نیا گفت: در صورت عدم‌حمایت جدی دولت و عدم‌ارائه راهکارهای عملیاتی برای تقویت تقاضا در بورس، در روزهای آینده شاهد بحران جدی در بورس خواهیم بود که حتی صندوق‌های سرمایه‌گذاری نیز با تنش قابل‌توجه مواجه خواهند شد و سیاست‌های اشتباه قیمت‌گذاری دستوری و نرخ بهره بالای بازار پول در کنار دست‌اندازی دولت به سود شرکت‌ها که عملا حاشیه سود تولید را به‌شدت کاهش داده، ضربات سنگین‌تری بر پیکره نماد سرمایه‌گذاری و مشارکت مردم در جهش تولید وارد کند.

■ تداوم نادرست محدودیت

برزو حق‌شناس، تحلیلگر بازار سرمایه با اشاره به اینکه بازار فقط از یک جهت آسیب نمی‌بیند و مشکل این است که برآیند چند مولفه ضدبورس است و این بازار را پایین می‌کشد، گفت: چنانچه از ابتدای امسال تا الان که دوماه گذشته ریسک‌های سیستماتیکی که به بازار تحمیل شده، چه درگیری‌های منطقه‌ای و چه شهادت رئیس‌جمهور و... را مرور کنیم، خواهیم فهمید که هریک از این عوامل به تنهایی می‌تواند بازار را منفی کند و زمین بزند؛ این در حالی است که علاوه‌بر ریسک‌های سیستماتیک با دولتی طرف هستیم که ساده و خلاصه، کم آورده و منابع ندارد، بنابراین نرخ بهره را افزایش داده و به همین دلیل در تامین مالی با مشکل مواجه شده‌است و پای خود را روی گلوی بازار سرمایه گذاشته و می‌خواهد از این بازار تامین مالی کند و اوراق خود را بفروشد و اصلا درنظر نمی‌گیرد چطور باید از بازاری که پولی در آن نیست، تامین مالی کنند. وی ادامه‌داد: مجموعه این عوامل بازار را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد و وضعیت امروز را باعث شده‌است. در این شرایط شاهد دخالت‌های نادرستی نیز هستیم.

دوشنبه هفته گذشته دیدیم که معاملات تعطیل و این هفته نیز دامنه‌نوسان محدود شد ولی ادامه این محدودیت به وضعیت موجود کمکی نمی‌کند و ادامه آن در هفته‌جاری اقدام درستی نبود، مشکل اگر سیاست‌های کلی است با کم‌کردن دامنه‌نوسان نقدشوندگی زیر سوال می‌رود.

سازمان بورس باید در جای دیگری دخالت کند، نه در دامنه‌نوسان. سازمان در شرایط فعلی باید در سطح کلان مطرح کند که ادامه این سیاست‌ها تاثیرات مخرب وسیع‌تری دارد و بازار ظرفیت چنین تامین نقدینگی را ندارد. نرخ بهره، نرخ اخزا و... مساله بازار است و با کم‌کردن دامنه‌نوسان جو موجود در بازار بدتر می‌شود.

راهکارهای تحقق شعار سال ۱۴۰۳ از مسیر بازار سرمایه

تعدادی از نمایندگان مجلس، با اشاره به نقش پررنگ بازار سرمایه در تحقق شعار «جهش تولید با مشارکت مردم»، راهکارهای مورد نظر برای جهش تولید از مسیر بازار سرمایه را تشریح کردند.تعدادی از نمایندگان مجلس، با اشاره به نقش پررنگ بازار سرمایه در تحقق شعار «جهش تولید با مشارکت مردم»، راهکارهای مورد نظر برای جهش تولید از مسیر بورس را تشریح کردند.

■ تامین منابع مالی و تشکیل سرمایه مورد نیاز صنایع

فرهاد طهماسبی، نماینده مردم فارس و نماینده مجلس دوازدهم، تامین منابع مالی و تشکیل سرمایه مورد نیاز صنایع برای پیشبرد و تکمیل طرح‌های توسعه‌ای با استفاده از ابزارهای تامین مالی موجود در بازار سرمایه را از جمله ظرفیت‌های بازار سرمایه برای تحقق شعار سال برشمرد.وی گفت: بورس ویترین و مجموعه شفاف در اقتصاد کشور است و مسیر را برای جهش تولید با جمع آوری نقدینگی‌ها هموارتر می‌کند.

■ اعتمادسازی و ایجاد بستری مطمئن برای مردم

جعفر قادری، نماینده مردم شیراز و زرقان و نماینده مجلس دوازدهم اما معتقد است: رشد و گسترش تولید در کشور نیازمند حمایت و البته مشارکت بیش از پیش مردم است اما در این راه ضرورت دارد، با اعتمادسازی بیشتر مردم را به سمت این بازار هدایت کرد.

■ توسعه صندوق‌های سرمایه‌گذاری

جبار کوچکی‌نژاد، نماینده مردم رشت و نماینده مجلس دوازدهم نیز تاکید دارد: برای اینکه واحدهای تولیدی کشور از ظرفیت سرمایه‌گذاران و بازار سرمایه برای جذب سرمایه در گردش استفاده کرده و وابسته به بانک‌ها نباشند باید هر گونه مانع بر سر راه بازار سرمایه برداشته و مسیر برای جذب سرمایه در بازار هموارتر شود.وی، صندوق‌های سرمایه‌گذاری را یکی از ابزارهای مهم در مسیر تحقق شعار دانست و تصریح کرد: صندوق‌های سرمایه‌گذاری به دلیل توان تخصصی و مدیریت حرفه‌ای خود می‌توانند پس‌اندازها و سرمایه‌های مردم را به‌طور موثرتری هدایت کنند و بازدهی بیشتر برای صاحبان آن به‌دست آوردند.

■ تدوین قواعد و قوانین اطمینان‌بخش

علی بابایی کارنامی، نماینده مردم ساری و میاندرود و نماینده مجلس دوازدهم اما معتقد است: در بازار سرمایه باید به مردم این اطمینان را داد که قواعد و قوانین اطمینان‌بخش به منظور صیانت از حقوق سرمایه‌گذاران وجود دارد.وی مطرح کرد: دولت و مجلس با حمایت از بازار سرمایه می توانند در راستای صیانت از حقوق سهامداران تلاش کنند، اما باید این اقدامات منجر به اعتماد و اقبال عمومی به بازار سرمایه شود تا سرمایه‌گذاران سرمایه‌های خود را به سمت این بازار سوق دهند.

■ رونق ابزارهای بازار سرمایه

مهدی طغیانی، نماینده مردم اصفهان و نماینده مجلس دوازدهم درباره نقش سازنده بازار سرمایه در اقتصاد کشور، گفت: اگر به دنبال جهش واقعی تولید با مشارکت مردم در سال جاری هستیم به طور قطع یکی از مسیرها، توسعه بازار سرمایه است چرا که این بازار می‌تواند با عرضه‌های اولیه متعدد و نه صرفا در یک بازار ثانویه قابل قبول، بستر را برای جذب سرمایه‌گذاران فراهم کند.وی تاکید کرد: همواره نگاهمان تقویت بازار سرمایه بوده و همین مسیر را ادامه خواهیم داد، سایر دستگاه‌ها هم نگاهشان به بازار سرمایه باید بر مبنای توسعه و مشارکت مردم در اقتصاد باشد.

■ ثبات در اقتصاد

مصطفی نخعی، نماینده مردم نهبندان و سربیشه و نماینده مجلس دوازدهم نیز با اشاره به این که بورس یکی از مصادیق مشارکت مردم در مباحث اقتصادی است، افزود: می‌بایست دولت و مجلس در سال جاری تمام تلاش خود را به منظور ارتقای جایگاه بازار سرمایه در کشور به کار گیرند تا حضور مردم و اعتماد آنان به بازار سهام بیش از پیش افزایش یابد.

این نماینده مجلس با بیان این که حضور و مشارکت مردم در بازار سرمایه کمک بزرگی به تامین نقدینگی بنگاه‌ها و تقویت تولید داخل است، گفت: تحقق شعار «جهش تولید با مشارکت مردم» با نگاه وسیع، کارشناسی و دقیق همراه بوده و با ایجاد ثبات و شرایط مناسب در فضای اقتصادی و بازگشت اعتماد مردم به بورس محقق می‌شود.

■ شفاف‌سازی و گسترش ابزارهای مالی

شهباز حسن‌پور، نماینده مردم سیرجان و بردسیر و نماینده مجلس دوازدهم نیز، شفاف‌سازی در حوزه تصمیم‌گیری‌های دولت و مجلس را در تحقق شعار سال مهم دانست.وی، توسعه ابزارهای مالی مورد نیاز به منظور جذب سرمایه‌گذاران خرد و کلان با هدف هدایت سرمایه‌ها به سمت واحدهای تولیدی را یکی از اهداف بازار سرمایه در تحقق شعار سال، ذکر کرد .

تقویت جایگاه صندوق‌های سرمایه‌گذاری

رمضانعلی سنگدوینی، نماینده مردم گلستان و نماینده مجلس دوازدهم معتقد است:افزایش اعتماد و تقویت جایگاه صندوق‌های سرمایه‌گذاری به مشارکت مردم در جهش تولید کمک بسزایی می‌کند.

■ تداوم اتخاذ سیاست‌های مناسب

بهروز محبی نجم‌آبادی، نماینده مردم سبزه‌وار و نماینده مجلس دوازدهم با تاکید بر این که رویکردها به بازار سرمایه تغییر یافته و توجه دولت و مجلس نسبت به این بازار جدی‌تر شده، افزود: سال گذشته سیاست‌های خوبی در حوزه بازار سرمایه برای حمایت بیشتر از سهامداران اتخاذ شد که به نظر می‌رسد این حمایت‌ها همچنان ادامه داشته باشد. وی اضافه کرد: برای حمایت بیشتر از بورس باید برنامه‌های مدون اتخاذ شود تا مردم به ویژه سهامداران خرد در این مسیر دچار ضرر و زیان نشوند.

■ مشارکت بیشتر مردم در بازار سهام

مصطفی مطورزاده، نماینده مردم خرمشهر و نماینده مجلس دوازدهم نظر دیگری دارد و معتقد است: با مشارکت بیش از پیش مردم در عرصه اقتصادی و جذب آنها به سمت سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه می‌توان گام‌های بزرگی برای رونق و توسعه واحدهای تولیدی برداشت.

آتش در بازار سرمایه

بورس تهران روز گذشته مجددا با سقوط بسیار سنگین روبه رو بود و باعث شد که امید سهامداران ناامید شود و خروج نقدینگی سنگین از دایره معاملات رخ دهد. هفته اخیر بود که خبر شهادت رییس‌جمهور منتشر شد و همین موضوع علتی بر سرخ پوشی بازار شد؛ در زمان خبر اعلام شهادت رییس‌جمهور بورس تعطیل و در روزهای آتی نیز دامنه نوسان تغییر کرد و در معاملات روز گذشته همانند روزهای اخیر دامنه نوسان ۲ و ۴ درصدی سهام شرکت‌های بورسی و فرابورسی و صندوق‌های سهامی اعمال شد؛ اما محدودیت دامنه نوسان نیز نتوانست شرایط بهتری برای بورس پدید آورد.شاخص کل بورس هر روز حمایت‌های بیشتری را از دست می‌دهد و از نقاط قوی و قابل اتکا فاصله می‌گیرد. شاخص کل بورس تهران از محدوده ۲,۱ میلیونی خارج شد و به تراز ۲ میلیونی رسید. برخی از کارشناسان عقیده دارند که طی ماه جاری احتمالا شاخص محدوده دو میلیونی را از دست بدهد؛ اما بررسی سوابق نشان که مدیران و مسوولان اجازه نمی‌دهند شاخص کل بورس ریزش سنگینی تجربه کند و در یک مدت محدوده از کانال دو میلیونی خارج شود.بازار سرمایه این روزها با ابهامات بسیار زیادی دست و پنجه نرم می‌کند که اگر مسوولان تغییری در سیاست‌ها ایجاد نکند احتمالا سقوط بیشتر شاخص‌های بازار را مشاهده کنیم. تقریبا ۳۳ روز با انتخابات بعدی باقی ماند و با توجه به رای مردم ممکن است دولت آینده سیاست‌های کاملا متفاوتی داشته باشد و این سیاست می‌تواند روی بازارها خصوصا بورس تاثیر بسزایی داشته باشد. برای نمونه اگر دولت آینده سیاستی مبنی بر روابط آزاد با جهان داشته باشد، تمامی بازارها تاثیر داشته باشد و به نوعی بازارهای سرمایه‌گذاری روندی منطقی را پشت سر بگذارند.

یادداشت

بازار روی موج بی‌اعتمادی

هومن عمیدی
کارشناس بازارسرمایه

دو محور مهم در تبیین اعمال محدودیت دامنه نوسان از سوی نهاد ناظر قابل ذکر است که هردو بر اعتماد عمومی به این بازار لطمه وارد می‌کنند. البته چرایی وضع دامنه نوسان از سوی سیاستگذار بر بازار خود محل بحث است؛ اما رجوع به شرایط واقعی بازارسرمایه بعد از چهارسال اصلاح پی در پی نشان می‌دهد تاکنون عوامل زیادی در این بازار دخیل بودند که در پی آنها شاخص بورس منفی شده است و باعث عقب‌ماندگی بازارسرمایه شده‌اند.

چالش بزرگی که تهدیدی برای بازارسرمایه محسوب می‌شود، عدم‌اعتماد عمومی به بازارسرمایه است. پس از ریزش‌های سنگینی که باعث متضرر شدن اکثر فعالان بازارسرمایه و منتفع شدن حداقل افراد در این بازار شد، طبیعتا نگاه منفی جامعه به بورس شکل گرفته و شدیدتر هم شده است، در حدی که ریسک فعالیت در این بخش را حتی برای باتجربه‌ترین فعالان بازارسرمایه بالا برده است. هجوم ایرانیان به بازارهای ارز و کریپتوکارنسی و... نشانه روشن ترس فراگیر از فعالیت در بازارسرمایه است.مساله بعدی که در بازارسرمایه وجود دارد و بر آن اثر منفی گذاشته است، سیاست‌های مغایر با تولید از سوی دولت است که امنیت سودآوری را در شرکت‌ها به خطر می‌اندازد و باعث خروج سرمایه از بازارسرمایه شده است.

مساله بعدی هم سیاست‌های انقباضی شدید دولت است که بانک‌مرکزی به عنوان تنظیم‌کننده بازار پول کشور نرخ بهره بالا را مورد نظر قرار داده و جزو اهداف خود قرار داده است. در نتیجه نرخ بهره، سود شرکت‌ها به‌شدت کاهش یافته و حاشیه سود شرکت‌ها با مشکلات زیادی مواجه شده است. از طرف دیگر حاشیه سود پایین شرکت‌ها به علاوه هزینه‌های زیاد تامین مالی باعث شده است تا چشم‌انداز سال‌های آینده و سود آتی شرکت‌ها دچار نگرانی و ابهام شود. مساله بعدی که حائز اهمیت است، این است که بازار سرمایه در برابر اخبار، واکسینه نیست و شاهد هستیم که کوچک‌ترین خبر منفی از هر نقطه‌ای، مانند تهدید، سخنرانی، اظهارنظر غیرکارشناسی و... جوی منفی در بازار ایجاد می‌کند و به‌جرات می‌توان گفت اخبار مثبت بر این بازار کاملا بی‌اثر شده است.

در چنین فضای پنیک و نگران‌کننده‌ای که ارزش‌گذاری زیر سوال رفته است، از طرف نهاد ناظر تصمیم‌گیری شده که دامنه نوسان تا عادی‌سازی شرایط به منفی و مثبت ۲درصد تغییر پیدا کند؛ این رویه در صورت موقتی بودن، می‌تواند اعتمادبخش باشد؛ اما اگر دائمی باشد، باعث خروج پول و اصلاح بسیار زمان‌بر بازار خواهد شد. افرادی که در این خصوص تصمیم‌گیری کرده‌اند، باید نسبت به این مساله گزارش‌های کارشناسی خود را ارائه دهند که این دامنه قرار است تا چه زمانی در این وضعیت باشد و اگر نامشخص است چه فاکتورهایی برای ادامه این وضعیت یا برچیده شدن این وضعیت دارند. به نظر می‌رسد که ورود نقدینگی شارپ و مناسب به بازار می‌تواند این وضعیت را تعدیل کند و نیازی به اعلان دامنه محدود ۲درصدی نیست.مساله بعدی کاهش نرخ رسمی هزینه نرخ بهره و پول در کشور است که هرچه سریع‌تر بانک مرکزی باید این موضوع را در دستورکار خود قرار دهد و این نابسامانی که نرخ تامین مالی را به سمت موثر ۴۰درصد برده است، باید تصحیح شود. مساله بعدی این است که باید مشوق‌های مهم اقتصادی برای شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران ترتیب داده شود تا سرمایه‌های سرگردان به بازارسرمایه بیایند. با این شرایط می‌توانیم دامنه نوسان را به حالت عادی برگردانیم و مشکلی در بازارسرمایه نداشته باشیم؛ اما تا زمانی که با موارد مثبت و منفی۲، این خط را می‌دهیم که بازار دچار مشکل است و برای کاهش شیب اصلاح از این دامنه استفاده می‌کنیم، بی‌اعتمادی افزایش خواهد یافت؛ در حالی که شاخص کل در محدوده سال‌های ۱۳۹۹ و ۱۴۰۰ قرار دارد و پارامترهای اقتصادی با آن زمان کاملا متفاوت است و نرخ بهره و دلار و ارزش جایگزینی شرکت‌ها رشد داشته، کماکان هنوز قیمت‌های سال ۱۳۹۹ را شاهد هستیم.

دنیای رمز ارز

پپه رکوردها را یکی پس از دیگری می‌شکند

قیمت میم کوین پپه (PEPE) در یک روند صعودی هفتگی که همچنان ادامه دارد، بیش از ۸۰ درصد افزایش یافته است. این افزایش با انباشت شدید نهنگ‌ها و افزایش قابل توجه تعداد آدرس‌های فعال همراه بوده است. در ۲۴ ساعت گذشته، قیمت پپه نزدیک به ۱۳ درصد دیگر افزایش یافته و به رکورد تاریخی جدید ۰.۰۰۰۰۱۷ دلار رسیده است.این در حالی است که ارزش بازار این توکن نیز با عبور از ۷ میلیارد دلار به بالاترین رقم خود رسیده و حجم معاملات روزانه آن نیز از مرز ۲.۸ میلیارد دلار گذشته است.در حال حاضر، پپه پس از دوج‌کوین و شیبا اینو، سومین میم‌کوین بزرگ از نظر ارزش بازار است. عملکرد پپه در یک ماه گذشته خارق‌العاده بوده و ۱۳۵ درصد سوددهی داشته است.به طور مشابه، این توکن در یک سال گذشته نیز، بازدهی ۱۲ برابری را برای دارندگان خود به ارمغان آورده است. این در حالی است که عملکرد کلی بازار رمزارز در همین مدت چندان درخشان نبوده است.در همین راستا، داده‌ها نشان می‌دهند یک نهنگ طی پنج روز گذشته ۱.۳۲ تریلیون پپه را از صرافی بایننس خارج کرده و توانسته در همین مدت بازدهی ۲۱ درصدی کسب کند.

مقاومت خریداران در برابر کاهش قیمت و تشکیل حمایت قوی در حدود ۰.۰۰۰۰۱۳۸۰ دلار، نیز نشان‌دهنده تداوم روند صعودی است. علاوه بر این، تعداد آدرس‌های فعال پپه بین ۲۱ تا ۲۲ می، از ۳۶۰۰ به ۱۲۰۰۰ رسیده است. در اوایل هفته گذشته، یک تحلیلگر بازار با نام مستعار Hsaka پیش‌بینی کرده بود که پپه می‌تواند از رقیب خود، شیبا اینو، پیشی بگیرد. در آن زمان، پپه از نظر ارزش بازار، بیست و هشتمین ارز دیجیتال بزرگ بود، ولی اکنون در جایگاه نوزدهم قرار دارد.

رالی اتریوم پس از تأیید ETF اسپات شروع شد

قیمت اتریوم طی ۲۴ ساعت گذشته نزدیک به ۵ درصد افزایش یافته و در حال نزدیک شدن به سطح ۴ هزار دلار است. برخی از کارشناسان، رشد اخیر را آغاز چرخه صعودی قیمت پس از تأیید صندوق‌های ETF اسپات اتریوم می‌دانند.طبق داده‌های کوین‌مارکت‌کپ، قیمت اتریوم طی ۲۴ ساعت گذشته با رشدی ۴.۲ درصدی به ۳۹۱۰ دلار و ارزش بازار آن به ۴۶۹.۸ میلیارد دلار رسیده است. این ارز دیجیتال در روز تأیید صندوق‌های ETF اسپات خود نیز به این سطح قیمت رسیده بود.شایان ذکر است، قیمت این ارز دیجیتال طی هفته گذشته رشدی ۲۶ درصدی داشته و عملکرد بیت کوین با رشد ۳.۸ درصدی در مدت مشابه را تحت‌الشعاع قرار داده است.در ۲۷ می، یکی از تحلیلگران به نام متیو هایلند، به تشکیل واگرایی صعودی و شکست روند نزولی در چارت اتریوم اشاره کرد که با توجه به افزایش حجم معاملات، از صعود قریب‌الوقوع حکایت دارد.آرتور چئونگ، بنیانگذار دیفاینس کپیتال (DeFiance Capital) نیز طی پستی در ۲۶ می، پیش‌بینی کرد که قیمت اتریوم حتی قبل از راه‌اندازی صندوق‌های ETF اسپات و آغاز معاملات آن، به ۴۵۰۰ دلار خواهد رسید.در همین حال، آنتونی ساسانو، عنوان کرده که مایکل سیلور، بنیانگذار شرکت مایکرواستراتژی، ظرف شش تا دوازده ماه آینده به خرید اتریوم روی خواهد آورد.در همین حال، داده‌های پلتفرم سنتیمنت (Santiment) نیز از تغییر ذخایر اتریوم هزار کیف پول برتر این ارز دیجیتال حکایت دارند. در ۱۹ می، این سرمایه‌گذاران برتر مجموعاً ۷۶.۰۱ میلیون توکن ETH در اختیار داشتند، اما به دنبال افزایش احتمال تأیید صندوق‌های ETF اسپات، شروع به خرید گسترده کردند.کیف‌پول‌های ذکر شده از آن تاریخ، ۵۱۰ هزار توکن اتریوم خریداری کرده‌اند که مجموع ذخایر آن‌ها را به ۷۶.۵۲ میلیون ETH رسانده است.بر اساس داده‌های تاریخی، قیمت بیت کوین پس از تأیید ETF اسپات این ارز دیجیتال، بیش از ۷۰ درصد افزایش یافت و طی ۲ ماه سقف تاریخی جدیدی را ثبت کرد. در صورتی که اتریوم نیز عملکرد مشابهی داشته باشد، تا پایان ماه جولای به ۶ هزار دلار خواهد رسید.طبق داده‌های دیفای‌لاما (DefiLlama)، در پی افزایش قیمت اتریوم، ارزش دارایی‌های قفل شده در بخش دیفای (DeFi) به بالاترین سطح خود طی دو سال گذشته، یعنی ۱۱۷ میلیارد دلار بازگشته که ۶۰ درصد آن متعلق به شبکه اتریوم است.در همین حال، طبق گزارش ال۲بیت (L2beat)، ارزش دارایی‌های قفل شده در شبکه‌های لایه ۲ اتریوم به بالاترین حد خود نزدیک شده و به حدود ۴۷ میلیارد دلار رسیده است.

نهنگی که از خرید اتریوم ۶ میلیون دلار سود کرده

بر اساس گزارش‌های منتشرشده، یک نهنگ که پیش از تایید صندوق‌های قابل معامله در بورس (ETF) اسپات اتریوم، ۸۷۳۳ واحد اتر به قیمت متوسط ۳۰۵۴ دلار خریداری کرده بود، اکنون ۶ میلیون دلار سود خالص کسب کرده است.داده‌های پلتفرم تحلیلی لوک‌آن‌چین (Lookonchain) نشان می‌دهند که این نهنگ پس از نقد کردن سود خود از خرید اتریوم، اقدام به تزریق دوباره بخشی از آن به بازار کرده است.وی ۱۹.۷۵ میلیون تتر به صرافی بایننس واریز کرده و مقادیر قابل‌توجهی از آلت کوین‌های مختلف، از جمله لیدو (LDO)، یونی‌سواپ (UNI)، نیم سرویس اتریوم (ENS)، فرکس شیر (FXS) و آوه (AVE)، جابه‌جا کرده است.این اقدام نهنگ مذکور، علاوه بر متنوع کردن پرتفوی، می‌تواند نشان‌دهنده رمزارزهایی باشد که وی به پتانسیل رشد آنها باور دارد.از طرفی، نهنگ‌های دیگر نیز علاقه چشمگیری به آلت کوین‌های مرتبط با اکوسیستم اتریوم نشان داده و مقادیر زیادی از توکن‌های نیم سرویس اتریوم، یونی‌سواپ، آوه، لیدو و چین‌لینک را خریداری کرده‌اند.گزارش‌ها حاکی از آنند که پس از تایید ETF اسپات اتریوم، حجم معاملات توکن‌های این اکوسیستم تنها در عرض ۲۴ ساعت، ۱۶ درصد افزایش یافت. این روند نشان‌دهنده افزایش فعالیت و علاقه سرمایه‌گذاران به این توکن‌ها است.در تحولات دیگر، بنیاد اتریوم به طور فعال وجوه خود را مدیریت می‌کند. این بنیاد اخیرا ۱۰۰۰ واحد اتریوم را به یک آدرس چند امضایی منتقل کرده و ۱۷۶۶ اتر را به قیمت ۴.۸۱ میلیون دای (DAI) فروخته است.